

NOVA SERIJA

LASO

CIJENA 4 DIN BROJ 99

TVRD ORAH

DUDLEY DEAN:

TVRD ORAH

»Laso« Nova serija 1975.

Dudley Dean: TVRD ORAH

Naslov originala: TOUGH HOMBRE

(Copyright: Fawcett Publications)

Recenzija: Zlatko Crnković, književni prevodilac

Prijevod: Julio Radilović

Redaktura: Ivan Brajdić

„Laso“ — Izdavač OOUR izdavačke djelatnosti »Vjesnik«, Zagreb, Ljubice Gerovac 1 — Glavni i odgovorni urednik: Borivoj Jurković
— Tisak: OOUR novinsko-revijalna štamparija i OOUR TMG »Vjesnik«, Zagreb, Ljubice Gerovac 1 — Zagreb 1975.

Copyright (sva prava za Jugoslaviju): VJESNIKOVA PRESS AGENCIJA, Zagreb

Cijena 4 d. Za inozemstvo: DM 1,60; ASCH 8; SFRS 1,60; HFL 1,30.

Oslobodeno plaćanja poreza na promet mišljenjem Republičkog sekretarijata za prosvjetu, kulturu i fizičku kulturu SRH broj 3935/3 — 1973. od 26. XI 1973.

I

Dva su jahača sve dublje ulazili u gorski masiv Bakrenih planina. Jedan je od njih nakanio ubiti čovjeka, a drugi je od tog istog čovjeka želio naplatiti odštetu za ukradeni novac i konje, za rane što ih je tom prilikom zadobio. Viši od te dvojice, Kirk Fallon, bio je mladi, nepunih trideset godina, sivih očiju, stisnutih u uske proreze da bi se obranio od blještavog sjaja arizonskog sunca. Krupan i čvrste građe, jahao je snažnog dora-ta, a njegova iznošena odjeća svjedočila je o tegobnom i napornom lutanju besputnim divljinama zapadno od Kansasa. Više je puta morao opominjati svog šutljivog pratioca Arda Dunstera da ne prenaprežu konje, u nestpljivoj žudnji da što prije dostignu cilj svog petogodišnjeg traganja. Ove planine nisu bile mjesto prijetno za čovjeka bez konja.

Ispod oboda svog crnog šešira, nabi-
jenog nisko nad oči, Kirk je oštro pro-
matrao nazubljene vrhove okolnih liti-
ca i guste šume jasika, obojene zlatom
kasnog rujna. Pazilo je ne bi li zamije-
tio pramen dima logorske vatre ili
kakvog jahača.

Znali su da ovaj kraj pripada
»Smrekovoj družbi«, grupi planinskih
rančera koji su se s nepovjerenjem
odnosili prema strancima. Nekad je to
bilo lovište Apača i još bi uvijek pone-
ka grupa Indijanaca provalila iz rezerva-
tata u Ford Bedlou i okitila se skalpo-
vima bijelaca u znak nepokornosti za-
vojevačima.

Opasnost bijaše svakidašnjica za tu
dvojicu ljudi od kojih je jedan bio na
strani zakona, a drugi s one strane.

ograde gdje se novac lako zarađivao i
još brže trošio. Na licu Arda Dunstera
ogledao se sav njegov život revolvera-
ša. Lice mu bijaše jače izbrazdano, oči
sitne i oprezne.

Dok su se vijugavom stazom uspi-
njali kroz stjenoviti kanjon, Kirk Fal-
lon je morao ponovno opomenuti Dun-
stera da zaustavi svog vranca koji se
spoticao o kamenje.

— Kad se konačno budem sreo s
Waltom Chanceom — otrese se Dun-
ster preko ramena — kupit ću novog
konja!

Napokon se Dunster zaustavio. Kirk
je gotovo požalio što je obavijestio
Dunstera da je poslije pet godina tra-
ganja pronašao Walta Chancea. Svih
tih godina samo se nekoliko puta sa-
stao s Dunsterom, no oni su pismeno
obavještavali jedan drugoga ako bi
koji od njih naišao na vijest o čovje-
ku za kojim su tragali.

— Ubit ću ga — reče Dunster pošto
su se zaustavili u hladu borovice, da
bi konjima dali piti. — Ubit ću ga! —
ponovi.

— Ali prvo ću ja srediti s njim svo-
je račune, zapamti to! — reče Kirk.

— Svakako. Nakon toga ću ga ubiti!

Kirk ispruži dugačke noge i zabaci
šešir na gustoj žutoj kosi.

Četiri je godine neprekidno davao
oglas u pogranične novine i onda odu-
stao.

»500 DOLARA NAGRADE za obavi-
jest u Waltu Chanceu, visokom 170
cm, crne kose i brkova. Godine 1888.
posjedovao je ranč blizu Santa Marga-
rite, Chihuahua, Meksiko. Javiti Kir-
ku Fallonu, Borden, Kansas.«

U toku tih godina Kirk je promijenio mnogo adresa, a ovu iz Bordena dao je u svom posljednjem oglasu. Upravo kad je već izgubio svaku nadu da će ikada pronaći Chancea, stiglo je pismo od Petea Shattoa koji je imao ranč u Bakrenim planinama. Ugledavši oglas u jednim preko godinu dana starim novinama iz Tucsona, Shatto je javio Kirku da će ga za 500 dolara odvesti do čovjeka kojega traži. Kirk je trebalo da se sastane sa Shattoom na njegovu ranču 15. rujna. Uz pismo Shatto je priložio i detaljni nacrt ovoga kraja.

Mnogo je puta Kirk pošao za krivim tragom, ali sada je osjećao da se nalazi na dobrom putu. Napokon, Shatto je poznavao Chancea po viđenju. Radio je za braću Barrios u Chihuahu u isto vrijeme kad su Kirk, Walt Chance i Danny Dunster, mladi brat Arda Dunstera, bili ortaci.

Walt Chance je ubio Dannyja Dunstera. Pucao je u leđa i Kirku i ostavio ga da umre.

— Chance mi duguje sedam tisuća i osam stotina dolara — reče Kirk, kad su ponovno pojahali.

— Bolje je ubiti ga — reče Dunster. — Nisam zaboravio da mi je ubio brata.

Usprkos godinama provedenim na granici kao pomoćnik šerifa, oružani pratilac, predradnik na ranču i — kao posljednje zaposlenje — šerif neukrotivoga grada Bordena, Kirk se nije mogao priviknuti na to da netko hladnokrvno razglaba o umorstvu čovjeka. Jer Dunsterova namjera bijaše umorstvo, bez obzira na to kako je Chance postupio u trenutku kad ga je pohlepa nagnala da se riješi svojih ortaka. Kirk se nadao da će, ukoliko ne bude imao novaca da podmiri račun, Chance barem pokušati da posegne za revolverom. Tada bi ga Kirk sa zadovoljstvom ubio. Ali razoružati čovjeka i zatim pucati u njega, kako je Dunster namjeravao učiniti, to je bilo nešto što mu se gadilo.

U smiraj dana ulogorili su se i, ne paleći vatre, pojeli sušeno meso i hladne tortilje. Dunster je koraćao gore-dolje logorištem, nestrpljiv da ubije progonjenika i pođe svojim putem.

Ležeći u mraku, glavom oslonjenom na sedlo, Kirk je razmišljao o godina-

ma što su protekle u traganju. Pet dugih godina života za onaj trenutak kada bude ponovno stao licem u lice s blagoriječivim Južnjakom.

Zagledavši se kroz granje smreka u zvjezdano nebo, Kirk je pomislio kako će napokon njegov život pripasti njemu samome. Neće više juriti za sjenkama prošlosti, postavljajući uvijek ista pitanja u krčmama, logorima i osamljenim rančevima: »Poznajete li čovjeka po imenu Walt Chance?« Opišivao bi Chancea i zatim dodao: »On je jedan od malobrojnih Amerikanaca koji radije upotrebljavaju sedlo iz Chihuahua od običnog.«

Sada je dugom čekanju došao kraj. Prošle godine Kirk je ulagao novac na stočno tržište što je cvalo, zaradivši četiri tisuće dolara u zlatu i novčanicama. Kad pridoda tome novac koji mu duguje Walt Chance, imat će dovoljno da se napokon smiri i pusti negdje korijenje.

Napuštajući Kansas, obilježavali su protekle dane upletanjem čvorova na jednoj uzici. Po jedan čvor za svaki protekli dan. A sutra, sutra će biti taj presudni dan.

• • •

Sredinom priepodneva prešli su planinsko sedlo uskim tjesnacem što ga je Shatto označio na svojem nacrtu. Zatim nastaviše dalje cestom sve dok ne ugledaše trošnu daščaru nasred dvorišta koje je više nalikovalo na neko smetište. Tu se nalazila i suša s obrušenim krovom, napola razrušeni koral i staja. U koralu su stajala opuštenih glava dva mršava konja i jedno mazga.

Na verandi pred kućom sjedio je Pete Shatto. Ugledavši ih, sjele niz klime stepenice. Činio se zatečen videći još jednog čovjeka s Kirkom. Shatto je izgledao mršaviji i staniji te mnogo zapušteniji nego što ga se Kirk Fallon sjećao iz Meksika.

— Zdravo, Fallon — reče Shatto, svrnuvši nemirnim plavim očima na Dunstera. — Mislio sam da ćeš doći sam. Tko je ovaj?

Kirk ga upozna s Dunsterom.

Shatto obriše dlanove o svoje zakrpjene hlače.

— Danny Dunster bio je valjan momak — reče piskutavim glasom. — Dobro ga se sjećam. Ti si, dakle, njegov brat?

— Tko te pita za to, stari — reče Dunster hladno. — Odvedi nas do Chancea. Zbog toga smo došli!

Shatto se nervozno osvrne prema kući. Kirku se učinilo da je na prozoru na trenutak ugledao sjedokosu glavu neke žene, ali nije bio posve siguran.

— Nešto si plah, Shatto — reče on. — Zašto?

Shatto se zbunjeno osmijehne.

— Nema razloga. Samo sam iznenađen što ste došla dvojica. Mislio sam da ću vidjeti samo Fallona.

— Pa što te to smeta? — otrese se Dunster. — To je ionako više moja stvar nego Fallonova. Moj je brat mrtav, sad se prestani izmotavati! Gdje je Chance?

— Pa, ovaj... možda bi valjalo da razmislim...

Dunsterova desnica munjevito se spusti i slijedećeg trenutka on nimalo nježno prisloni cijev revolvera na Shattoove žute zube.

— Ako nas iz ovih stopa ne odvedeš do Walta Chancea...

Tresući se, Shatto promrmlja:

— Osedlat ću mazgu.

Kirk zirne na stjenoviti greben što se uzdizao iza kuće. Proplanak bijaše okružen gustom jasicovom šumom.

— Ne sviđa mi se to — promrmlja poluglasno.

Dunster nestrpljivo odmahne rukom.

— Želim da vidim Chancea mrtvoga prije sunčeva zalaska — reče on. — Zatim ćemo sići u El Cobre i dobro se napiti!

— Ubiti ćeš čovjeka i zatim se opiti da to proslaviš?

Dunster hladnim pogledom odmjeri Kirka.

— Ako ti moj način rada ne odgovara, možeš odustati. Ja ću sam uhvatiti Chancea.

— Nemoj misliti da možeš vikati na mene, Arde — opomene ga Fallon. — Ja nisam Pete Shatto.

— Mislim da obojica postajemo razdražljivi — reče Dunster i uzjaši svog konja.

Pete je svojom mazgom izlazio iz korala.

— Kamo nas vodiš? — upita Dunster dok su se dobro utabanom stazom spuštali kroz jasicovu šumu.

Shatto im razloži kako će sigurno i bez muke moći uhvatiti Walta Chancea. On je redovito svraćao do osamljene brvnare nekih pet milja južnije odatle, gdje se sastajao sa ženom jednog svog susjeda.

— Walt Chance nije bio ženskar u vrijeme kad sam ga ja poznavao — napomene Kirk sumnjivo.

— Pa što? — odmahne Dunster nestrpljivo.

— Kako znaš da će upravo danas biti tamo? — upita Kirk Shattoa.

— Bit će tamo — odgovori Shatto uz letimični osmijeh.

— Tu mi nešto smrdi — šapne Kirk Dunsteru. — Ne sviđa mi se to!

Dunster ništa ne odgovori.

— Zapamti — opomene ga Kirk ispod glasa, jašući uz njega uskom stazom — najprije želim razgovarati s Chanceom!

Dunster mu se nasmije u lice. Kirka obuzme osjećaj mučnine.

— Ubio sam nekoliko ljudi u svom životu — reče — ali mi to nije nikada pričinjalo zadovoljstvo. Čini se da ti uživaš u tome!

— Jesi li mi donio pet stotina dolara? — dobaci mu Shatto preko ramena.

Kirk pljesne rukom po opasaču za novac.

— Ovdje su! — reče zamijetivši kako su i Dunster i Shatto veoma pažljivo pogledima pratili tu njegovu gestu.

Kirk ponovo požali što je pisao Ardu Dunsteru da je otkriveno Chanceovo boravište. Dunster nije bio čovjek kojega bi mogao poželjeti za prijatelja. U sebi je pokušavao vedrog Dannyja Dunstera, kojega je poznavao u Meksiku, prisposobiti s bratom ledenih očiju koji je sada jahao uz njega.

Dugačke su se sjene pružile preko Bakrenih planina kad su napokon stigli do kanjona gdje je na čistini stajala mala četvrtasta brvnara.

— Eto je! — reče Shatto, pokazujući drhtavim prstom kolibu. — Pričekajte ondje, momci. Chance će doći pravo onamo.

Kirk se zapilji u Shattoovo nemirno lice.

— Ne dopada mi se to, Arde! — reče on.

Nestrpljiv da što prije obračuna sa Chanceom, Dunster skoči s konja.

— Hajde, Fallon — reče on i teškim koracima krene prema brvnari. — Pregledat ćemo okolicu i sakriti konje.

Oklijevajući Kirk poče sjahivati.

Pete Shatto odjednom kriknje:

— Pazi, Charlie! Dvojica su!

Istog trenutka iz grmlja nadesno od kolibe podigne se suhonjavi čovjek istog uskog lica i podmukla pogleda kao u Petea Shattoa. U rukama je držao dvocijevku.

Ardu Dunsteru naglo zastade korak.

— Što, do đavola... — opsuje i posegne rukom za revolver.

Iz dvocijevke suknuše plamen i dim. Tuča sačme presiječe Dunstera koji padne kao pogođen.

II

Panika zahvati Kirka Fallona. Baci se s konja u trenutku kad je čovjek nanišanio puškom. Pao je na zemlju i prevrnuo se, udarivši o tlo lijevim ramenom. Istog časa dvocijevka ponovno zagrmli i zrna sačme preletješe iznad njegova ispruženog tijela.

Sva iskustva što ih je skupio u ratu i životu na granici stopiše se u jednu jedinu snažnu želju za samoodržavanjem. Grozničavo odbacivši udesno, a istovremeno iza njega prasne hitac iz revolvera i metak podigne komadiće zemlje i prašinu na mjestu gdje je ležao trenutak prije toga. Bude mu jasno da se Pete Shatto pridružio nepoznatom napadaču u namjeri da ga ubije.

Duboko sagnut, potrči. Njegov je revolver sipao metke dok je čovjek s puškom odbacivao prazno oružje i potezao pištolj. Ali čovjek više nije imao prilike da ga upotrijebi jer mu je Kirkov metak raznio lijevu stranu lica. Čovjek padne u prašinu i ostade nepomičan.

Dok je Kirk nastavio trčati prema šumi, Shatto je pucao za njim, ali su njegovi meci udarali o stabla jasika iza brvnare. Dohvativši se ruba šume, on naglo odskoči dva koraka u stranu i okrene se; Shatto, zatečen tame, ponovno promaši.

Nastojeći da ga uhvati živoga, Kirk nanišani u Shattoove noge. Ali se u tom trenutku, potrčavši prema mazgi, Shatto spotakne i metak ga pogodi u prsa, obonivši ga na zemlju.

Kirk stajase trenutak nepomičan, dok je svaka žilica u njemu podrhtavala. Tišina poslije pucajave bijaše gotovo zaglušujuća. On pogleda tri zgrčene ljudske prilike na zemlji. Usta mu bijahu suha.

Posrćući, pride Peteu Shattou, čiji su se dugački prljavi prsti zaboli u prašinu i zemlju. Kirk podigne njegov revolver i zavrtla ga u grmlje a zatim okrene Shattoa na leđa. Njegove su oči bile mutne.

— Zvao si me da se sastanemo, a onda si mi postavio klopku — reče Kirk. — Zašto, Pete?

Shatto je isprekidano hroptao, a niz usta slijevala mu se krv.

— Po... pokušao sam... da... da zaradim dvostruko... Je... je li Charlie... mrtav?

— Onaj s puškom? Da, mrtav je.

— Moj brat — dahne Shatto i zaklopi oči. — Bilo bi lako ubiti tebe samoga, ali je došao i taj Dunster...

— Walt Chance ti je platio da nas ubiješ.

— Ja... rekao sam mu da dolaziš ovamo i trebalo je da dobijem tisuću dolara ako te ubijem.

— Walt ti je dao tisuću dolara da me ovdje ubiješ?

— Čekaj... slušaj... nisam ti još sve rekao — izusti Shatto, lica posivjela od napora.

Kirk klekne uz njega.

— Gdje je Walt, do đavola?! Govori, Petel!

Shatto, malaksalom krajnjom ruke pokaže prema mazgi:

— Tamo... u torbi na sedlu... boca... da mi da popijem...

Kada se Kirk vratio s bocom, Shatto bijaše mrtav. Kirk provuče drhtave prste kroz razbarušenu kosu. Ostao je

živ zahvaljujući samo neiskustvu ove dvojice koji su mu postavili zasjedu. Nad proplankom se lagano dizala lelujava izmaglica dima od baruta.

Kirk pretraži Shattove džepove. Pronađe samo jedan stari neplaćeni račun iz trgovine u El Cobreu te dva srebrna dolara.

— Pronaći ću ja Walta Chancea — zakune se on, pun mračne odlučnosti. — Pronaći ću ga makar ga tražio dvadeset godina.

On se pridigne i ukoči u pola kretanje, ugledavši djevojku kestenjave kose upletene u dvije pletenice, kako stoji kod ugla brvnare. Na sebi je imala farmerke i iskrzane džimpe, a u suncem opaljenim rukama držala je pušku.

— Pijačkate mrtvace — reče promuklim glasom. — U ovom se kraju događaju sve ljepše stvari... sve ljepše!

— Nel — reče on, držeći ruku podalje od revolvera.

Prevrtali ste po njegovim džepovima.

— Pomislio sam da Shatto možda ima uza se nešto po čemu bih mogao otkriti gdje se nalazi čovjek po imenu Walt Chance.

Ona polako priđe, motreći ga pažljivo zelenim očima. On joj ispriča sve o Chanceu i o zasjedi te o tome kako je Dunster stradao.

— U ovom kraju nema nikoga tko bi se zvao Walt Chance — reče ona.

— Vjerojatno je promijenio ime, ali nije mogao promijeniti lice! Naći ću ga!

Gledala ga je zamišljeno, kao da se nije mogla odlučiti.

— Čula sam pucnjavu dok sam se nalazila tamo gore na obronku. Vidjela sam Charlieja Shattoa s puškom i Petea za vašim leđima. Imali ste sreću.

— Pucao sam da bih sačuvao sebe. Sve ću to ispričati predstavniku zakona.

— Zakon? — Ona se gorko nasmije. — Čuli smo o tome, ali ništa slično nismo vidjeli u ovim krajevima.

Ona radoznalo priđe mrtvom Dunsteru koji je ležao na rubu čistine. Prvi je put imala priliku vidjeti izbliza učinak sačmarice ispaljene na čovjeka iz

neposredne blizine. Problijedi i koljena joj se podsješkoše. U jednom skoku Kirk se nađe kraj nje i istrgne joj pušku.

Objasniše joj kako nema nikakve namjere da je pozlijedi baci pušku na zemlju.

Mrki pogled njenih zelenih očiju ublaži se i ona mu se zbunjeno osmijehne.

— Ponekad vjerujem da sam čvrsta poput muškarca, a onda ugledam tako nešto — ona rukom mahne prema mrtvom Dunsteru — i spopadne me muka.

— Što da radim s ovim mrtvacima, ako ovdje doista nema šerifa?

— Uradi s tvojim prijateljem kako misliš da je najbolje — reče ona — a ja ću braću Shatto prenijeti dolje do Larnetove trgovine. Nisam nikada mnogo držala do njih, ali žao mi je Irme. Pete i Charlie pripadali su našoj »Smrekovoj družbi«. Ispričat ću momcima kako se sve to dogodilo.

Djevojka ode u šumu po svoga konja, a on iskopa grob za Arda Dunstera. Bude mu neprijatno, ali se prikloni da pretrese džepove ubijenoga. Pronašao je malu kožnu kesu sa 285 dolara. Kirk je znao, iz prijašnjih razgovora s Dannyjem Dunsterom u Meksiku, da braća nisu imala nikakve rodbine.

On zatrpa Dunsterov grob.

Privezavši truplo Petea Shattoa na mazgu, a njegova brata na konja što ga je on sam ostavio skrivenoga u šumi, Kirk i djevojka krenuli su do Larnetove trgovine, gdje se okupljala »Smrekova družba«. Djevojčino ime bijaše Libby Squires, a posjedovala je malo imanje u planinama. I ona je pripadala družbi.

— Slutim nešto u vezi s vama, Fallon — reče ona. — Vaš dolazak ovamo dobro će prodrijeti ovaj kraj.

Stigli su do ceste i nastavili prema sjeveru. Pred njima se ukaže veliki oblak prašine i začuše se škripa kotača i topot kopita. Uskoro zatim ugledaše poštansku kočiju, kako s naporom savladava uspon. Budući da je cesta bila uska, Kirk se skloni u stranu. Ugledavši dva tijela privezana na mazgu i konja, kočijaš zaustavi kola.

— Do đavola, Libby, što se to ovdje događa? — upita on djevojku.

— Ovaj naš prijatelj ovdje — reče ona pokazujući na Fallona — ubio je braću Shatto.

Vozaar, omanji suhonjavi čovjek s rijetkom prosjedom bradom uplašeno pogleda Kirka.

— Prokletstvo! — procijedi. — Čini se da su oni s ranča »Medvjeda šapa« unajmili revolveraša da očisti ovaj kraj od »Smrekove družbe«. Bolje da se pripaziš, Libby!

Vrata kočije naglo se otvoriše i izađe vitka crnokosa djevojka. Ona bijesno pogleda Kirka, a zatim se okrene kočijašu.

— Mi nikada nismo unajmijavali revolveraše — reče ona dubokim glasom koji je podrhtavao od ljutnje. — Niti ćemo to ikada učiniti!

Vozaar bijaše zbunjen.

— Oprostite, gospodice Berryman. Zaboravio sam da ste i vi u kočiji.

Ona se okrene Kirku. Njene su oči na trenutak počivale na revolveru s drškom od cedrovine, a zatim se upravo na njegovo lice.

— Da su ovi ljudi koje ste ubili s našeg ranča — reče ona suho — vi biste zbog toga bili obješeni!

Libby Squires sjaše i pride k njoj.

— Kirk Fallon je ubio braću Shatto u samcobrani — reče ona, a po načinu kako su dvije žene pogledima mjerile jedna drugu, Kirk je osjetio da među njima vlada staro neprijateljstvo. — Bila sam tamo gore na obronku i sve sam vidjela.

— Riječ jedne žene poput vas ne znači mi ništa — odbrusi joj otmjena djevojka.

Na glavi je imala nahereni šeširić vezan vrpcom ispod brade, a na sebi je nosila lagani putni ogrtač koji je zbog vrućine raskopčala.

Jedna Indijanka s licem kao u mjeseca nagnula se kroz prozor kočije.

— Señorita, ako ne požurimo, nećemo na vrijeme stići u Junction da uhvatimo kočiju za Santa Fe.

No činilo se da je djevojka nije čula. Kirk je znao da ga zbog naravi njegova posla ljudi ponekad mrze, ali nikada nitko ga nije pogledao s tolikim zgražanjem i odvratnošću u očima.

— Obični ubojica — reče ona. — U tome i jeste sve zlo ove zemlje. Pre-

više je ljudi poput vas koji će radije pucati nego razgovarati.

Iz kočije izađe debeo trgovački putnik u izgužvanoj smedej odijelu i sa zanimanjem razgleda leševa.

— Vi ste Kirk Fallon — reče debeljk. — Da, da, sjećam vas se iz Dodge Cityja i Bordena. Došli ste ovamo kao čuvar zakona?

— Došao sam ovamo jer tražim Walta Chancea. Zna li ga netko od vas?

Otmjena djevojka ustukne za korak, raširenih usta.

Nagnuvši se na visokom sjedištu, kočijaš reče:

— Nikad nisam čuo ni za koga tko bi se zvao Chance!

— Ni ja — reče debeli trgovački putnik. — Platilo je braći Shatto da me uvuku u klopku — reče Kirk hladno. — Kad ga nađem, ubit ću ga.

Djevojka se rukom osloni na kočiju. Kirk sjaše i pristupi na korak do nje.

— Ime Walt Chance nešto vam znači — ustvrdi on.

Ona se okrene. Bilo joj je oko dvadeset godina. Mlada od Libby Squires. Lice joj bijaše mrtvački blijedo.

— Pozlilo vam je — reče Kirk, pažljivo promatrajući njene tamne oči.

— To je od vrućine — odgovori ona i okrene se da uđe u kočiju. Trgovački putnik joj galantno ponudi ruku, a zatim se i sam popne. Vozaar otpusti kočnicu, glasno podvikne konjima i kola krenuše uzbrdo.

Kirk se obrati Libby:

— Jeste li zamijetili kako se ponijela kad sam spomenuo ime Walta Chancea?

Libby Squires je mrkim pogledom zurila za kočijom.

— Čudi me da je tako otmjena dama javno pokazala bilo kakve osjećaje — reče ona pakosnim glasom.

Dok su išli prema Larnetovoj trgovini, Kirk je saznao neke pojedinosti o crnokosoj djevojci iz kočije. Zvala se Vanessa. Prije dvije godine njezin je otac kupio ranč »Medvjeda šapa« tamo dolje u ravnici, a ona je došla iz St. Louisa da živi ovdje s njim. Zbog razmirica između »Medvjede šape« i »Smrekove družbe« poslala je sada u

Santa Fe u posjet prijateljici svoje pokojne majke.

— Kako izgleda njen otac? — upita Kirk.

— Sjedokos, nosi brkove. Niži je od vas.

Kirk se namršti, razmišljajući. Za pet godina crna kosa može posijediti.

Libby nastavi pričati:

— Kao muškarac, Berryman ne valja mnogo. Čijeli mu se kraj smije iza leđa. Rex Havenrite bio je nekad jedan od naših, ovdje iz planina, ali je sjediniio svoj ranč s Berrymanovim, da bi ovaj dobio vodu. Kad se Vanessa vrati iz Santa Fea, udat će se za Havenritea.

— To je jedan od načina kako se muškarac može dokopati velikog ranča!

— Nemojte misliti da Rex nije to već odavno isplanirao. On i njegov otac došli su u ovaj kraj otprilike u isto vrijeme kada i mi. Svi su se rugali starom Havenriteu koji bi za hodu pica obavljao i najprijevalije poslove. Ali se nitko ne usuđuje rugati Rexu. On želi postati najmoćniji čovjek ovoga kraja. To će mu vjerojatno i uspjeti.

— Čini se da vam nije baš simpatičan — reče Kirk.

— Nekad davno Rex i ja smo se voljeli! Bila sam tada mnogo mlađa. Nisam znala mnogo o muškim ambicijama. Ali sam naučila!

III

Bilo se već potpuno smračilo kad su stigli do Larnetove trgovine, smještene na jednom proplanku, podalje od ceste. Bijaše to jednokatno zdanje, sagrađeno od trupaca. Na trijemu je bilo nekoliko ljudi. Ugledavši Libby s nekim strancem, oni uzeše puške i sidorše u dvorište. U zraku se osjećala napetost.

Pošto su tijela ubijenih odvezana i položena na zemlju, Kirk se ledima osloni o zid kuće, s rukom na dršci revolvera. Libby ispriča ljudima što

se dogodilo. Jedan onizi, ćelavi čovjek, s naočalima u čeličnim okvirima, činilo se da je ovdje vodio glavnu riječ. To je bio Ray Larnet. Kad je Libby završila priču, nastade tajac.

— Kirk Fallon, ha? — reče Larnet zamišljeno. — Prošlog tjedna Pete se ovdje kod mene dobro napio. Blebatao je o vašem dolasku ovamo, o tome kako će na tome lako zaraditi dobre pare. Bilo kako bilo, ipak su ubili Arda Dunstera, a to nije mala stvar. Slušao sam o tom tipu, a ono što sam čuo nije bilo ništa dobro.

— Bez obzira na to tko je bio — odgovori Kirk — Ard nije zaslužio da tako umre, bez mogućnosti da se obrani.

Iz šume se začuje topot kopita i svi se okrenuše onamo, podigavši svoje puške.

— Mir, ljudi! — opomene ih Larnet. — To su samo Purley i Yanez. Eno sunca tvog života Libby!

— Prestani s time, Ray! — otrese se Libby, i pogledavši Kirka, doda: — Jed je samo moj dobar susjed!

U djevojčinim zelenim očima Kirk pročitao nijemu poruku: željela mu je dati na znanje da nije vezana ni uz koga. No njemu su bile druge stvari na pameti.

— On traži čovjeka po imenu Walt Chance — objasni Libby dvojici pridošlica. — Jeste li čuli negdje za to ime?

Nijedan od njih nije čuo za tog čovjeka.

Jed Purley imao je snažan vrat i široka ramena.

Kad je Libby ovoj dvojici ponovila priču o pucnjavi kod kolibe, Kirk osjetio kako se prema njemu širi prvi val sumnjičavosti i odbojnosti. Ne od strane vitkog, nasmiješenog Meksikanca Ramona Yaneza, već od strane Purleya. A činilo se da Purleya najviše smeta to što su Kirk i Libby zajedno sami proveli toliko vremena u pustom kraju.

— A tko nam kaže da Rex Havenrite nije unajmio Fallona? — grubo upita Purley.

— Sigurna sam da nije — reče Libby, ispričujući davši im kako je Vanessa Berryman reagirala kad je kočijaš postavio to isto pitanje.

— To ne dokazuje ništa: — zarogobori Purley. Iz njegovih blijedih očiju izbijala je tupa tvrdoglavost. — Havenrite upravlja Berrymanovim rančom kako to njemu odgovara. Da je i unajmio Fallona, djevojka ionako ne bi o tome ništa znala. Osim toga, ona odlazi na šest mjeseci u Santa Fe, kako sam čuo.

— Nismo se sastali ovdje večeras — reče Ray Larnet — da nagađamo o Fallonu već da razmotrimo što možemo poduzeti protiv »Medvjede šape«. A što su braća Shatto ubijena, to se dogodilo sasvim slučajno. Koliko ste goveda izgubili ovoga puta, momci?

Podiže se žagor ljutih glasova. Ljudi su se uzburili i psovke na račun »Medvjede šape« odjekivale su prostranom prostorijom, natopljenom vonjem pušcanog maziva, kave i kože. Cijeli jedan zid zauzimala je dugačka tezga, a iznad nje police s konzervama, smotuljcima konopa, sedlima i ostalom robom. U sredini je stajala velika trbučasta peć. U stražnjem dijelu dućana bijaše postavljen omanji šank, gdje je Larnet posluživao svoje mušterije viskijem u limenim šalicama. Ljudi su posjedali naokolo i namргоđeno raspravljali o gubicima svoje stoke.

Prije šest mjeseci ranč »Medvjeda šapa« osigurao je sebi ugovor o isporuci govedine Fort Bedlou za prehranu Apača, a taj je ugovor prije imalo čvadesetak članova »Smrekove družbe«. No to nije bilo sve. Goneći svoje krdo prema utvrdi, ljudi »Medvjede šape« pokupili bi usput i sva raštrkana goveda na koja bi naišli, a pripadala su »Smrekovoj družbi«.

— Ovoga puta izgubio sam četrdeset i dva grla — reče stari, sjedobradi Hoskins glasom punim gorkog jada, dok su sa svake njegove strane stajala njegova dva sina, tvrdih očiju, oslonjeni na puške.

I ostali članovi družbe izgubili su dosta stoke.

Kirk se umiješa u razgovor:

— Ako vojska ima ugovor za stoku sa »Medvjedom šapom«, kako smije uzimati goveda s tuđim žigovima?

— Major iz utvrde je pohlepan za novcem. Briga njega za žigove, glavno da zaradi pare.

Kirk je s pola uha slušao ove ljude kako raspravljaju o svojim problemima. On je imao svoje vlastite probleme. Ubrzano putovanje iz Kansasa ovamo iscrplo ga je sasvim. Trebalo bi da se okupa i obrije, a i da nabavi novu odjeću. Dok je jeo sendviče što mu ih je pripremio Larnet, razmišljao je o tome kako bi što uspješnije nastavio potragu za Walterom Chanceom.

Imao je u džepu račun što ga je pripremio da ga predloži Chanceu:

Dvije rane od metka	
svačka po 500 dolara	1000
Tri mjeseca holovanja	1000
Moj dio od krda konja	5000
Moj dio ukradene uštede	800
Ukupno Walt Chance duguje	
Kirku Fallonu	7800 dolara

Larnet je upravo govorio Jedu Purleyu:

— Je li ovoga puta Havenrite pošao sa stokom u Fort Bedlo?

— Poslao je Boba Colemana — reče Purley, a Kirk razabra da je Coleman predradnik na »Medvjedoj šapi«. — Coleman će se vratiti na ranč s novcem od prodaje stoke.

Purley zaokruži pogledom po napregnutim licima prisutnih.

— A mi ćemo uzeti te pare — reče Yanez. — Tko će s nama?

Nastade tajac u kojem se samo čulo kako se ljudi nemirno premještaju s noge na nogu. Kirk se nasmije u sebi. Ti su ljudi bili hrabri na riječima, a plašljivi na djelu.

Yanez zabaci šešir:

— Znači, Jed i ja idemo sami, zar ne?

— Ne! — reče Libby. — To je glupost!

— To im je posljednja krava što su je ukrali od mene! — otrese se Purley. Libby se okrene k njemu:

— Ponavljam ti ono što sam rekla neke večeri. — Ona stisne šake. — Ne uzimaj revolver u ruke. To je upravo ono što bi Havenrite želio. Ako to uradiš, više mi nisi prijatelj.

Purley se namršti. U njenoj blizini činilo se, gubio je ponešta od svoje samouvjerenosti.

— Slušaj, Libby, ja...

— Zapamti što sam rekla. Jed!

Purley poravnava svoj opasač i rukom obgrli Libby oko pasa.

— To je moja stvar kako ću ja to urediti — reče on i široko se nasmije. — Spremi mi vruće kave dok se vratim. — On dobaci dug pogled Kirku Fallonu: — Ovih dana ja i Libby ćemo se vjenčati.

Purley i Yanez krenuše prema vratima. Purley zastane i okrene se:

— U ovom kraju ne postoji čovjek koji bi se zvao Walt Chance. Fallone. Bolje da ga potražiš negdje drugdje.

— Tražit ću tamo gdje me bude volja, Purley — reče Kirk.

Purley pođe prema njemu, ali ga Yanez uhvati za ruku i nešto mu prišapne. Purley se smiri i izađe za Meksikancem. Trenutak zatim čuo se topot konja.

Stari Hoskins se odljepi od zida uz koji je bio naslonjen.

— Treba da vam kažem i to, ljudi, da mi »Medvjeda šapa« nudi otkup mogeg imanja.

— Zar ćeš dopustiti Havenrideu i Berrymanu da se pokrivaju tvojim ponjavama? — upita ga Larnet suho.

— Ja volim svoj posjed — reče Hoskins, pocrvenjevši od trgovčeve zajedljivosti — ali ne želim da budem tamo pokopan.

On se okrene i, praćen svojim sinovima, izađe iz trgovine.

— Trebalo bi da netko obavijesti Shattoovu udovicu — reče Libby i pogleda Kirka.

— Nije lako objasniti jednoj ženi zašto sam ubio njenog muža — reče on.

Djevojka ga je trenutak promatrala.

— Dobro, ja ću joj reći. Čini se da je to previše za jednog muškarca.

On joj dade hovac što ga je našao kod Arda Dunstera, dodavši ostatak do 500 dolara obećane nagrade od svojih novaca.

— Predajte to Shattoovoj udovici — reče on nižući hrpice zlatnika na šanku. — Toliko sam obećao Peteu. Na neki način, on je to i zaradio jer me je doveo nadomak Waltu Chanceu.

Libby strpa novac u jednu kesu.

— Irma bi jeftino prodala ranč — reče ona. — Uvijek je mrzila to mjesto. To je dobra prilika, Fallone.

Ona se s nadom zagleda u njega.

— Nisam se mogao nigdje smiriti u proteklih pet godina, a ni sada još nije vrijeme zato. Još ne... dok ne prođem Walta Chancea.

Izišavši na trijem, on ostade tamo u mraku.

Libby mu priđe i stade uz njega, zagledavši se u zvijezde nad visokim planinama.

— Zna li kako izgleda sedlo iz Chihuahua? — upita je on.

— Dakako Ckvir mu je od meskvite, a jabuka veća od uobičajene — reče i radoznalo ga pogleda. — Zašto?

— Walt Chance imao je veliku naklonost meksičkim sedlima — reče Kirk.

Ona je zamišljeno čupkala jednu od svojih debelih pletenica.

— Sam Berryman jahao je na takvom sedlu kad je prvi put došao ovamo. Ne znam da li ga ima i sada.

— Ali Berryman ima kćer — odgovori Kirk — i ne vjerujem da je Chance ne bi nikad spomenuo, da ju je imao.

— Neki ljudi prikrivaju mnoge stvari. Zašto ne bi zatajili i kćer?

— Ne izgleda mi vjerojatnim da bi Walt Chance mogao biti otac takve ljepotice kakva je Vanessa Berryman.

Okrenuvši se k njemu, Libby podigne pogled na njegovo kruto i nepomično lice, obiliveno svjetlom iz trgovine.

— Ako je Berryman zaista Walt Chance — reče ona ozbiljno — vaša borba protiv njega je potpuno bezizgledna.

On side niz stepenice do svoga konja. Palcem pokaže na Dunsterova vranca, privezanoga za ogradu.

— Ako je Irma Shatto potreban koji konj više, neka uzme ovoga.

Vinuvi se u sedlo, on joj pruži ruku.

U tom trenutku, stojeći na trijemu u mraku, izgledala je nekako sitna i bespomoćna.

— Želim vama i vašim ljudima uspjeh u borbi — reče Kirk.

— Željela bih da i vi uspijete, Fallone — reče ona — ali ne vjerujem u to!

Izjahavši iz planina, on okrene konja prema El Cobreu.

IV

Iznenadni povratak Vanesse Berryman u El Cobre jutarnjom poštanskom kočijom uzrokovao je mnoga nagađanja među stanovnicima ovoga gradića. Na ona nije nikome objašnjavala zašto nije nastavila put u Santa Fe.

Bilo je poprilično nevolja na velikom ranču u te dvije godine što mu je Berryman bio vlasnikom, ali sada se pojavila nova opasnost. Ona je naučila da joj se suprotstavi, ne onako kako bi to učinio njen otac, već licem u lice.

Zatekla je oca u sobi, u zapadnom krilu kuće, što ju je koristio kao svoj ured. Ugledavši je, on se zbuni i trebalo mu je nekoliko trenutaka dok se pribrao.

— Mislio sam da si u to vrijeme već na pola puta do Santa Fea — reče on, privukavši joj stolice. — Zašto si se vratila?

Izgledao je zabrinut i zbunjen. Činio joj se mnogo krhkiji i mnogo sjedi nego prije dvije godine, kad je došao u St. Louis i rekao joj za ovu izvanrednu priliku da postane vlasnikom jednog prekrasnog ranča. Kraj je zaišta bio neobično lijep i njoj se ovdje veoma sviđalo. Ali ona je u poslu sa stokom znala još manje od svoga oca. Nije shvaćala da bez vode...

— Oče, jesi li nekad poznavao čovjeka po imenu Fallon. Kirk Fallon?

Berryman se namršti.

— Kirk Fallon — ponovi on. — Bio je nekad ortak. Zašto pitaš?

Ispričala mu je o visokom strancu što ga je srela u planinama, koji je ubio braću Shatto.

Berryman je izgledao zbunjen.

— Kirk Fallon je mrtav — reče on.

— Onda se netko koristi njegovim imenom — odgovori ona, pažljivo promatrajući oca koji joj odjednom postade čudno tuđ i nepoznat — Ali to mi se ne čini vjerojatnim.

— Ne, to ne može biti — promrmlja Berryman slomljenim glasom. — Kirk je mrtav. Bio sam prisutan kad je ubijen. — On se uvijek nasmiješi. —

Odmori se sada dan ili dva, a onda otputuj u Santa Fe.

— Predomislija sam se. Ostajem ovdje.

— Ali... ovdje bi se mogle dogoditi neprijatne stvari.

— Ja sam vlasnik najvećeg dijela stoke na »Medvedoj šapi« — podsjeti ga ona. — Moja je dužnost da ostanem ovdje, a ne da bježim ako su se stvari okrenule protiv nas.

U njegovim očima odrazi se krivnja i ona se pokaje za svoje uvredljive riječi. Ali Sam Berryman bijaše čovjek koji je radije uzmakao ako je trebalo suočiti se s opasnošću.

Pokušala je popraviti dojam svojih riječi.

— Ja samo ne želim da ti se nešto dogodi, oče — objasni ona. — Zbog toga sam se vratila umjesto da nastavim put za Santa Fe.

Berryman obliže svoju tanku donju usnu.

— Je li taj čovjek što se naziva Kirkom Fallonom spomenuo moje ime?

— Spomenuo je ime što si ga upotrebljavao u Meksiku, oče — odgovori ona, zapazivši kako mu se lice oblilo rumenilom. — Walt Chance!

Oduprijevši se rukom o stol on pokušava obuzdati drhtavicu što mu je obuzela cijelo tijelo.

— Odakle znaš za to ime?

— Nakon majčine smrti pregledala sam neka stara pisma — reče Vanessa. — Bijahu odaslane iz Chihuahue u Meksiku. Pisao si joj da živiš tamo pod imenom Walta Chancea i neka ti na to ime naslovi poštu, ako bude željela da ti piše. Rekao si da ćeš joj to jednom objasniti.

Činilo se da je Berryman naglo ostarjao u tih nekoliko trenutaka njihova razgovora.

— Vjerovao sam da je sve to svršeno i zaboravljeno — reče on. — A sada se prošlost vraća da me uništi!

— Ja sam uz tebe, oče — odgovori Vanessa. — Zajedno ćemo se suprotstaviti tom Kirku Fallonu.

...

Nakon odlaska kćerke u njenu sobu Sam Berryman izvadi bocu iz ladice svog stola. Nekoliko je trenutaka zurio u tekućinu jantarovog boje kao da

se nije mogao odlučiti. Zatim naglo otcepi bocu i do polovice je isprazni prije nego što je izašao u dvorište.

Nesigurnim korakom prođe dvoredom jasika niz prostrano dvorište, mimo korala sjenika i ostalih gospodarskih zgrada. Pred kovačnicom mu se nekoliko momaka smijalo iza leđa, oponašajući njegov dostojanstveni, pijani hod.

Naišao je na Havenritea upravo u trenutku kad je ovaj sjahivao ispred nastambe bivšeg Berrymanova nadglednika. Udruživanjem svoga planinskog ranča s »Medvedom šapom« Havenriteu je pripalo 25 posto udjela od velikog imanja. Odmah je otjerao nadglednika i preuzeo njegove poslove.

— Namjestio sam mamac »Smrekovoj družbi« — reče Havenrite, pokazavši svoje široke, pravilne zube. — Nadam se da će zagristi!

Berryman uđe za njim u malu prostoriju. U njoj su bili poljski krevet, stol i velika željezna blagajna. Berryman se s uzdahom spusti na krevet.

— Vanessa nije otišla u Santa Fe. — reče on.

Opisao je njezin lutrošnji povratak. Havenrite je žutim očima ispitivački promatrao Berrymana. U njegovoj prijetnoj vanjštini i pomalo lakomislenom izgledu bijaše nešto privlačno.

— Sada kad je ona kod kuće — reče Berryman — valjalo bi da opreznije ostvaruješ tvoj plan o protjerivanju one bande gorštaka s njihovih pašnjaka.

Havenrite raširenih nosnica uvuče zraka.

— Opet ste zavirili u bocu — reče on. — Radije se okanite toga. Same. Nije to za vas.

Sam Berryman se, zacrvni, ukočeno se zagledavši u krupnoga čovjeka koji će jednog dana postati njegovim zedom.

— Vi me baš ne volite naročito, zar ne. Same? — reče Havenrite.

Berryman se uvuče u sebe, ne želeći se izlagati Havenritovoj ljutnji. Zar je mogao voljeti ili imati povjerenja u čovjeka koji se okrenuo protiv svojih nekadašnjih prijatelja u planini? I koji je naučio povještati i postrijeljati one koje ne bude mogao zastrašiti?

— Ne zaboravite. Same — reče Havenrite uvredljivom otvorenosću — da sam ja spasio »Medvedu šapu« od propasti. Da nije bilo mene, vi i vaša kći biste prosjačili da možete otići odavde!

— Zahvalan sam ti za sve što si uradio, Rex. — odgovori Berryman klonulim glasom. — No ja bih volio da se zadovoljimo onim što imamo.

— Budući da je Istoku potrebno mnogo govedine, mi ćemo mu je dati — reče Havenrite dok su mu žute oči častohlepno sijevale. — Pribavit ću takav ugovor o isporuci goveda prema kojem će ovaj naš posao s Fort Bedlom izgledati kao dječja igrarija. Ali za to nam je potrebno još više vode, još više trave. — On se oštro zagleda u Berrymana. — Neke vas druge brige more, Same?

Pošto je za trenutak oklijevao, Berryman mu ispriča o Kirku Fallonu.

Havenrite ga sasluša i, pripalivši cigaru, položi ruku na Berrymanovo usko rame.

— Same, kad sam preuzeo upravu nad ovim imanjem, rekao sam vam da ćete biti pošteđeni svih briga. Tako će i biti!

Berryman otkloni Havenriteovu ruku.

— Ako je to doista Fallon, u što nikako ne mogu vjerovati, onda će to biti tvrd orah za nas!

Posegnuvši u ladicu stola, Havenrite izvadi neko pismo i pruži ga starom rančeru.

— Pete Shatto ostavio je to za vas u Oberleyevoj krčmi. Rekao sam Oberleyu da ću vam ga ja predati, no bio sam proketo radoznao što taj bijedni kauboj ima s vama raspravljati. — Dugačkim kažiprstom kvrcne po pismu što ga je Berryman držao u drhtavoj ruci. — Pročitajte to. Same!

Berryman počne čitati i njegovo lice još jače problijedi:

»Dragi gosp. Berryman.

Kirk Fallon, šerif iz Bordena u Kansasu, kojega se vjerojatno sjećate iz Meksika, ponudio mi je 500 dolara ako ga odvedem do vas. Budući da smo vi i ja ovdje susjedi, ja i moj brat mogli bismo vam učiniti uslugu i

spriječiti Fallona da vas nađe! Vi biste nam za to mogli dati 1000 dolara. Javite mi što mislite o tome.

Vaš susjed, Pete Shatto.

Berryman ostade sjediti, nepomičan.

— Prebio sam dušu u Peteu Shattou — reče Havenrite i uz suho pucketanje protrlja snažne zglobove na šakama. — Rekao sam mu da ukloni tog Fallona i zakopa ga negdje u planini. Obćao sam mu da ću mu za to platiti tisuću dolara.

Berrymanovi ukočeni prsti ispustiše pismo i ono padne na pod.

— Nikad nisam ni namjeravao platiti Shattou — nastavi Havenrite. — On radi badava, premda to još ne zna. — Havenrite se dulje zagleda u Berrymana. — Prema pismu što ga je Shatto dobio od Fallona, vi ste navodno ubili nekog monka po imenu Danny Dunster i pucali na Fallona.

— Ne! — krikne Berryman, skočivši na noge. — To su uradili Komanči. Ja ne bih nikada mogao ubiti čovjeka, Rex!

— Znete što, Same?! Nagovoriti Vanessu da se vrati u Santa Fe, a vi podite s njom!

— Ovdje sam sigurniji!

— Zar se plašite toga Fallona?

— On je ubio braću Shatto!

Namrštivši se Havenrite počeo široku vilicu.

— Pa... to su u svakom slučaju dva člana »Smrekove družbe« manje! Kažite Vanessi da ćemo se vidjeti za večerom.

Kad je Berryman otišao, Havenrite promrmlija ispod glasa:

— Kukavica! Prava kukavica!

...

Kod raskrsnice za Fort Bedlo, dvanaest milja istočno od brdskog prijevoja kroz Bakrene planine, Jed Purley i Yanez pažljivo su promatrali cestu, pušeći cigare. Nalazili su se na jednoj strmini prekrivenoj šikarom. U čistom zraku mogli su vidjeti izmaglicu dima što je označavala položaj utvrde, dvadeset milja sjevernije. Oni kleknuše, očiju uperenih u oblak prašine što se približavao cestom.

Yanez odbaci svoju cigaru i dohvati pušku.

— Eno ih dolaze — reče i krene prema konjima, privezanim u grmlju.

— Samo su trojica — reče Purley sumnjičavo. — Kako to da Havenrite nije poslao više ljudi?

...

Bob Coleman, predradnik s »Medvjeda šape«, jahao je cestom u pratnji crnobradog Hanka Ogdena i lijenog Si Oldcampa.

Coleman bijaše vitak muškarac pješćane boje kose. Bio je veoma odan svakome onome tko ga je plaćao, bez obzira na to sviđao mu se taj čovjek ili ne. U njegovim sedlenim torbama bilo je tri tisuće dolara, isplaćenih za goveda što su ih isporučili Fort Bedlou.

Nikako nije mogao shvatiti Havenriteove zapovijedi. Havenrite je naime naredio da osmorica od njih jedanaestorice koji su tjerali goveda skrenu na sjever do Zmijskog potoka i potraže zalutala goveda, a Bob Coleman trebalo je da se s novcem vrati pravo na ranč, vodeći sa sobom samo Ogdena i Oldcampa kao osiguranje.

No on nije imao vremena da se do kraja pozabavi tim mislima. Kad su skrenuli u kanjon, iznenada ugledaše na zavoju ceste dva jahača. Coleman zategne uzde svome konju i potihio upozori svoje pratioc:

— To je onaj tupoglavi Purley. Pri-pazite, momci!

Purley i Yanez potjeraše svoje konje naprijed, držeći u rukama puške.

— Što hoćete?! — upita Coleman.

— Novac! — odgovori Jed Purley

— Idi do đavola! — reče Coleman i uspravi se u sedlu.

— Pokrali ste nam stoku. Mi samo ubiremo dug! — reče Purley.

— Imam nalog da donesem novac na ranč i to ću uraditi, a vi raspravite o svojim poslovima s Havenriteom ili Berrymanom.

Yanez se nasmije kao da je čuo dobru dosjetku.

— Taj vaš Berryman ne razlikuje kravu od magarca.

— Bolje da im damo taj novac, Bobe — reče Hank Ogden.

— Dabome — doda Si Oldcamp. — Nema smisla raspravljati s onim koji drži pušku uperenu u tebe!

Coleman se okrene i prezirno pogleda dvojicu jahata.

— Na čijoj ste vi to strani, do đavola?! —

— Jednostavno ne želimo biti ubijeni — reče Ogden.

— To neće proći tek tako — reče Coleman.

Učinio je kretanju kao da će sjahati. Umjesto toga, naglo posegne za revolverom i istodobno podbode konja. Zivotinja u skoku jurne naprijed, no istog trenutka zagrmi puška i metak izbaci Colemana iz sedla. On ostade ležati na leđima u prašini na cesti. Lagani povjetarac razgenio je pramen dima iz Yanezove puške.

— To je bilo glupo od tebe, Bobe — reče Purley zabrinutim glasom. — Imali smo te na nišanu.

Ošamućen padom, Coleman je zurio u njih, krvareći iz lijevog ramena.

— Bit će bolje da požurimo — reče Yanez, pogledavajući uznemireno niz cestu.

— Bob je trebao da bude razumniji — reče Ogden i doda: — Novac je u njegovoj sedlenoj torbi.

V

Kirk Fallon je proveo dan u El Cobreu. Sada bijaše rana večer. On povede konja iz gradske staje i priveže ga u pokrajnoj uličici iza Oberleyeve krčme. Namjeravao je da poslije večere pođe u izviđanje do Berrymanova ranča. Uzeo je sobu u Leejevu hotelu, preko puta krčme, kupio novu odjeću te se obrijao i okupao u brijaćnici na uglu.

Kad je Kirk ušao u krčmu i ogledao se oko sebe, ljudi su se stali značajno zagledavati i gurkati laktovima. On bezizražajna lica priđe k šanku i naruči piće. Znao je da je njegov dolazak u El Cobre uzrokovao mnoga nagađanja.

Oberley, mršav čovjek rijetke kose s razdieljkom po sredini oble glave, stavi pred Kirka bocu i čašu. Zatim

nenapadno pođe prema pozadini prostorije gdje su za jednim od stolova dva čovjeka igrala poker. Sagne se i prišapne nešto jednome od njih. Čovjek je pažljivo saslušao Oberleya, pažljivo promatrajući svojim žutim očima visoka muškarca za šankom, koji je upravo sebi nalijevao piće.

— Dosta mi je za večeras, Berte — reče Havenrite svome suigraču. — Imaš previše sreće.

Bert Wingate bijaše sitne građe, ali žilav i čvrsta izgleda. Zgrnuvši nekoliko žetona sa stola, on baci pogled na žutokosog čovjeka za barom. Prevalivši pedesetu godinu života, Wingate je posjedovao ranč »Šestica sa crtom« zapadno od El Cobrea.

— Ne diraj u osinje gnijezdo — opomene Wingate Havenritea. — Onaj je momak tvrd orah!

Havenrite se nasmije i ustavši od stola, pođe prema šanku, njišući se u širokim ramenima.

— Čuo sam da tražite nekoga po imenu Walt Chance — progovori on grubim glasom.

Kirk klimne glavom.

— Mnogo se raspitujete obilazeći gradom — reče Havenrite. — Mi ne volimo da nam stranci postavljaju pitanja.

Kirk se jedva primjetno nasmiješi.

— Tko pita, taj i sazna! — reče i odmakne se od bara kako bi mu desna ruka bila slobodna.

U kočionici je vladala napeta tišina. Bert Wingate pažljivo je promatrao Kirka i Havenritea, ne dižući se od stola.

— Vaše je ime Fallon? — upita Havenrite.

— Da.

— Čini se, neki smatraju da ste poginuli u Meksiku.

— Zar izgledam mrtav?

— Još ne, zasad — reče Havenrite. — Ali, nikad se ne zna.

Kirk je osjetio napetost u svojoj desnoj ruci. Prisjetio se svih onih svađalica što ih je bio sretao za vrijeme svoje službe. Ali ovaj Havenrite nije bio glupak koji bi se u nešto upustio ako ne bi bio siguran da ima sve adute u rukama. A činilo se da ih ovog časa ima. Krčma je bila puna njegovih pri-

fatelja, ili barem ljudi koji će se zbog straha držati po strani od bilo kakva sukoba.

— Čuo sam da ste se sreli s braćom Shatto — reče Havenrite.

— Da — odgovori Kirk. — Namjestili su mi klopku, ali nije im upalilo. Tko ih je nagovorio na to?

Havenrite slegne širokim ramenima.

— Nitko neće žaliti za braćom Shatto, i sve to nije naročito važno, Fallon. No da sam ja na vašem mjestu, izgubio bih se odavde. Idući put mogli biste se namjeriti na krivog čovjeka.

— Trebalo mi je pet godina i mnogo milja dok sam stigao ovamo. Otići ću kad obavim svoj posao.

Preplašen, Oberley se skutrio iza šanka.

— Nemojte mi uništavati lokal momci — reče uznemireno.

Nijedan od dvojice nije obraćao pažnju na njega.

— Vi poznajete Walta Chancea. Kako bi bilo da me odvedete k njemu? — upita Kirk.

— Vrlo rado — odgovori Havenrite.

— Ali poći ćemo samo nas dvojica na »Medvjedu šapu«. To je Sam Berryman, zar ne?

— Da, to je on!

Kirk uzdahne. Bijaše zadovoljan što se Berrymanova kći nalazila na putu za Santa Fe, pa neće morati prisustvovati neprijatnim događajima koji će neminovno uslijediti.

— Pođimo — reče Kirk.

Havenrite se letimično osmjehne i napola se okrene kao da će poći prema vratima. Ali tada iz okretaja naglo zamahne rukom i udari Kirka postrance šakom po glavi. Jaki udarac baci nepripravnog Kirka na koljena. Ali prije nego što se Havenrite dospio baciti na njega, Kirk se zaletio. Udario je Havenritea ramenom u visini koljena i ovaj se prevrne na jedan od stolova i stropošta na pod, povukavši stol za sobom.

Kirk skoči na noge. Havenrite je ležao na podu, tresući glavom. Pri padu je udario čelom o ploču stola.

U tišini ljudi su napeto iščekivali.

— Porazbijat ćete mi stvari momci! — govorio je Oberley molećivim gla-

som. — Izidite na cestu i tucite se tamo koliko hoćete!

— Zaveži, Ed — dobaci mu Havenrite i pridigne se na noge.

Ali prije nego što je uspio baciti se na Kirka izvana se začuo iznenadni topot kopita koji je utihnuo pred krčmom. Trenutak zatim unutra uleti Hank Ogden, vičući:

— Havenrite! Bob Coleman je ranjen! Dobio je metak u rame!

Havenrite podigne šešir s poda.

— Tko je pucao na njega, Hank?

— Oni iz družbe! A tko bi drugi? — reče Hank Ogden glasno, tako da su ga svi mogli dobro čuti. — Neka netko radije pozove liječnika.

Havenrite žurno izađe pred krčmu gdje je okupljena gomila slušala Sida Oldcampa, koji je uzbuđeno pripovijedao kako je ranjen predradnik s »Medvede šape«.

—... a Purley i Yanez su pobjegli s tri tisuće dolara! — završavao je Oldcamp svoju priču.

— Upozorio sam ih! — vikne Havenrite i prijeteci zamahne pesničom. — Upozorio sam ih da ću im slomiti vratove, ako udare na »Medvjedu šapu«!

Bert Wingate izađe na trijem krčme.

— Bilo bi bolje da ne pre nagljuješ s time, Rex — posavjetova ga on strogim glasom.

Ali Havenrite se nije osvrtao na njega. Mahne rukom Oldcampu i bradatom Ogdenu:

— Hajdemo, momci, večeras ćemo imati pune ruke posla!

U zloslutnoj tišini što se raširila ulicom trojica su jahača uz topot kopita odjurila u noć.

— Opet taj prokleti rat zbog pašnjaka! — primijeti Bert Wingate mrzovoljno. — Mnoge će udovice brojati svoje mrtnice prije nego što se sve ovo završi.

VI

Kirk je stajao na trijemu, promatrajući kroz prozor krčme kakó neki omaleni debeljko sa zaliscima previja ra-

njenog Boba Colemana koji je izgledao potresen i mrzovoljan.

Kirk se također osjećao mrzovoljnim. Napokon je saznao ime pod kojim se krio Walt Chance. Nije bilo nikakvo čudo što ga tako dugo nije uspijevao pronaći.

Hodao je gotovo praznom ulicom. Prolazeći trgovom, začuo je odnekud tihi pjesmu što ju je pjevao neki ženski glas na španjolskom jeziku. »Zašto da se ne vratim u Meksiko?« upita se on. Volio je tu zemlju i te ljude. Cemu ovdje gubiti vrijeme u neprijatnom sukobu s »medvjedom šapom«?

Tada se prisjeti Dannyja Dunstera, pokopanog u Chihuahu. Prstima dodime ožiljak pod svojom gustom žutom kosom, iznad desnog uha. Drugi ožiljak na leđima potjecao je od metka koji ga je zamalo ubio. On će ipak stati licem u lice s tim čovjekom koji se zove Sam Berryman.

U mislima se vratio u prošlost, kada su se prvi put sreli. Upravna držanja i samosvjestan, Walt Chance je pričao Kirku i Dannyju Dunsteru o uzgajalištu konja što ga je uzeo u zakup u Chihuahu. »Gledao sam vas kako ukroćujete konje, momci. Volio bih da se udružite sa mnom. Poznajem braću Barrios, a oni veoma cijene naš način uzgoja jahaćih konja. Mogli bismo jeftino kupovati ili hvatati divlje konje u Sierni i zatim ih uz dobru zaradu prodavati.« Za kratko vrijeme braća Barrios plaćala su najveću cijenu za konje uzgajane na ranču »Santa Margarita«. Chance je odredio rok od dvije godine. Rekao je da će za to vrijeme nakupiti dovoljno novaca, a on bi tada pošao u Missouri. Iako Chance nije nikada o tome otvoreno govorio, Kirk je pretpostavljao da se njegov stariji ortak želi pred nekim potvrditi. Pred nekom ženom, po svojoj prilici.

Kirk se približavao svom hotelu kad iznenada iz mračnog prolaza između dviju zgrada do njega dopre miris lavande, a jedan ženski glas zovne ga po imenu.

Okrenuvši se, Kirk opazi Vanessu Berryman kako se približava rubu nogostupa. Njena se vitka pojava lijepo isticala u zelenoj haljini.

— Željela bih da razgovaramo, gospođine Fallon — reče ona.

— Mislio sam da ste na putu za Santa Fe.

— Planovi se mogu promijeniti — reče ona, mahnuvši ljuvkom otmjenošću svojom uskom rukom. — Hoćete li me pozvati na kavu?

Odvela ga je u malu kavanicu, gdje su se smjestili za stol do zida. Ona se prekrštenim rukama osloni o rub stola, promatrajući pažljivo Kirka svojim velikim očima.

— Prilikom našeg posljednjeg susreta spomenuli ste ime Walta Chancea — reče ona. — Željela bih razgovarati o njemu.

— Znam tko je to, gospođice Berryman. Havenrite mi je rekao.

— Razgovarali ste, dakle, s Rexom!

— Ali naš je razgovor ostao nedovršen.

Za trenutak oboje ušutješe. Oko njih se čuo žamor razgovora. Kirk reče:

— Željeli ste da razgovaramo o Waltu Chanceu, gospođice Berryman?

Ona mu dobaci pomalo začuden pogled.

— Vi se izražavate kao školovan čovjek!

— Nekada sam namjeravao da odem u koledž... kada sam mislio uštedjeti dovoljno novaca kroteći konje u Meksiku sa svojim ortakom Waltom Chanceom.

— Što vam je taj Chance uradio — upita ona, nagnuvši se naprijed — da ga toliko mrzite?

Konobarica stavi pred njih kavu. Kad se udaljila, Kirk ispriča Vanessi o ranču u Meksiku.

— Chance je bio suviše pohlepan. Želio je sve samo za sebe. Jednog dana, dok sam u koralu ukroćivao konja, Chance mi je pucao u glavu, a zatim u leđa. Poslije sam saznao da je u isto vrijeme ubio i Dannyja Dunstera. Chance je pokupio naše stado konja i sav uštedeni novac. Dok sam ponovno mogao jahati, izgubio mu se svaki trag.

— I što ste naumili sada kada ste ga pronašli? — upita ona napeto.

— Naumio sam izravnati naše račune.

— A za čovjeka poput vas to znači jedino ubiti ga! — krikne ona tako glasno da su se gosti u kavani okrenuli prema njoj i zapanjeno ih pogledali. Djevojka porumeni pod radoznalim pogledima što ih je izazvao njen uzvik. Skine zlatni lančić na kojem je visio medaljon ukrašen sitnim dijamantima. — To vrijedi najmanje tri tisuće dolara — reče ona. — Uzmite to i otidite.

Ona spusti u njegovu ruku nakit koji je još zračio toplinom njenog tijela i on se za trenutak pokoleba. Ali tuda se sjeti zasljeđe u planini. Gurne medaljon preko stola prema njoj.

— Potražiti ću Walta Chancea — reče mrko. — Moramo izravnati račune, a njegovu je stvar kako će ga isplatiti.

— Razumijem — reče ona klonuvši u stolicu. — Kao što rekoš, čini se da ste obrazovan čovjek. Drugačiji ste od ostalih revolveraša koje sam ovdje viđala. Pa ipak...

— Znam, vi mislite na onu gadnu stvar s braćom Shatto. Ali nisam imao drugog izbora nego da ih ubijem.

— Zar se ne možemo sporazumjeti? — upita ona, pokušavajući ga ponovno nagovoriti da uzme medaljon. — Zar ona vaša bolja strana nije jača od želje za osvetom? Zar ne razumijete da činite momemu ocu krivo? On nikad ne bi mogao pucati čovjeku u leđa!

— Ali on je to uradio!

— Ne poznajete ga ako tako mislite o njemu.

— Radili smo više od godinu dana. Poznavao sam ga dobro. A poznajete li ga vi?!

Ona je trenutak oklijevala.

— Nisam ga često viđala otkako je moja majka umrla.

Kirk ustane položivši na stol novac za kavu.

— Mogli bismo zajedno odjahati na ranč k vašem ocu, pa ćete saznati istinu.

— Vi ćete ga ubiti — reče ona hrabrim glasom — kao što ste ubili i braću Shatto. — Zatim se ukočeno dignu od stola. — Hoćete li me otpratiti natrag do Leejeva hotela? To je naše sjedište ovdje u gradu.

Umjesto da izađe kroz glavna vrata, ona krene prema stražnjem izlazu koji je vodio u usku pokrajnu uličicu slaboo osvjetljenu udaljenim svjetlima s glavne ulice. Njene su oči s mržnjom bile upravljene na njega.

— Prijateljski sam vas zamolila, gospodine Fallone, da odete odavde i ostavite mogega oca na miru. No vi ste to odbili, pa sad...

Naslutio je opasnost, ali još nije shvatio što je naumila učiniti. Iznenađena ona otrgne jedan rukav, povukavši s njime i komad gornjeg uskog dijela svoje zelene haljine. U polumraku se zabjelasa njena veoma svijetla put. U isti čas prodorno vrisne.

— U pomoć, u pomoć! — počeo Vanesa vikati i pokazivati prstom na Kirka Fallona. — Taj čovjek, on...

Ostatak rečenice izgubio se u gnjevnim povikima muškaraca koji su istrčali iz kavana na ulicu. Najbliži posegne rukom za revolverom. Kirk ga udara šakom u lice i čovjek se sruši preko bačve s vodom za gašenje požara. Kad je Kirk izvukao revolver, ostali su se već približili. Iz glavne ulice začuše se povici i trčeći koraci ljudi, privučeni djevojačnim krikovima.

— Nisam ni dotakao ovu djevojku! — vikne Kirk, ali glas mu se izgubi u buci gomile koja se natisnula u uličicu.

Vanessa je pobjegla. Videći kako je jedan čovjek podigao pušku prema njemu, Kirk ispalio metak iznad glava gomile, a zatim se okrene i potrči. Po leđima ga zaspe kiša krhotina što ih je metak iz puške odvalio s obližnjeg zida od opeke. On jurne pokraj neke zamračene zgrade i uleti u drugu usku uličicu. Protrčavši niz nju skrene iza kovačnice.

Iza sebe je čuo topot koraka i pucnjeve.

Proklinjući Vanessu Berryman, Kirk je zadihano nastojao da se što prije izgubi u mračnim sjenama sjenika i spremišta. Iza sebe je čuo povike ljudi koji su ga na trenutak u mraku bili izgubili iz vida.

On prođe prečacem između dviju zgrada, držeći revolver priljubljen niz nogu, dok mu je šesir bio nisko navučen nad oči. Nezapažen u metehu pro-

šao je niz glavnu ulicu i prešao preko mračnog trga.

Lelujavo svjetlo jednog fenjera obavljalo je veliki crni natpis na bijelom zidu nedaleko od zgrade: »Cantina de Los Amigos«, Kirk se hitro zaputio onamo nagnuvši se naprijed da bi izgledao niži, kako bi ga u mraku smatrali Meksikancem.

Uvuče se u kantine u kojoj nije bilo nikoga osim jedne meksičke djevojke za šankom. Ona mu se nasmiješi.

— Jesi li došao zbog pića ili zbog mene?

— Postoji li stražnji izlaz? — upita on.

Ona kimne glavom, no u tom trenutku jedan čovjek naglo otvori vrata kantine i vikne nekome iza sebe:

— Tu je!

Kirk protrči kroz prazni dovratnik u zidu, zastrt samo nekom tkaninom. Otvorivši prva vrata na koja je naišao, nađe se u omanjem dvorištu između niskih kuća. Iza sebe je razabrao bat koraka i povike ljudi koji su trčali kroz kantine.

Dade se u bijeg. Odnekud zaplamsa pucanj iz puške. Kirk skrene oko ugla velikog skladišta i nađe se u pokrajnjoj uličici iza Oberleyeve krčme. Brzo odvezavši konja baci se u sedlo i jurne kroz mračne ulice prema izlasku iz grada. Nije projahao ni milju kad iza sebe začuje topot konja mnogobrojne potjere.

Dok mu je vrući vjetar šibao lice on ispravi konja prema tamnim obrisima planina. Iza njega odjekne pucanj iz puške i metak prošiše kraj njega, s desne strane. Još jedan hitac prasne i konj mu posrne, ali odmah zatim ponovno uhvati korak i pojuri naprijed.

Popevši se uz podnožje planina kroz jedan od dvanaestak kanjona, Kirk se izgubi potjeri iz vida. Ulazeći sve dublje u strmeniti krš Bakrenih planina njegov se konj odjednom svali na zemlju, izbacivši ga iz sedla. Bijaše teško ranjen metkom iz puške, ali je ustrajao noseći svog jahača dok mu je god snaga to dopuštala. Ošamućen, od pada, Kirk je osluškivao ne bi li čuo zvukove potjere, no jedino je lišće jastika šumno treperilo na noćnom povjetarcu. Skine s konja sedlo i zajedno s

puškom sakrije ga u grmlju, označivši to mjesto slomljenom granom.

Određujući svoj položaj i smjer kretanja prema zvijezdama, nastavi se probijati kroz planinu. Napokon stigao do ceste i pođe njome. Hodao je tako dugo dok nije dobio žulj na peti. Skinuvši čizme i čarape, krene dalje bos po debelom sloju prašine. Umorivši se, uvuče se u neko grmlje, pokušavajući da zaspi, ali kada bi god sklopio oči pred njim bi se pojavljivao lik Vanesse Berryman. Nemirno se prevrtao na svom ležaju, proklinjući djevojku. Zora ga je zatekla kako dalje korača putem.

Sredinom prijedpodneva odjednom začuje ispred sebe ljutite glasove.

Osjeti kako mu niz kičmu prolaze žmarci, sve dok nije prepoznao glas Libby Squires. Djevojka je bijesno, nešto spočitavala nekome. On se prišulja bliže i ugleda Libby, Jeda Purleya i Ramona Yaneza kako sjede na svojim konjima uz rub ceste.

— Rekla sam ti što će se dogoditi ako budeš išao da otklanaš taj novac — reče Libby. — Više te ne želim vidjeti.

— Valjda ne misliš ozbiljno, Libby — reče Purley s nadom u glasu. — Hajdemo k tebi, a ja ću prirediti nešto dobro za ručak.

— Ne! Nisj me htio poslušati. Upozorila sam te da treba pričekati dok zakon ne stigne ovamo!

— Prije ćeš osijedjeti nego dočekati neki drugi zakon od onoga što ga propisuje »Medvjeda šapa« — odgovori Purley s gorčinom u glasu.

U tom trenutku konji su nanjušili Kirkovu prisutnost i jedan od njih nemirno zarže. Dvojica muškaraca podbodoše konje i razdvojiše se izvlačeći svoje revolvere.

— Stanite! To je Fallon! — vikne Libby, prepoznavši Kirka dok se iz šikare izvlačio na cestu.

Purley dobaci Kirku mrgodan pogled, dok mu Yanez kimne glavom u znak pozdrava. Kirk im ispriča kako mu je konj slomio nogu, pa ga je bio prisiljen ustrijeliti, zatajivši im najnovije događaje u El Cobreu.

— Mogu li jahati s nekim od vas dok ne nabavim drugog konja? — upita Kirk.

Libby kimne.

Upravo sam se zaputila k Larnetu. Možete jahati sa mnom.

Jud Purley vrati revolver u korice i zatrese glavom.

— Ne može on jahati s tobom u istom sedlu! — reče prijeteci.

— Jed, rekla sam ti da je među nama sve svršeno! — odvratila Libby.

— Može jahati sa mnom ili pješačiti! — reče Purley. — Meni je svejedno.

Libby slegne ramenima.

Kirk se smjesti na konju iza Purleyevih leđa i oni krenuše.

— Čuo sam da Havenrite traži tebe i Yaneza — reče on.

I ispričopovijeda im kako je Bob Coleman došao ranjen u El Cobre i kako je Havenrite s dvojicom svojih ljudi odjahao zaklinjući se da će se osvetiti onima koji su pucali na njegova predradnika.

— Pucajući u Colemana pružili ste Havenriteu izliku koja mu je bila potrebna da bi vas mogao protjerati odavde — reče Kirk. — Trebalo je da poslušate Libby.

Purley mu dobaci preko ramena:

— Ja još uvijek ne vjerujem u tvoju priču o Peteu i Charlieju Shattou. Zato radije šuti i ne miješaj se u naše stvari!

Yanez pritjera svog konja bliže.

— Nemoj mu zamjeriti — reče on Kirku — nesuslišani udvarač je ljubomoran!

Iznenada Purley promuklo uzvikne pokazavši rukom prema naprijed:

— »Medvjeda šapa«!

Iz šume izjahaše petorica konjanika s uperenim puškama i raširiše se cestom, zatvarajući prolaz. Druga se grupa pojavila iza Yaneza koji je jahao na začelju.

— Sjašite ili ćemo vas poskidati s konja! — zagrmli Havenrite gromkim glasom.

— Hej, polako! — vikne Kirk. — S nama je i jedna žena!

Havenrite im se približi u pratnji Boba Colemana kojemu je lijeva ruka bila u povelju oko vrata.

Libby problijedi.

— U redu, Rex. Uhvatio si nas. Da porazgovaramo.

Ne obazirući se na nju, Havenrite ponovi svoju opomenu: ili će sjahati ili će biti postrijeljeni. U njegovim očima Libby je pročitala bezobzirni gnjev.

— Ne čini gluposti, Rex — opomene ga ona drhtavim glasom.

— Čuo sam kako je sinoć Vanessa rastrgala svoju haljinu i optužila vas da ste je napastovali — reče Havenrite.

— Nisam je ni taknuo! — oštro Kirk reče.

— Znate li što je Vanessa uradila? — nastavi Havenrite. — Došla je oko ponoći kod Oberleya, kad su ljudi bili odlučili prekinuti potjeru za vama do izlaska sunca. Rekla je da je sve ono izmislila i neka prekinu potragu za vama.

Jedan je čovjek zašao Kirku za leđa i izvukao mu revolver iz korica.

— Nisam vjerovao da bi ona mogla biti toliko poštena — prizna Kirk.

— Time bi jedna stvar bila riješena — reče Havenrite. — Ali, kako ćemo riješiti to što ste me jučer bacili u onaj stol?

— Da, kako ćemo to riješiti? — upita on.

Havenrite je držao u ruci podebeli svitak konopa. Naglo zamahne i udari njime Kirka postrance po glavi. Oštra bol prostruži Kirkovim tijelom ali on se brzo pribere i baci se na Havenritea. No, neki od Havenriteovih ljudi pograbe ga za ruke i bace na zemlju. Jedan od njih udari ga nogom.

VII

Kad se ponovno osvijestio, opazi da sjedi između Libby i Yaneza, a Purley bijaše s druge strane Libby. Sve četvoro sjedilo je na zemlji, ruku vezanih na leđima, a svatko od njih imao je oko vrata prebačenu petlju od lasa.

Svi su bili podalje od ceste. U dnu proplanka rasla je golema topola jakih grana. Kirku se stislo grlo, ali se svlada ne želeći ljudima s »Medvjede šape« pokazati svoj strah.

— Vi ste, dakle, lupeži koji su pucali na Boba Colemana? — upita Havenrite, ne gladajući u njih.

— Čekaj malo, Rex! — Bob Coleman istupi korak.

Havenrite se otrese na njega:

— Pucali su na tebe i oteli ti novac. Bože. Želim da ovi lupeži budu za to kažnjeni!

Coleman proguta slinu i zaprepašteno ga pogleda:

— Ali, Rex, ne možeš...

Ne obazirući se na njega, Havenrite se okrene Hanku Ogdenu:

— Kako ćemo s njima, Hank? Sve zajedno ili jednog po jednog?

— Jednog po jednog! Neka pogađaju koji će od njih biti slijedeći!

— Dobra zamisao! — reče Havenrite. trljajući ruke.

Yanez podigne glavu.

— Ja sam pucao na Colemana. Oslobođite ostale!

Mahnuvši rukom Hanku Ogdenu, Havenrite reče:

— Yanez je vrlo nestrpljiv. Svršite s njime!

Ogden i još dvojica ljudi s ranča priđoše vezanom Meksikancu i podigose ga na noge.

— Rex! — krikne Libby. — Toliko si puta zajedno s Yanezom pio kod Larneta! Ne možeš mu to učiniti!

Kirk je pokušavao osloboditi ruke, ali su konopci bili čvrsto uvezani.

— Pusti barem djevojku! — poviče on.

Glumeći iznenađenje, Havenrite izvi je obrve.

— Djevojku? Ne vidim nikakve djevojke! — On se okrene svojim ljudima. — Sve što vidim jeste jedan dugokosi momak. — Zatim se okrene k Bobu Colemanu koji je bezvoljno i ne odobravajući sve to stajao sa strane. — Što ti vidiš, Bože?

— Jednog dugokosog momka — reče Bob šupljim glasom, a zatim mu okrene leđa i pođe u šumu.

Havenrite se namršti.

— Valjalo bi da vidiš to, Bože. Ti si taj koji je dobio metak u tijelo. — Coleman mu ne odgovori. Havenrite mahne glavom Siju Oldcampu. — Idi i pri-pazi na njega.

Oldcamp kimne i držeći u ruci pušku odgega prema jasikinom šumarku, a Havenrite dade znak Ogdenu.

Ljudi pograbiše Yaneza koji se žestoko otimao i posadiše ga na njegova konja. Dvojica su držala životinju koja je uplašeno frktala, a dvojica su pridržavala Meksikanca uspravnog u sedlu. Kraj konopca prebačen je preko grane topole i privezan o jednu mladicu.

Havenriteovo lice odavalo je odlučnost da do kraja provede to što je naumio.

— Nemojte gledati, Libby! — reče Kirk djevojci koja je blijeda i uplašena sjedila na zemlji uz njega.

On također sklopi oči. U ušima su mu odzvanjale Meksikančeve prezrive kletve:

— Razbojnici! Izdajnici! Prokletnici! Lu...

Glas mu se naglo prekine; začuje se kratki, brzi trk konja, škripa grane i muklo zujanje iznenada zategnutog konopca.

— Ako ima pravde, i ti ćeš tako završiti, Rex! — krikne Libby hrapavim glasom.

Havenrite se okrene k njoj.

— Ovoga puta »Smrekova družba« je prevršila mjeru. Ukrali ste nam novac, ranili našeg predradnika...

— Pa što ti zamišljaš, čije si krave prodavao Fort Bedlou? Tvoje vlastite? — odgovori Libby podrugljivo.

Havenrite je grubo podigne na noge.

— Ti si na redu! — reče zlobno.

Purley bijesno vikne i usprkos vezanim rukama skoči na noge i pokuša jurnuti na Havenritea. Ali, ljudi s »Medvjede šape« baciše se na njega i zadržase ga. Znoj se potocima slijevao niz Pureyevo široko lice.

— Ako samo takneš Libby, vratit ću se s onog svijeta po tebe, Rex! — reče on.

Havenrite se zapilji u njega.

— Okani se toga, Havenrite! — opomene ga Kirk.

— Neće on to učiniti — reče Purley, blijed od bijesa — neće je on objesiti. Želi je samo natjerati da puzi pred njim kao crv i moli za svoj život. Želi joj pokazati da je pogriješila što nije

pristala da je smjesti u jednu kuću u gradu kako bi je mogao nesmetano posjećivati nakon što se oženi Berrymanovom kćerkom!

— Umukni, Jed! — reče Libby, netremice gledajući u Havenritea. — Rex dobro zna da smo nas dvoje prekinuli mnogo prije nego što je Berrymanova kći stigla ovamo!

Uz grubu psovku Havenrite odgurme Libby na zemlju i okrene se k Purleyu.

— Da vidimo imaš li dovoljno daha da vičeš, Jed! Jed! — drekne on i dade znak svojim ljudima.

Ovi odvukoše Purleya do topole i prebaciše konopac preko grane na kojoj se klatilo Yanezovo mrtvo tijelo, ni stopu udaljeno od njega.

Začuvši zvuk iza sebe, Kirk se osvrne i opazi Colemanu kako se izvlači iz šikare, oprezno se ogledavajući na sve strane. Havenrite i ostali bijahu leđima okrenuti dvojici preostalih zarobljenika, promatrajući kako njihovi ljudi dižu Purleya na njegova konja.

Coleman hitro oštirim nožem prereže Kirkove veze, a zatim oslobodi i Libby. Položivši revolver na zemlju pokraj Kirka, prošapće:

— To je Oldcampov pištolj, njemu sada nije potreban. Ja ću rastjerati konje. Sretno!

Coleman se odšulja natrag u grmlje. Purley se otimao i urlajući udarao nogama ljude koji su pokušavali da pridrže konja. U tom trenutku Havenrite reče:

— Čekajte. Hoću da i oni to vide!

On krene prema zarobljenicima, a njegovi su ljudi ostali da čekaju. Jedan je od njih držao u ruci kraj konopca.

Kirk je pustio Havenritea da mu pride što bliže. Tek tada će uperiti u njega revolver.

Odielnom iz šume zaori Oldcampov poklik:

— Čuvajte se Colemanu! On me je udario po glavi!

Havenrite se ukoči, a iz šume se začuje njiska i topot konja koji su uz lomljivu preplašeno jurili šikarom. Dok su ljudi stajali kao skamenjeni, Kirk skoči na noge i zabije cijev revolvera Havenriteu u slabine.

— Povuci svoje ljude! — vikne on. — Ili ćeš ovoga časa umrijeti.

Kirk se postavio malo postrance od Havenritea, držeći revolver uperen u visini nadglednikova pojasa. Ljudi su se pribrali od iznenađenja i polako se počeli premještati s noge na nogu, šireći svoj krug. Teturajući, iz šikare se pojavio Oldcamp. Iz rane na čelu tekla mu je krv.

— Zapovjedi svojim ljudim da odbace oružje — reče Kirk nadgledniku »Medvjede šape«.

— Dobro, momci — reče Havenrite glasom punim suspregnuta bijesa. — Učinite što kaže.

Dvojica, koji su pridržavali nemirna Purleyeva konja, spustiše ruke da otpašu svoje pojaseve s revolverima. Konj, osjetivši se slobodnim, naglim skokom jurne preko proplanka. Purley pokuša da se održi u sedlu stisnutim koljenima i vezanim rukama uprlim o rub sedla iza sebe.

Iz guštika dojaše Bob Coleman, vodeći za sobom Libbyna konja. Lice mu bijaše bijedo i zgrčeno od napora.

— Pokušao sam uhvatiti još jednog konja — reče on Kirku — ali su se svi razbježali po šumi.

— Uzjašite, Libby — naredi Kirk.

Djevojka se popne na konja, a Havenrite mrko pogleda svog predradnika.

— Platit ćeš mi za to, Bobe! Ubit ću te!

Odstupivši za korak, Kirk snažno udari Havenritea revolverom po glavi. Uzmičući natraške do Libbyna konja, dobaci Colemanu:

— Pokrivaj me dok se popnem u sedlo!

On se baci na konja iza Libby i, uperivši revolver u onesviještenog Havenritea, vikne:

— Ustrijelit ću ga ako netko samo pokuša da se pomakne!

— Hajdemo, hajdemo! — požurivao je Bob Coleman.

— Oni okrenuše konje i mamuzajući i izgubiše se u šumi prije nego što je prvi Havenriteov čovjek dograbio sa zemlje pušku i zapucao za njima. Meci stadoše udarati o drveće iza njih.

— Trebat će im vremena dok prikupe svoje konje! — poviče Coleman. — Naprijed!

Kad su stigli na cestu, nisu još zamijetili nikakva traga potjeri. Coleman zaustavi konja.

— Tako! Dalje se morate snaći sami! — reče on.

Libby se osloni glavom o Kirkova prsa.

— Coleman, vi ste sada s naše strane ograde!

— Nikada nisam držao mnogo do sitnih rančeva — odvrati Coleman.

— Ali, sada se više ne možete vratiti na »Medvjedu šapu«!

— To i ne namjeravam. Oduvijek sam želio vidjeti Kaliforniju. Mislim da je ovo isto tako dobra prilika kao i bilo koja druga!

— Dugujemo vam svoje živote, Coleman — reče Kirk. — Hvala!

— Nisam mogao dopustiti takav postupak prema jednoj ženi... i to je sve! — reče Coleman i pogleda Libby.

Njegova je desna ruka ponovno počela krvariti.

— Bolje da podete samnom moju kući da vam previjem ranu — reče mu djevojka. — Havenrite nas neće slijediti u brda.

Coleman odmahne glavom.

— Poslušajte moj savjet, gospođice Squires — reče. — Ne možete se nositi s »Medvjedom šapom«. Okanite se toga!

Kad je Coleman odjahao, Kirk napomene da bi valjalo potražiti Purleya. Izbjegavajući cestu, pogledima su pretraživali okolicu s grebena brežuljka. Ali jedino što su mogli vidjeti bijaše četa ljudi s »Medvjede šape« kojii su jahali niz planinu prema El Cobreu. Purleyu nije bilo ni traga.

— Nadam se da je uspio umaknuti — reče Kirk.

Djevojka ne odgovori.

VIII

Malo zatim, na svome malom posjedu, Libby se pozabavi pripremanjem obroka.

Imanjem je upravljala zajedno s bratom, sve do njegove smrti prije godinu dana. Kako planinski rančevi nisu svojim vlasnicima donosili osobitu korist, bila je na kraju prisiljena otpustiti i jedinu dvojicu unajmljenih kauboja.

Pripremvši jelo, ona predloži Kirku da kod nje provede noć, ali on odmahne glavom.

— Ja sam litalica — reče. — Suviše sam navikao na kretanje da bih se trajno vezao uz neku zgodnu ženu!

Jedini valjani konj u njenom koralu bijaše jedan šarac. Uzajmivši ga od nje, Kirk se baci neosedlanom konju na leđa i odjaši. Djevojka ga isprati pogledom, stojeći na vratima i ruke uzdignute na pozdrav.

U krševitim pristrancima planine Kirk pronađe svog uginulog konja i sedlo što ga je bio sakrio u grmlju. Osedla šarca, uvuče pušku u navlaku i, pojahavši dalje, zaustavi se na četiri milje od El Cobrea. Ispruživši se na tvrdoj zemlji, on iscrpljen od napora odmah utone u san, ne probudivši se sve do osvita zore.

Jutarnje mu je sunce grijalo leđa dok je jahao prema gradu, razmišljajući je li mu Havenrite govorio istinu. Je li Vanessa zaista priznala da je lagala kako ju je on pokušao napastovati?

Odlučio je ući u grad, pa što bude da bude. Ali čim je ujahao u prostranu gradsku konjušnicu, prve riječi debelog konjušara primiriše ga.

— E, baš smo te prošle noći gajali, Fallone! — reče on, preuzimajući Kirkova konja. — Ali je ona poslije izjavila da je sve to bio nespornost.

— Aha!... Dolazi li Sam Berryman često u grad?

— Pa baš je sada ovdje! — reče debeljko i radoznalo ga pogleda. — Jeste li ti i Berryman imali nekad nekakvih nesuglasica?

— Moglo bi se to nazvati i nesuglasicom! — odgovori Kirk.

Požuri u Leejev hotel. Tamo odmah pođe u svoju sobu koju je bio platio za tjedan dana unaprijed i opere se, obrije i presvuče.

Ostavljajući ključ, on upita hotelskog službenika:

— Čuo sam da Berryman ima ovdje u hotelu svoje glavno sjedište u gradu. Je li tu sada?

— Ne, sada je kod Oberleya i tumači ljudima kako valja voditi ranč!

Kirk se zagleda u mršavo, bubuljičavo lice.

— Ne cijenite baš mnogo Berrymana, zar ne?

Službenik se osvrne praznim predvorjem i nagne se povjerljivo prema Kirku:

— Kako biste mogli cijeniti čovjeka koji će vlastitu kćer otjerati na prosvjački štap samo zato da bi zbog svog hira posjedovao nekakav ranč?!

— To je, dakle, novac njegove kćeri!

— Da, kažu da je to ostavština njene bake.

Kirk izađe iz hotela i zastane na trijemu, gledajući preko puta u Oberleyevu krčmu.

IX

Tog jutra Sam Berryman nije bio naročito raspoložen, stojeći uz šank u Oberleyevoj krčmi. Većina prisutnih pripisivala je izgled njegova otegnuta lica vrlo klimavoj novčanoj situaciji na »Medvjedojoj šapi«, a neki su tvrdili da ga od propasti ne može spasiti ni to što je Rex Havenrite ujedinio svoi ranč s njegovim.

Oberley namigne nekolicini ljudi koji su se okupili oko stola za poker i otegnuto izusti:

— Kako ide posao na ranču. Same? Je li sve u redu?

— Dobro je, baš sam sada malo pregledao knjige — odgovori Berryman. Važno se isprsišvi.

Ostali gosti pokušavahu prikriti svoje podrugljive osmijehe. To »pregledavanje knjiga« bijaše već uobičajena šala. U dvije godine, koliko je posjedovao »Medvjedu šapu«, Sam Berryman pokazao je potpunu nespornost i neznanje u vođenju rančerskih poslova.

Bert Wingate, koji je veći dio vremena provodio u gradu, mrko pogleda

Berrymana ispod svojih čupavih bijelih obrva.

— Čuo sam da su tvoji ljudi jučer objesili jednoga od onih iz »smrekove družbe«! Nekog Yaneza.

— Odobravam sve što Rex smatra potrebnim da uradi — reče Berryman, prinosići ako ne obuzdaš Havenritea.

— Uložio sam mnogo novaca u neke poslove u ovom kraju — odgovori Wingate — i nikako ne bih volio da ovdje izbije rat zbog pašnjaka. A to će se dogoditi ako ne obuzdaš Havenritea.

— Dao sam mu odriješene ruke — reče Berryman i hitro istrusi još jednu čašu.

— Rekao bih da Havenrite namjerno izaziva one gorštace — ustrajao je Wingate pri svome. — I ako stvar plane, mogao bi izgubiti glavul! Onda će Havenrite postati vlasnikom »Medvjede šape« — reče Wingate i pripali cigaru, zureći u Berrymanovo blijedo lice — To jest, ako tvoja kći bude dovoljno luda da se uda za njega!

— Ne miješaj moju kćer u ovaj razgovor — reče Berryman osorno.

Oberley namigne gostima i reče:

— Nemoj potezati revolver na njega. Same!

Ljudi se nasmijaše, a Berrymana oblije rumenilo. Znao je da ga smatraju kukavicom. Da bi skrenuo razgovor na drugo, on upita:

— Je li netko vidio tog Kirka Fallona, koji me navodno traži?

— Dakako, Same! — reče jedan od ljudi. — On stoji upravo iza tebe!

Berryman se vrlo polagano okrene, a s lica mu je nestajala boja.

— Dugo se nismo vidjeli. Walte! — pozdravi ga Kirk.

U tišini se čula samo Berrymanovo isprekidano disanje. Činilo se da ga izdaje snaga. On zaokruži pogledom po prostoriji:

— Nije nikakvo čudo što sam iznenađen, zar ne? Mislio sam da je Fallon mrtav. To je kao da vidiš čovjeka koji je ustao iz groba.

Nitko ne progovori ni riječi.

— Ti i ja treba da obavimo jedan posao — reče Kirk hladno. — Obavimo to, pa da pođem svojim putem.

Berryman izađe za njim u pokrajnu uličicu, vukući noge kao da su mu od olova. Izgledao je vrlo star i poguren.

— Kako se zapravo zoveš? Walt Chance ili Sam Berryman? — upita Kirk.

— Berryman. Imao sam ortaka u prijevozu robe starom cestom od Santa Fea do Chihuahua Cityja. Walt je umro tamo dolje od kolere, pa sam ja koristio njegovo ime u Meksiku. Na taj način lakše sam preuzeo njegov udio u našem poslu. On nije imao rodbine. — Berryman platnenim rupčićem obriše znojno lice. — A pomislio sam i na to kako da mojoj kćeri ostane neuprljano ime ako je ikada zapadnem u kakve neprilike u poslu. Sve što ne bi valjalo pripisalo bi se Waltu Chanceu, a ne Samu Berrymanu. — On pogleda u Fallonovo tvrdo lice. — Izgubio sam sve u ratu, Kirk. To su bile teške godine, surovo vrijeme. Trebalo je da grabim sve do čega sam stigao da bih se nekako pomogao.

— Zanimljiva priča — reče Kirk, svjestan da ljudi zure u njih kroz prozore krčme.

— Raduje me što te vidim živoga, Kirk — zausti Berryman. — Ali, kako mi reče Vanessa, ti baš nemaš dobro mišljenje o meni.

— Naprotiv, ja imam dobro mišljenje o tebi. Imam vrlo dobro mišljenje o tvom bijednom gađanju! Da je bilo preciznije, sada bih ležao pod zemljom u Chihuahu, zajedno s Dannyjem Dunsterom!

— Nisam ja ubio Dannyja, niti sam pucao na tebe! — Berryman vrškom jezika obilzne suhe usne.

Kirk ljutito odmahne rukom.

— Otresao si se onog svog partnera Walta Chancea i zatim potražio novoga. Našao si Dannyja i mene. Mi smo obavljali sav teški posao, kroteći konje za tebe, a kad si skupio dobro stan do i nešto novaca otresao si se i nas.

— Chance je umro od kolere! — kriknje Berryman.

— Budi sretan što sam sreo tvoju kćer — reče Kirk. — Da nije nje, ne bih odolio iskušenju da potegnem revolver na tebe!

— Zar se ne sjećaš što se dogodilo toga dana? — upita ga Berryman užarenih očiju.

— Pucao si mi u leđa. Ubio si Dannyja!

— Nisam, Kirk, nisam! To su učinili Komanči! Prišuljali su se prije nego što sam ih zamijetio. Srećom bio sam u kući i uspio sam ih odbiti. Bila su petorica. Ubio sam trojicu, a dvojica su pobjegla, vjerojatno zato da dovedu pojačanje. Uzeo sam novac, pokušao krdo i pobjegao, bojeći se da bi se Indijanci mogli vratiti. — On se blijeđo nasmiješi. — Dodi sutra na moj ranč i odaberi onoliko konja koliko iznosi tvoj dio!

Kirk mu pruži račun što ga je nosio sa sobom u džepu. Berryman je otvorenih usta zurio u brojke, čitajući glasno: »Sveukupno Walt Chance duguje Kirku Fallonu sedam tisuća i osam stotina dolara«.

— Pa to je ludost! — kriknje Berryman.

— Posvetio sam pet godina svog života tragajući za tobom — promrsi Kirk ogorčeno — a mogao sam danas imati svoju obitelj i vlastiti ranč. Zar misliš da mi ništa ne duguješ za sve te godine.

— Počinio sam samo jedan zločin, ako se to uopće može tako i nazvati — opravdavao se Berryman. — Pobjegao sam i ostavio te. Ali znao sam sasvim sigurno da je Danny mrtav! Mislio sam da si i ti poginuo. Sav si bio u krvi. A toliko sam se bojao da se Komanči ne vrate da sam bio napola lud od straha. U meni se krije panični strah od Indijanaca.

Kirk priklješti Berrymana svojom snažnom rukom uza zid krčme.

— Ako ti je savjest tako čista, zašto si platio braći Shatto da me ubiju?!

— Nisam ja... to je Rex za... — Berryman se ugrize za usne i ušuti.

— Još jedan račun koji moram srediti s Havenriteom prije nego što odem oдавde — reče Kirk i popusti pritisak svoje ruke. — Budi sretan što je Dunster poginuo u planini. Bio je naumio da te bez milosti ubije.

Berryman drhtavim rukama pokrije lice.

— Dat ćeš mi taj novac — reče Kirk. — Do posljednjeg centa. Imaš vremena do sutra u ponoć.

— Nemamo toliko gotovine.
 — Založi svoju stoku.
 Berryman plaćno iskrivi lice.
 — Pristat ću na svako razumno poravnanje... ali sedam tisuća i osam stotina dolara...nemoguće, Kirk!
 — Trebalo bi da tražim još i više, i za Dannyja Dunstera. Ali Danny nije imao rodbine, osim Arda. A sada je i Ard mrtav. Zato tražim samo ono što duguješ meni.
 — Nemoj biti tako okrutan, Kirk...
 — Ako nahuškaš na mene Havenritea, ubit ću ga! Kaži mu to!

Kirk se naglo okrene i hitro pođe preko trga prema kantini. Osjećao je mučninu i poželio da se napije. Trenutak o kojem je sve to vrijeme sanjao — kad će stati licem u lice s Walterom Chanceom — nije mu donio očekivani osjećaj trijumfa. A znao je i zašto. Zbog Vanesse.

X

Narednog dana Kirk Fallon je nespokojno lunjao ulicama El Cobreja, pogledavajući s vremena na vrijeme niz cestu što je vodila prema ranču »Medvjeda šapa«.

Sredinom poslijepodneva pred jednom trgovinom susretnu ga Bert Wingate. Povukavši ga u stranu, zapodijene s njime razgovor.

— Pričao mi je onaj trgovački putnik da je bio u Bordenu, u Kansasu, upravo u vrijeme kad ste očistili taj grad od razbojnika, Fallone. No možda on nije jedini u ovom kraju koji zna za vašu vještinu u baratanju revolverom. — Sitni rančer hladnokrvno pogleda Kirka. — To je možda i razlog što vam »Medvjeda šapa« do ovog trenutka nije još podigla nadgrobni spomenik!

— Kako to mislite?

— Vaš sukob s Havenriteom je neminovan — reče Wingate. — Ja ne znam što vi imate s Berrymanom, no...

— U pravu ste. Ja imam svog posla s Berrymanom, a ne s Havenriteom — otrese se Kirk. — Ali ako mi se Haven-

rite isprijeći na putu... — On ne dovrši rečenicu.

— Promatrao sam Rexa kako vate — reče Wingate. — To je opaki grubijan. Želim da vam bude jasno ovo: ako mislite da ćete izvući nešto od »Medvjede šape« mimo Havenritea, varate se!

— Znam da mi to ne govorite zato što bih vam bio simpatičan! O čemu se, dakle, radi?

Wingate ispriča Kirku kako je nakon šerifove smrti prošle godine u gradu zavladalo bezakonje.

— Mislim da biste mogli dobiti taj posao, s obzirom na vašu prijateljsku iskustva.

— Ne trebam nikakav posao — odgovori Kirk bez okolišanja. — Uzet ću što mi Berryman duguje i otići odavde.

— Sa značkom na grudima imali biste veće šanse za to — ustrajao je Wingate.

— Kakav je vaš interes u svemu tome?!

— Nije me briga ni za »Medvjedu šapu« ni za »Smrekovu družbu«. Ali ako izbije pravi sukob, svi ćemo biti upleteni u to. — Wingate otpljune preko ruba drvenog pločnika. — Većina mojih momaka sa »Šestice« radi sa mnom već niz godina. To su obični kauhoji, a ne revolveraši. Ne bih želio da moram pokopati makar i jednog od njih!

— Htjeli biste, dakle, da prikopčam značku i izložim glavu u vašu korist — reče Kirk suho.

— Ako biste nosili značku — podsjeti ga Wingate — oni s »Medvjede šape« razmislili bi dvaput prije nego što bi se odlučili da vas ubiju.

— Hvala, ali ja ću to obaviti na svoj način!

Niz ulicu dojahao je brzim kasom Havenrite. Grubo trgnuvši uzde, zauzvisti konja pred Fallonom i Wingatom. Nekoliko ljudi žurno se izgubilo kroz vrata.

Havenrite skoči s konja i raskorači se.

— Fallone! Imate vremena do sunčeva zalaska da se izgubite iz El Cobreja!

— Čini se da sam vas udario po glavi jače nego što sam mislio! — reče Kirk nehajno. — Morali biste dosad već znati da me ne možete zaplašiti.

Havenrite dotakne prstima mjesto na glavi gdje ga je Kirk udario revolverom.

— Nisam ovo zaboravio. Nisam zaboravio ni mnogo toga. Zapamtite što sam rekao!

Okrnjevši se, on povede konja preko ceste i, privezavši ga uz Oberleyevu krčmu, uđe u nju.

Stojeći uz Kirka, Wingate primijeti: — Mnogima je ovdje Rex već došadio. Razgovarao sam sinoć povjerljivo s nekim ljudima kod Oberleya, i vaša se ime često spominjalo. Značka je vasa, ako hoćete...

— Kad bih uzio značku, bio bih obavezan ostati ovdje čak i kad bih izravnao račune s Berrymanom. — On se prisjeti kako ga je Vanessa one noći s mržnjom posmatrala. — Poći ću na zapad kad sve ovo završi. Nema ništa što bi me ovdje zadržavalo.

— Tvrđoglavu ste, Fallon — reče Wingate — a tvrđoglavu ovdje završavaju na groblju!

...

Prolazeći polako meksikanskom četvrti, Kirk je ljuto povlačio dimove iz cigarete. Njegovo se dugo traganje okončalo ne donijevši mu željenoga zadovoljstva. Taj Chance ili Berryman ili kako se već zvao bijaše samo propao čovjek vrijedan sažaljenja.

On pokušao da se prisjeti tog posljednjeg dana na ranču u Chihuahu. Pokušao je to zato da bi bio pravedan prema Berrymanu. Nakon pucnjave ponovno je došao k svijesti u kući neke meksikanske obitelji, mnogo milja daleko od ranča. Našli su ga, kako rekoše, kad su bili došli da prodaju sijeno. U sjeniku su našli mrtvoga Dannyja Dunstera i pokopali ga. Ali nisu spominjali nikakvih mrtvih Komanača, a Kirk ih nikada nije ni ispitivao o tome, uvjeren da je njegov ortak ubio Dannyja, a njega, polumrtvoga, ostavio da umre.

On potihlo opsuje. Naravno, to je uradio Berryman. Tom pričom o Komanačima htio je samo prikriti svoj zločin.

Dok se ponovno vraćao prema centru grada, Kirk čvrsto odlučio da svoj naum приведе kraju. Berryman je imao vremena do ponoći da sredi svoje račune. Kirk nije vjerovao da će on to učiniti, ali to je bio krajnji rok što mu ga je dao. Nakon toga morat će poduzeti druge korake.

Za vrijeme večere jedan mu je meksikanski dječak donio poruku da ga Vanessa Berryman čeka u svome salonu u Leejevu hotelu.

Bio je uzbuđen dok se penjao stepenicama do Berrymanova hotelskog apartmana. Je li to ponovno bio strah? Možda je to bilo zbog djevojke. A možda ga je čekao Havenrite s otkočenim revolverom u ruci.

Na njegovo kucanje odazove mu se Vannesin glas. Soba bijaše prostrana i ukusno namještena. Djevojka je sjedila za stolom na kojem je gorjela svjetiljka sa staklenim sjenilom, ukrašenim cvjetnim šarama.

On zatvorio ulazna vrata i, pristupivši hitro drugim vratima, otvori ih i baci pogled niz kratki hodnik na čijem su se kraju nalazile dvije zasebne spavaće sobe.

— Sami smo — reče ona, mahnuvši mu glavom prema divanu.

On sjedne i prebaci nogu preko noge.

— Namjeravate li poderati rukav sa svoje haljine i vikati u pomoć?

— Zao mi je zbog onoga — prizna ona. — Htjela sam vas samo spriječiti da se nadete s mojim ocem... da ga možda ne biste ubili...

— Dao sam vašem ocu rok nečas da pomoi.

— Razgovarala sam s njime o tome. — Ona porumeni. — Bio je zaplašen i... malo više je popio, inače vjerojatno ne bi saznala potankosti.

— Havenrite je također dao svoj rok. Da zalaska sunca morao sam napustiti grad.

Okljevujući za trenutak, Vanessa reče tihim glasom:

— Rex i ja smo se porječkali. Obćao mi je da... da vas neće ubiti.

— Jeste li donijeli novac?

— Htjela sam vas zamoliti da odete odavde, gospodine Fallone.

— Ne.

— Dopustite mi da završim — reče ona podigavši ruku. — Dat ću vam potvrdu na iznos koji smatrate da vamuguje moj otac. Kad pribavim novac, poslat ćemo vam ga.

Hladan smiješak preleti njegovim licem.

— Imate stoku. Uzet ću toliko da namirim dug.

— To nećete smjeti učiniti — reče ona. — Stoka je naša jedina imovina za pokriće troškova i...

On se digne s divana.

— Zbog vašeg oca potratio sam pet godina života!

— Zar očekujete od mene da ću vas žaliti što ste pet godina snivali o osveti? Nije li vam nikada nitko rekao da će vam jedina nagrada biti prerana starost i gorčina?!

— Sada grđite mene no što imate reći o čovjeku za kojega se namjeravate udati?

— Ako Rex može spasiti mog oca, ja...

— Berryman je podliji nego što sam mislio ako očekuje od svoje kćeri da se uda za čovjeka kakav je Havenrite! Za čovjeka koji je stavio konopac oko vrata jednoj ženi i prijetio joj da će je objesiti.

— Htio ju je samo zastražiti — reče ona kolebljivim glasom. — Rex mi je ispričao sve o tome.

— Libby Squires nije to smatrala zastrašivanjem.

— Zar se može vjerovati ženi koja mijenja muškarce jednoga za drugim?

— Uvijek bih prihvatio njenu riječ protiv Havenritove!

Ona zaobiđe stol i stane pred njega. Ljutito stišeuci šake:

— Reći ću vam nešto, gospodine Fallone! Počinjem sumnjati duguje li vam moj otac uopće nekakav novac!

To je prevršilo mjeru. On iznenada položi ruke na njena ramena. Djevojka zapanjeno podigne prema njemu glavu, a on je privuče k sebi i spusti svoje usne na njezine. Ona se pokuša oduprijeti, a onda se smiri.

Pustivši je iz ruku, on reče:

— To je bila nagrada za trik s pode-
ranom haljinom!

U njenim očima bljesne srdžba i ona ga snažno pljusne. Za trenutak stajahu tako licem u lice, a onda joj potekoše suze.

Tog časa osjeti da se nešto zbiva iza njegovih leđa. Zatečen, okrene se kao čigra. Na vratima je stajao, oslonjen o dovratnik, Rex Havenrite, a iza njega u hodniku bilo je još nekoliko ljudi.

— Klopka! Priljava klopka! — procijedi Kirk kroz stisnute zube i posegne za revolverom.

Vanessa vrisne kad se ljudi baciše na njega. Netko mu iz ruke istrgne revolver, napola izvučen iz korica. Pritjeraše ga uza zid, ali on ščepa jednoga od njih za vrat i odgurnuvši ga natraške, sruši nekoliko napadača. Ostali ponovno jurnuše na njega. Oslobođivši se pritiska s nekoliko snažnih udaraca, Kirk dograbí revolver iz korica najbližeg protivnika. Jedan od napadača dohvati s police na zidu bocu i zavrtla je prema njemu. Kirk se prigrne, ali ga boca udari u desnu ruku i revolver mu ispadne iz utrnutih prstiju.

Hank Ogden navali na njega slijeva, a jedan od njegovih ljudi jurne zdesna. Kirk udari Ogdena šakom u lice i obori ga ali u istom trenutku onaj drugi zahvati ga pesnicom po potiljku i on padne na koljena. Vidio je pred sobom njihova surova lica na kojima se ogledala odlučnost da ga ubiju. On poče rukama tapkati naokolo ne bi li napipao svoj revolver. Udarac nogom pogodi ga u rame, a netko ga pesnicom žestoko tresne iza uha i on se ispruži po podu.

Zgrabiše ga i dignuše na noge. Čuo je Havenritea kako viče:

— Upozorio sam ga da se do sunčeva zalaska izgubi iz grada!

Kirk se nenadano sagne i zaleti se glavom u prsa čovjeku koji je stajao pred njim. Ovaj odleti pod stol, a Kirk se divlje obori na ostale, udarajući oko sebe pesnicama i koljenima. Hank Ogden se operavi od udarca u lice, iako mu je iz rasječene usne još kapala krv na raščupanu crnu bradu.

Dok se Kirk borio s ostalima, on mu se privuče iza leđa i, obgrlivši ga snažnim stiskom, prikuje Kirkove ruke niz njegovo tijelo.

— Imam ga! — krikne Ogden. — Imam ga!

Oni jurnuše na Kirka, udarajući ga po glavi, rebrima, i slabinama, Kirk mlitavo spuzne na pod, a vrh čizme okrzne ga po obrazu.

Više nije osjećao ništa, niti je znao kada su ga dograbili za gležnjeve i odvuukli niz stepenice, ostavljajući ga u prašini pokrajne, mračne uličice iza Oberleyeve krčme.

...

Kad je otvorio oči, zabljesne ga svjetlost fenjera. Osjeti kako ga u grlu pali viski i on se zagrcne dva-tri puta. No život mu je ponovo zastrujio ispretručenim tijelom. Nad sobom ugleda nejasna lica što su ga okružila.

— To vam je bila dovoljna opomena, Fallone — reče Ed Oberley, pružajući mu ponovno bocu s viskiom.

— Prokleti lupeži! — izusti Kirk muklim glasom. — Ustrijelit ću prvog čovjeka s »Medvjede šape« kojega budem ugledao!

— Ne činite gluposti! — ozbiljno ga upozori Oberley. — Djevojka ih je spriječila da vas ne ubiju!

— Poljubio sam je, a ona je sve to vrijeme znala da je Havenrite vani u predsoblju!

Kirk pokuša ustati ali se nije mogao podignuti sa zemlje.

— Svaki pametan kookar napušta igru u kojoj nema za njega dobitka — reče Oberley. — Napustite grad i bježite odavde!

— Moj konj... gdje je moj konj? — promrmlja Kirk.

Dovedoše mu konja i podigoše ga na sedlo. On odjaha u noć, prema Bakrenim planinama.

— Pitam se — reče jedan od ljudi — hoće li biti toliko razuman da pođe dalje svojim putem?!

— Neće! — odgovori mu Oberley. — Poznajem dobro tu vrstu ljudi. Prije nego što se sve ovo završi on i Rex stat će licem u lice i jedan drugoga izrešetati!

XI

Te noći Vanessa je vrlo slabo spavala. U zoru ustane iz kreveta. Prišavši prozoru, nekoliko je trenutaka promatrala obrise gorskih lanaca u daljini.

Zatim se stane odijevati, razmišljajući o Kirku Fallonu. To bijaše čovjek kojemu je njegov revolver značio sav život. No protekle noći... ona vršcima prstiju takne svoje usne, nastojeći da se prisjeti njegova poljupca.

Ljubiti na samu sebe, ona naglo spušta ruku.

Kako se mogla makar samo na trenutak zavaravati da je uživala u tom beznačajnom događaju prošle noći?

Idući hodnikom prema očevoj radnoj sobi iznenadi se kad začuje glasove u te rane jutarnje sate.

Zastala je pred vratima upravo kad je Havenrite progovorio:

— Dobro, znači, slijedeći put vi ćete otjerati stado u utvrdi ako smatrate da ja to loše obavljam.

— Ne kažem to, Rex ali...

— Znae li što, Same? Vi se plašite toga! Plašite se da vam neki od onih bijednih Apača tamo ne priđe bliže od pet koraka!

— To nije istina! — reče Berryman glasnije nego inače.

— Drhtite i od same pomisli na Indijance! Zašto?

— To je duga priča — reče Berryman. — No mi sada govorimo o »Medvjedoj šapi«, a ne o Indijancima. — On se iskašlje. — Čujem kako prijetiš da ćeš ubiti Boba Colemana ako ga nađeš.

— Nije on drugo ni zaslužio. Sve to vrijeme potajno je radio za »Smrekovu družbu«.

— To ti kažeš, Rex! Ali ja znam da mu se želiš osvetiti zato što te je onda spriječio da objesiš Fallona i onu djevojku i njenog prijatelja iz »Smrekove družbe«. — Za trenutak nastade tišina, zatim Berryman dometne: — U posljednje vrijeme primjećujem da se vrlo lako služiš lažima, Rex!

— To vrijedi i za vas, Same! Lažete da niste pucali u leđa Kirku Fallonu!

— Rekoh ti već da to nisam učinio ja! To su bili Komanci.

Vanessa otvori vrata. Crven u licu, njen je otac pogleda:

— Razgovarali smo o tvom putu u Santa Fe...

— Znam o čemu ste razgovarali — reče ona odsječeno i okrene se k Havenriteu, pitajući se hoće li se ikada mori udali za tog čovjeka. — To nasilje mora prestati, Rex — reče ona.

— Ovo je divlja zemlja, gdje vlada zakon sile — podsjeti je Havenrite. — »Smrekova družba« čeka da nas zaskoči. Wingate nas mrzi i očekuje našu prepad. A neki tip iskrava iz prošlosti tvog starog i pokušava nas olakčati za sedam tisuća i osam stotina dolara! — On zaintrigira svojim snažnim rukama. — Ili ćemo se oduprijeti tim ljudima ili će nas oni uništiti!

— Nedostojno je to što si sinoć uradio, Rex. Šestorica protiv jednoga!

Havenrite slegne ramenima.

— Vidio sam Fallona kako ulazi u tvoju sobu pa sam pomislio da bih mu mogao dati dobru pouku. Upozorio sam ga da do zalaska sunca napusti grad. Mogao sam ga i ubiti, zar ne?!

— Zašto nisi sam obračunao s njim, kao muškarac, ako ti se nije svidjelo što me je poljubio? — upita ga ona strogo.

Havenrite je odsutno zurio kroz prozor. Zatim se polagano okrene k njoj.

— Zar te je poljubio? — izusti on tiho. — Zao mi je što sam to propustio. Pričaj mi o tome.

Strah je zapljusne kad je shvatila da je Havenrite nije vidio u Fallonovu naručju.

— Ah, to i nije tako važno — promrmlja ona.

Havenrite je i dalje zurio u nju i ona osjeti kako joj krv udara u obraze.

— Želim da se okonča to natezanje sa »Smrekovom družbom«! — reče ona izazovno, kako bi time prikrila zbunjenoost.

— Smiri se, kćeri — pomirljivo će njen otac. — Rex i ja ćemo to urediti!

— Odobravaš li način kako Rex uređuje stvari? — upita ga ona tiho.

Berryman izvadi iz ladice stola bocu. Vanessa se strese promatrajući ga kako otpija pozamašan gutljaj.

— Ne preostaje nam drugo nego da se složimo s Rexom — reče on.

— Da si otišla u Santa Fe, kako si bila namumila — pripomene Havenrite — sve bi to već završilo do tvog povratka.

— Vješanjem i strijeljanjem ljudi?

— Da nam Rex nije u pravi čas pretekao u pomoć — upadne Berryman — sav moj novac...

— Sav moj novac — ispravi ga Vanessa, dodavši: — Smislila sam kako ćemo sve to urediti.

Ona im izloži svoju zamisao. U sljedeću subotu namjeravala je ovdje na ranču prirediti veliku vrtu zabavu s plesom i pečenjem. Trebalo je da budu pozvani svi članovi »Smrekove družbe«, građani, ostali rančeri iz okoline.

— Željela bih da shvate kako mi ovdje nismo divljaci!

— Da, a istovremeno ćeš članove družbe prijaznim riječima nagovarati da se odsele sa svojih imanja kako bismo mogli koristiti njihovu vođu i pašnjake za naša stada!

— Ta zemlja nije nam potrebna, Rex! — reče ona nepokolebljivom čvrstinom. — Smanjit ćemo naša stada i izgajati samo onoliko goveda koliko se može prehraniti na našim pašnjacima.

Havenrite je zurio u nju kao da je izgubila razum.

— Namjeravaš li »Medvjedu šapu« baciti na prosjački štap? Želiš li izgubiti sav novac što si ga uložila u ovaj ranč?

— Dovoljna nam je polovica ljudi koje imamo sada. Možemo živjeti skromnije. Ne moramo više odlaziti u Denver i tamo se provoditi i živjeti na velikoj nozi.

— Misliš li da ćeš kupiti tu gorštačku bandu ako budeš s njima plesala i napunila im želuca pečenjem?! — plane Havenrite. — Smatrat će nas budalama!

— A tko je sve to započeo, Rex? — upita ga ona mirno. — Jesu li oni prvo ukrali naš novac ili smo najprije mi krali njihova goveda?

O Rexovim žutim očima zalagraše svjetiljaci od kojih Vanessa protrne. Ali ipak odlučno digne glavu.

— Bit će tako kako sam odlučila! Pobrini se da svi budu pozvani na zabavu, Rex!

Havenrite dobaci Berrymanu značajan pogled.

— Dobro! Ali ne čudi se ako se nitko od „Smrekove družbe“ ne odazove pozivu.

— Bit će zapravo najbolje da sama pozovem goste — reče Vanessa i, okrenuvši se, naglo izađe iz sobe.

Havenrite je susjigne u predsoblju.

— Mogli bismo se vjenčati u subotu. Tako bismo imali i dobar razlog za zabavu.

— Ne još, Rex!... Ne u subotu.

— Još uvijek misliš na Fallona? — reče glasom koji je podrhtavao od pričajana bijesa. — Ako je tako, gonit ću ga do nakraj svijeta i ubiti!

Ustroptala od straha, ona se prisili na osmijeh.

— Udat ću se za tebe, a ne za Fallona. To bi trebalo da ti bude dovoljan odgovor! — Zatim ga pogleda stisnutih očiju. — Dao si mi riječ da nikad nećeš potegnuti revolver na Fallona. Ako je prekršiš, nikad se neću udati za tebe!

I ona otrči u svoju sobu.

XII

Dva dana ležao je Kirk Fallon u širokom krevetu u kutu velike prostorije u Libbynoj kući, sedam milja uzbrdo od Larnetove trgovine. Našla ga je onesviještenoga pred trgovinom i odvela ga kući. Bio je toliko isprepućen da je ponajprije pomislila da je mrtav. Ali se brzo oporavljao.

Ujutro trećeg dana ona se šutke i užurbano kretala po kući, odjevena u jednostavnu kućnu haljinu od kockaste pamučne tkanine.

— Nešto si ljutita?! — upita je Kirk, sjedeći u krevetu poduprt s dva jastuka.

— Nisam naročito polaskana time što si me prošle noći nazivao Vanesom! — otrse se ona, zarumenjenih obraza.

— Čovjek ponekad u pogrešno vrijeme izgovori ime osobe koju mrzi!

— U pravu si, vrijeme je bilo pogrešno! Ali, ne govori mi da je mrziš. Znam ja te stvari!

— Toliko mi je zakaupila pažnju da su me Havenrite i njegovi ljudi uspjele zaskočiti. Da me nije tako zbunila bilo bi te večeri mrtvih!

Libby se primirila i u podne mu priredila dobar ručak. Dok je Kirk spao, ona je sjedila na rubu kreveta i pregledavala mu masnice na tijelu. Neočekivano se brzo oporavio i dobro izgledao s obzirom na sve što je one noći proživio.

Toga poslijepodneva imali su dvije posjete. Prva je došla neka sjedokosa, bezbojna žena bezlična izgleda.

Libby ih upozna:

— Kirk, ovo je Irma Shatto.

— Nemam ja ništa protiv vas, gospodine Fallone — reče žena pokunjeno — Pete bi za dobre pare bez pitanja ubio bilo koga, a ni Charlie nije bio ništa bolji. Napokon, sada me barem neće moći više tući svake večeri kao prije kad se pijan vraćao iz Larnetove trgovine. — Uzdahnuvši, žena se okrene k Libby: — Navratila sam samo da ti kažem da odlazim u Tuscon k svojoj sestri. Ne mogu se sama brinuti o ranču. Možda bi ga netko kupio za jeftinije novce.

Kirk posegne za svojim pojasom s novcem.

— Koliko tražite za imanje, gospodo Shatto?

Žena ga iznenađeno pogleda.

— Poslali ste mi već po Libby pet stotina dolara. Hvala vam ali vi niste obavezni da kupujete moj ranč.

— Koliko?

— Pa... ja... bi li... bi li vam tisuću pet stotina dolara bilo previše?

Kirk isplati Shattoovoj udovici novac, primivši od nje potvrdu na vlasništvo. Kad je žena otišla, Libby se nasmiješi i reče:

— Sada si mi prvi susjed!

KWIZ

• križaljke • testovi • rebusi
• ljubavne i krimi priče • žale

**izlazi svake
druge srijede**

40 STRANA - 3 DINARA

— Nije to razlog što sam kupio taj posjed — otresito odgovori Kirk. — Znam da se Berryman neće primiriti bez borbe, a Shattoov ranč poslužiti će mi kao dobar izgovor da se zadržavam u ovom kraju... kao neka vrst operativne baze.

Dok je u ruci stiskao kupoprodajnu potvrdu prožimalo ga je radosno uzbuđenje posjedništva koje mu je tako dugo bilo uskraćeno.

Drugi posjetilac bijaše Vanessa Berryman. Došla je s petoricom jahača sa svoga ranča. Ugledavši Kirka kako s Libby sjedi na trijemu pred kućom, ona iznenađeno izvije obrve.

— Čula sam da ste napustili ovaj kraj, gospodine Fallone — reče ledenim glasom.

— Kako vidite, nisam! — odgovori on.

— Žao mi je za ono što se dogodilo one noći. Rex nije imao prava da...

— Sam vaš glas razblažuje mi bolove! — reče Kirk podrugljivo.

Ona ušuti, zbunjena i povrijeđena njegovim tonom. Libby prekine tišinu.

— Što tražite ovdje? — upita.

— U subotu ćemo na »Medvjedoj šapi« održati veliku priredbu s plesom i pečenjem. Smislila sam plan koji ću obrazložiti na zabavi. Molim vas da i vi dođete.

— Valjalo bi da toga dana vaš otac sredi svoje račune sa mnom — reče Kirk.

— Još nisam sasvim osvjedočena što se zaista dogodilo u Chihuahu.

— Ubijen je Danny Dunster. No bez obzira na to tko je pucao na Dannyja ili mene, činjenica je da je vaš otac pobjegao. Da me neki Meksikanci nisu našli, ja...

— U momem je ocu duboko ukorijenjen strah od Indijanaca — reče Vanessa. — To potječe još od njegove mladosti. Nešto se dogodilo njegovu starijem bratu, momem ujaku Rubenu. Možda ga je uhvatila panika kad su Komanči napali vaš ranč.

— Ukoliko su nas uopće Komanči napali! — odgovori Kirk, naglašavajući svaku riječ. — Vidjet ćemo se u subotu, gospodice Berryman.

Kad je Vanessa otišla, Libby se obrati Kirku, promatrajući izraz njegova lica.

— Očito si na najboljem putu da se zaljubiš u nj! —

— Da se zaljubim u kćer ubojice i kradljivca?! — reče on ljutito i, naglo se okrenuvši, pođe dugim koracima prema jasikovu šumarku.

— Pokušaj me shvatiti, Jed — reče Rex Havenrite. — Onoga dana bio sam potpuno izgubio glavu. Istina je da sam objesio Yaneza, ali on je pucao u Boba Colemana.

— Baš je tebe briga za Colemana — odgovori Jed Purley otresito, držeći ruke podignute pred puškom što ju je Havenrite uperio u njega; sjedili su na konjima uz rub ceste za El Corbe, deset milja južno, od Larnetove trgovine.

Proveo je cijelo jutro pijući viski kod Larneta. Bijaše vrlo mrzovoljan, očiju podlivenih krvlju. Jahao je cestom oborene glave, puštajući konju da sam bira put i razmišljao o Libby i proteklim događajima. Uz rub ceste dočekao ga je Havenrite na svome riđanu zaprijetivši mu puškom prije nego što je mogao posegnuti za revolverom.

— Baš je tebe briga za Colemana — ponovi Purley. — Čuo sam da si razaslao svoje ljude po planini da ga uhvate.

— Nekada, dok sam živio tu gore, nas dvojica bili smo prijatelji — reče Havenrite, držeći i dalje pušku u rukama. — Ti i ja imamo zajedničkog neprijatelja i htio bih da o tome porazgovaramo.

— Tko je taj?

— Kirk Fallon!

— Do đavola s njim! On će otići odavde.

— Varaš se! Shattova udovica bila je jutros u gladi. Rekla je da je Fallon jučer kupio njeno imanje.

Purley ga namrgođeno pogleda, nastojeći dočuoći pravi smisao tih riječi.

— Pa što onda? — zapita on.

— Kirk je u Libbynoj kući već tri dana.

Purley problijedi.

— Općenito sam ga da se okane Libby — reče promuklim glasom u kojem je utrljala pritažena srdžba.

— Hoću da ga vidim mrtva ili toliko

onesposobljena da se više nikad neće moći služiti revolucijom! — reče oštro Havenrite.

— On živi s Libby pod jednim krovom? Ubiti će ga! — razgnjevi se Jed.

— Bolje da ga pretučeš! Ti si živav momak, Jed, vrlo snažan. Koliko ja znam, još te nikad nitko nije pobijedio.

— Plašiš li se Fallona? — reče Purley podrugljivo.

— Ne, nego ću izgubiti Vanessu ako ga ja ubijem! Znaš da se namjeravam oženiti s tom djevojkom, a ako ja ili netko od mojih momaka ubije Fallona, ona se neće htjeti udati za mene.

— Mogao bi je prisiliti!

— Ne možeš prisiliti ženu da te voli. Za to treba vremena, a ja ne želim da me Berrymanova kćer zamrzi.

— I zato treba da ja vadim za tebe kestene iz vatre...

— Otprilike tako.

— I što dobivam za to?

— Dobre novce za tvoje i Libbyno imanje. Želim sve pašnjake u planini. Isplatit ću samo starog Hoskinsa i vas dvojicu, a ostale ću protjerati. Imat ćeš dovoljno novaca da odvedeš Libby daleko odavde, gdje će zaboraviti Fallona!

— Raspitat ću se. Ako je istina što si rekao za Libby i Fallona, uradit ću što si tražio — reče Purley odlučno.

— U subotu će biti zabava na našem ranču — napomene Havenrite. — Doći će i Libby s Fallonom. To bi mogla biti zgodna prilika.

— Zašto baš tada?

— Pa, svi bi vidjeli da ja nemam ništa s time ako Fallon bude ustrijeljen ili pretučen.

On spremi pušku u navlaku, ali pomno pazi na svaku Purleyevu kretnju.

— Zeliš da Berrymanova kći vidi kako ću ubiti Fallona, zar ne?

— Upravo to, Jed! — osmjehne se Havenrite. — Hajde, pođimo u grad da te počastim pićem kod Oberleya.

— Ne cijenim te mnogo Rex — reče Purley nabrašvši nisko čelo — ali popit ću viski jer nemam ni prebijenog novčića u džepu, a Larnet mi više ne da na veresiju.

— Hajdemo, dakle! — odgovori Havenrite, mutkajući rukom Purleya da pokrene konja.

— Ti jaši naprijed! Ne vjerujem ti toliko da bih te ostavio sebi iza leđa.

Havenrite se glasno nasmije i, potjeravši konja, krene prvi niz cestu što je iz planine vodila u El Cobre.

XIII

Slijedećeg jutra Kirk i Libby izjahali su da razgledaju imanje koje je on kupio.

Prešli su preko drućem obraslog dvorišta i usli u kuću. Zidovi bijahu prevučeni naslagom masnoće i natopljeni mirisom kuhanja. Kirk raširi prozorska okna i stražnja vrata da prozračí prostoriju. Iza kuće se gotovo okomito uzdizala hridina. Na pola puta uzbrdo bio je široki izbojak; do njega se moglo stići strmim putelikom iza sjenika na kojemu je nedostajao krov.

Pojahali su do istočne međe ranča. Putem je Kirk izbrojao tridesetak vrlo mršavih krava sa žigom »Ostruge«, to jest naziva njegovog imanja. Sve to nije bilo mnogo, ali je ipak značilo nekakav početak.

Upravo su okrenuli konja da se vrate kad iz obližnjeg šumarka borovice izjaše stari Hoskins sa svoja dva mršava sina naoružana puškama.

— Čuo sam da si kupio Shattcockovo imanje! — reče Hoskins.

— Jesam.

— Pri pazi se. Oni s »Medvjede šapom« žele te ubiti. Desetak njih krstari tamo gore uz rub kotline — upozori ga Hoskins, mahnuvši rukom prema razvučenom pojasu litica iza sebe. — Čuo sam da vrebaju Boba Coleman.

— Mislio sam da je Coleman otišao iz ovog kraja — iznenadi se Kirk.

— One noći kad je obješen Yancey došao je Coleman do mene — reče Hoskins. — Izgubio je dosta krvi od rane na ramenu i tražio je da zamijeni konja. Ja dosad još nisam imao nikakvih neprilika s »Medvjedom šapom«, pa nisam ni želio da navlačim na sebe

njihovo naprijateljstvo. Tako sam mu rekao i odbio ga od svojih vrata.

— Kako ste bezdušni! — reče Libby s gnusanjem.

Stariji Hoskinsov sin je zlobno pogleda.

— Ta valjda ne želiš da dođemo u sukob s tvojim draganom Havenriteom, ha?

— Zaveži! — reče Kirk odsječen.

Momak se nagne naprijed u sedlu, podižući pušku.

— Ponovite to!

Ne osvrnuvši se na njega, stari Hoskins opomene sina:

— Ovo je Kirk Fallon! Obuzdaj svoj jezik.

Očito je momak već čuo za Fallona. Na njegovu licu očita se zaprepastenost. Otvorenih usta zurio je u čovjeka pred sobom, a zatim pažljivo spusti pušku ne pregovoriivši više ni riječi.

Kirk se obrati starcu:

— Ako vidite Colemanana, preporučite mu da svrati k meni. Pohrnut ću se za njega. One noći spasio me od vješala.

— Reći ću mu. Vjerojatno se zavruckao u jednu od onih starih, napuštenih indijanskih spilja — reče Hoskins, a zatim, oklijevajući, doda: — Ne želim zabadati nos u tuđe poslove, Fallon, ali da sam na tvome mjestu, prićuvao bih se Jeda Purleya! On... ovaj... on zna gdje si proveo ovih nekoliko posljednjih noći!

— A ja sam jučer vidio Jeda Purleya i Havenritea kako zajedno piju kod Oberleva — pripomene Hoskinsov sin značajno.

— Čini se da su ti potrebne naočale — otrase se Kirk na njega. — Havenritea zamalo što nije objesio Purleya. Bi li ti pla sa čovjekom koji te pokušao ubiti?

Kad su se Hoskins i njegovi sinovi izgubili među drvećem, Kirk reče:

— Ne zamjeram Purleyu što se opija videći kako sam se ja ispriječio između vas dvoje.

— Nisi se ti ispriječio između nas dvoje. Rekla sam mu sasvim jasno da prekidam s njime ako bude upotrijebio oružje protiv »Medvjede šape«, prema tome... — Ona se prekine, a lice joj poprimi zabrinut izraz. — Rex je lukav. Ikoristit će Purleyevu ljubomoru!

— Nije Purley toliko glup!

— Glup je... U tome i jest sva nevolja!

— Vidjet ćemo. Možeš li se sama vratiti kući?

— To činim već godinama. Zašto?

— Pošao bih do onih pećina da malo pogledam gdje bi mogao biti Coleman.

— Ali tamo su Havenriteovi ljudi!

— Da nije bilo Colemanana, ne bih sada bio živ. — On dlanom pljesne po kundaku puške. — Dobro ću otvoriti oči.

...

Jedan sat poslije toga našao se u podnožju stjenovitog ruba kotline. U kamenom masivu protezao se zdesna niz pećina i on odjaše onamo.

Kretao se oprezno, zastajkujući ispred svake spilje i poluglasno dozivajući:

— Coleman, to sam ja, Kirk Fallon!

Ali nije dobio nikakva odgovora. Dok se vraćao prema cesti, iznenada naleti na trojicu jahača iz grupe Havenriteovih ljudi koji su ga one noći naumili objesiti. Njemu najbliži bijaše Si Oldcamp. Presenečeni njegovom neočekivanom pojavom, jahači naglo trgnuše svoje konje unatrag, no već sljedećeg trenutka podbodoše životinje i posegnuše za puškama.

Dok su se razdvajali da ga okruže, Kirk opali iz puške i Oldcampov se konj strovali preko ruba niskog grebena, zbacivši jahača koji se otkotrljao niz prudinu škrlitjevca. Preostala dvojica uletješe u obližnji borik i, okrenuvši se, zapucaše na njega. Oldcamp je u padu zadržao u rukama pušku; pogledavši uz padinu, zapuca i on na Kirka.

Uvidjevši da sam nema mnogo izgleda protiv trojice, Kirk okrene konja i izgubi se u gusnoj smrekovoj šumi. Nije se zaustavljao sve dok nije odmaknuo gotovo milju niz cestu. Sjedeći u sedlu, pažljivo je osluškivao na sve strane, ali nije bilo nikakva traga nekoj potjeri. Prisjeti se Vanesse Berryman i žestoko opsuje. Govorila je o miru i aporazumu, a njeni su ljudi pokušali da ga ubiju!

Odlučio je da ne prihvati poziv na zabavu. Tada se zapita je li ona uopće znala što se sve događa na »Medvjede-

doj šapik. Ako ne zna vrijeme je da sazna.

...

Dva dana nije dolazio k Libby, baveći se raznim poslovima oko svoje kuće. U petak ga je posjetio jedan od članova »Smrekove družbe« i obavijestio ga da se te večeri održava sastanak u Larnetovoj trgovini.

Ušavši u dućan, Kirk opazi Jeda Purleya kako sjedi na tezgi i pije viski iz limene šalice. Purley svrne pogledom na pridošlicu i, prepoznavši ga, spusti se na noge, dok ga je Larnet opominjao:

— Mir, Jed! Smiri se!

Kirk se pravio da ne zamjećuje Purleyevu prisutnost, ali ga Jed upozori na sebe.

— Čuo sam da si sada jedan od naših, Fallone — dobaci mu, a zatim, okrenuvši se Larnetu, glasno doda: — Otkad primete u družbu čovjeka čija se majka oštenila?

Tišina, teška poput olova, legla je nad prostorijom.

— Drugim riječima, nazivaš me kućinim sinom? — promrsi Kirk ledenim glasom.

Okrenuvši se k njemu, Purley se zanesa i Kirku bude jasno da je ovaj poprilično pijan.

— Pokušaj me uvjeriti u protivno — reče Purley muklo i stisnuvši goleme pesnice krene prema Kirku; bio je vrlo krupan i visok gotovo dva metra.

Kirk odstupi i izvuče revolver.

— Dosta su me u posljednje vrijeme udarali šakama! Izidi i ponovi to što si rekao ovdje unutra, ali dok to budeš govorio, imaj u ruci revolver!

— Idi do đavola! — reče Purley treptajući očima, ali se ne pokrene da bi napustio prostoriju.

Kirk vrati revolver u korice i, zataknuvši palčeve o pojas, reče mirno:

— Previše laješ, a vidjeli su te kako s Havenriteom piješ viski.

Jed Purley ostade zatečen neočekivanim spoznajom da ga je netko vidio u društvu s Rexom Havenriteom.

Začuje se žamor negodovanja, a jedan od prisutnih glasno upita: — Što to znači, Purley?

Purley je zvjerao oko sebe glupava izraza na licu. Stajao je s neprijatnom

činjenicom, nije znao kako bi se obratio riječima.

— Bilo bi dobro da nam to objasniš. Jed — reče Larnet otegnuto.

Purley nabije šešir na oči i baci se prema vratima.

— Sada znam tko su moji prijatelji! — poviče on preskačući niz stepenice.

Napolju se baci u sedlo svog konja. Žestoko mamuzajući životinju, nestane u mračnim sjenama među drvećem.

Larnet pristupi Kirku:

— Ne upuštajte se nikada s njime u pesničenje, Fallone! Glava mu je možda šuplja, ali je u njega bikovska snaga!

— Upamtiti ću to! — odgovori Kirk.

Zatim se Larnet obrati okupljenim članovima »Smrekove družbe«:

— Dobili smo prinovu. To je naš novi susjed Kirk Fallon. A ja vam odavno već govorim da treba pucati na svakog čovjeka »Medvjede šape« kojega zateknemo sjeverno od njihove granice, ako ih želimo zadržati dalje od ovih planina!

Začuje se žagor odobravanja. Kirk podigne ruku, i kad se ljudi primiriše, progovori:

— Pružimo priliku Berrymanovoj kćeri da nam na sutrašnjoj zabavi razloži svoje zamisli, prije nego što se prihvatimo oružja.

Liby, koja je dosad šutjela, također progovori:

— Ja ne podnosim Berrymanove, ali priznajem da je Kirkov prijedlog razuman. Ne gubimo ništa ako je saslušamo.

Većina je bila protiv toga da prisustvuje zabavi, ali na Libbyno nagovaranje napokon su svi pristali. Kirk priđe k njoj, smiješeći se:

— Govoriš li tako zbog sebe ili zbog toga što misliš da bih ja volio da tako govoriš?

— Nedostajao si mi — reče ona tiho.

— Bolje da se držim svoje kuće — reče on. — Dosta je već bilo ogovaranja.

— Navikla sam na to!

Kirk izađe na trijem, obasjan svjetlom fenjera nad vratima. Zagleda se u mrak uvijajući cigaretu. Odjednom mu se učini da se netko kreće među drvećem.

Instinktivno se baci na pod, a istog trenutka začuje se prasak puške i metak odvali sitno iverje s dovratka kraj kojeg je časak prije Kirk stajao.

Prije nego što je uspio potegnuti revolver čuo se topot konja koji se uz lomljivu i prasak granja probijao kroz guštik, podbadau reskom krikom južnjačkih pobunjenika.

Dok se Kirk pridizao, dotržali su na trijem članovi družbe s puškama u rukama.

— Možda je to bio netko od Havenriteovih ljudi — reče jedan od njih uznemireno.

Larnet odmahne glavom:

— Rekao bih da je to bio glas Jeda Purleya. — On pogleda Kirka. — Na vašem mjestu izbjegavao bih da noću stojim kraj prozora sa svjetiljkom iza sebe!

XIV

U rano poslijepodne Kirk i Libby stigli su na »Medvjedu šapu«. On bijaše iznenađen mnoštvom koje se vrzlo prostranim dvorištem. Nad stolovima i klupama visili su lampioni. Slatan miris pečenog mesa širio se naokolo.

Vanessa je izgledala ljepše nego inače. Kirk osjeti bolno razočaranje zbog velikog jaza što se ispriječio između njih dvoje. Bez obzira na to što je prezirao njenog oca, ona bijaše bogata i odrasla je u raskoši.

S druge strane dvorišta, na malom podijumu, smjestila su se samo trojica glazbenika. Svirajući harmoniku, violinu i bendžo, oni otvoriše ples valcerom.

Članovi družbe nespretno su se kretali kroz mnoštvo. Kirk ugleda Havenritea kako razgovara sa starim Hoskinsom. Izgledalo je nevjerojatno kako mogu sada razumno razgovarati ljudi koji su nedavno jedni drugima prijetili ubijanjem.

Gosti su jeli, pili i plesali, svatko nastojeći iskoristiti ovu nesvakidašnju priliku da še što bolje zabavi.

Vanessa, držeći se vrlo svečano i ozbiljno, pristupi Kirku.

— Nadam se da nećete pokušati sređivati svoje račune s mojim ocem upravo danas — reče ona tihim glasom. — Želim da ovo bude prilika za početak novih prijateljskih veza između ljudi.

Glazbenici su ponovno zasvirali. Prije nego što je Vanessa uspjela pristati ili ga odbiti, Kirk je obuhvati oko pasa i zavrti se s njom prema daskama prekrivenom prostorom za ples. Ali nije mogao zatomiti staru srdžbu kad je, na jednom plesnom okretu, zapazio Sama Berrymana kako na trijemu razgovara s Jedom Purleyem.

Vanessa je sigurno naslutila njegove misli, jer ga je, nagnuvši glavu natrag, upitno pogledala u oči:

— Vi mrzite mog oca, zar ne?

— Nije lako zaboraviti ono što je učinio!

— Kupili ste Shattov ranč, ali ne zato da biste započeli novi život — reče ona — već zato da biste lakše cijeli ovaj kraj nahuškali protiv mog oca! — Njena se usta iskriviše u ljutu crtu. — Držim da ste već svakome ispričali što vam je on navodno uradio tamo u Chihuahu!

— Spriječili ste one večeri Havenritea i njegove ljude da me ne ubiju — reče on. — Zahvalan sam vam za to i neka ostane na tome.

Vanessa ne odgovori, ali kad je glazba utihnula, ona ostavi Kirka i izgubi se u mnoštvu.

Sam Berryman sjedio je na trijemu za jednim malim stolom na kojem je stajala boca viskija. Nije ni pogledao u Kirka koji mu je polako prišao.

— Godinama sam očekivao trenutak kada ću te pronaći — reče Kirk, naslonivši se na ogradu verande. — Zamišljao sam kako ću naplatiti svoje račune. Ali ipak te sada neću požurivati.

Berryman ga okrzne pogledom.

— To je prva ljubazna riječ koju čujem od tebe.

— To možeš zahvaliti samo svojoj kćeri.

— Prošle me je večeri Vanessa ispitala o tebi — reče Berryman muklim glasom. — Željela je saznati kakav si bio tamo u Meksiku.

— Što si joj rekao?

— Kazao sam joj da si imao velikih ambicija. Da si želio novcem što smo

ga — samo zaradili poći na Istok i steći obrazovanje u nekom koledžu. Tada još nisi imao te hladne oči čijeg se pogleda ljudi plaše. To je došlo poslije...

— Zbog tebe — reče Kirk. — Bio si mi drag. Ja nisam poznavao svoga oca. Ti si bio stariji i ja sam te poštovao.

— A sada si uvjeren da sam ja sve to razorio, zar ne?

— Većio bih da vjerujem u priču o Komandima — sjetno će Kirk. — Zao mi je, no ne mogu vjerovati u to!

— Kako da te uvjerim?

— Nitko ne bi mogao izdržati na granici kad bi bio toliko zablasićen od Indijanaca kao ti. Takav čovjek trebalo bi da živi u gradu!

Berryman ga pogleda.

— Havenrite zna za Vanessine osjećaje prema tebi. Njemu se to ne sviđa.

— A tebi?!

— Ona je dobra djevojka. Udat će se za Rexa i spasiti ovaj ranč i mene.

— Ako to dopustiš, onda si još veći nitkov nego što sam ikad pomislio!

Kirk se okrene da siđe niz stepenice u dvorište kad ugleda Jeda Purleya kako se kroz mnoštvo probija prema verandi.

— Cini mi se da si dojahao ovamo na nekom šarcu, Fallone — reče Purley glasno. — Upravo takav konj nestao mi je prije nekog vremena! Hajde da pogledamo žig!

Kirk osjeti grč u želucu kad se mnoštvo utišalo. Glazbenici su odložili instrumente. Sve su oči bile uprte u njih dvojicu. Iz kuće izađe Havenrite i odmjeri Kirka ledenim pogledom.

Libby se progura do ograde verande.

— Zao mi je, Kirk — reče grizući usne. — Kad sam ti posudila tog šarca, zaboravila sam ti...

Netremice piljeći u Kirka, Purley blago odgurne Libby natrag među ljude.

— Žig, Fallone! Da pogledamo taj žig.

— Ne moraš se truditi! — reče Kirk mirno. — Na konju je žig »Trokuta«.

— A ja imam račun o kupnji tog konja!

Tisina postade nepodnošljiva. Havenrite polako korakne trijemom i stane iza Kirka.

— Rekao bih da se Purleyu ne sviđa kako Fallon oblijeće oko njegove dragane.

Netko se nasmije. Ljudi se premještahu s noge na nogu. Vanessa dotrči uz stepenice verande i uhvati Kirka za ruku.

— Molim vas, nemojte se tući s njime i sve to pokvariti!

Ali Purley nije odustajao. On dobaci Kirku:

— Ti si prokleti konjekradica, Fallone! Što kažeš na to?!

Kirk se osmijehne Vanessi obim se rukama odupre o ogradu verande.

— Slušaj, Purley! Siguran sam da te je Havenrite nagovorio na to! Ne dai se zavesti da za njega vadiš kestene iz vatre. Zar si zaboravio da te je one noći htio objesiti?!

— On ne zna od ljubomore gdje mu je pamet! — krične Libby, pokušavajući zgrabiti Purleya za ruku da ga odvuče.

Ali Purley je grubo odgurne i prijeteci vikne:

— Siđi ovamo, Fallone ili ću ja doći gore po tebe!

Sumnjuši pogledom na Vanessu, Kirk pomisli:

»Što ja radim ovdje? Zašto sam dopustio da se stvari razvijaju tako da se moram tući, i to zbog žene koju ne volim?«

— Ne činite to, molim vas — reče Vanessa tihim suspregnutim glasom.

— Jedan me čovjek ovdje nazvao kradljivcem — podsjeti je on. — Nisam ja kriv za ovo — doda i zakorači niz stepenice.

Netko, po svoj prilici Havenrite, podsjeti se on postije, podmetne mu nogu i on se spotakne, strovalivši se preko stepenica u prašinu. Purley ga čestoko udari nogom u potiljak tako da se prevrnuo na leđa.

— Raspali! — poviče netko iz gomile.

Purley ga stade divlje udarati potpeticama čizama.

— Zaustavite ga, zaustavite ga! — vrištala je Vanessa.

Kad je Purley ponovno pokušao da ga udari, Kirk se naglo otkotrlja u stranu. Uspio se snaći. Pridigne se na

koljena. Purley je upravo zamahnuo nogom, i kad je vrsak čizme probušio kraj Kirkeva obraza, ovaj dograbio Purleya za gležanj. Ne ispuštajući ga iz ruku, hitro skoči mu noge i povuče ga za sobom uvis, tako da je Purley, batrgajući se iz njegovih ruku, ostao visiti glavom nadolje.

Jednu je pokušao Kirk dobro naučiti za svojih mnogobrojnih sukoba duž granice: što prije dovršiti tučnjavu. Ne smije biti mjesta obzirima ako je trebalo ispretući protivnika. I doista, Kirk zamahne nogom, namjeravajući udariti Purleya u glavu. Ali baš u tom trenutku pogled mu padne na Vanessa: na licu joj se jasno očitavala odvratnost kad je shvatila njegovu namjeru. Zato se Kirk okloči, a Purley iskoristi taj trenutak njegove neodlučnosti te se istrgne iz njegova zahvata i ponovno skoči na noge.

Srnuvši jedan na drugoga, protivnici se uhvatiše ukoštac. Dok su se tako, rvujući se, natezali dvorištem, Kirk je odjednom osjetio kako su se Purleyevi mišići zategli a znoj s njegova niska čela poprskao ga po licu kad je Purley pokušao da ga udari glavom po nosu. Kirk također naglo sagne glavu i njihova se čela sudariše; obojica ošeturaše svaki na svoju stranu. Kirk se brže oporavio od žestokog sudara i jurnuo na Purleya kako bi što prije okončao borbu.

— Čuvaj se, Kirk! — vrišne Liby. — Boca!

U istom trenutku strahoviti udarac pogodi ga među lopaticama. Dok je, ošamućen klonuo na koljena, dvorištem se kotrljala boca viskija koja ga je oborila s nogu. Osvrnuvši se, on pokušao utvrditi tko je bacio bocu, ali je uspio zamijetiti samo gomilu uzbuđenih lica.

Purley iskoristi njegovu trenutačnu omamljenost i udari ga koljenom u vilicu. Nastojeći da se obrani od udarca, Kirk se uspije pridignuti na noge. Očajnički je pokušavao udariti protivnika, ali su mu ruke otežale kao da su od olova, utrnule od udarca u leđa.

Osjetivši da je nadomak pobjedi, Purley mu se približi i zada dva-tri udarca u želudac, a zatim ga snažno tresne u bradu, tako da se Kirk otkotr-

ljao preko jednoga od stolova i s druge strane pao na zemlju. Vrući dah užarenog zraka zapahne mu lice i Kirk shvati da se, oslonjen na dlanove i koljena, našao nad jednim od jaraka za počenje mesa.

Purley zaobiđe stol i u dva skoka nađe se kraj Kirka. Još uvijek ošamućen od udarca bocom, Kirk pokušao otpuzati unatrag, ali ga Purley zgrabi za vrat. Iz gomile zaori jednoglasni krik prosvjedovanja kad je Purley u sljepom bijesu počeo vući Kirka prema jarku u kojem je još tinjala žeravica.

Obuzet panikom, Kirk napne svu snagu i jednim naglim trzajem oslobodi se stiska Purleyevih ruku. Odmah se baci protivniku u noge i Purley glavinijajući poleti natraska. Sudarivši se s jednim od stolova, pokuša se zadržati na nogama, ali ga od siline naleta obori i zajedno s njim padne na zemlju. Prije nego što se uspio iskobeljati, Kirk mu priskoči i, razbješnjen njegovim pokušajem da ga bači u jarak, zgrabi Purleya za kosu i stade ga udarati po licu. Muklo stenjući, Purley je nastojao rukama zaštititi se od udarca što su pljuštali po njemu. U jednom trenutku uspio se uspraviti na noge. Zateturavši unatrag, on mlitavo zamahne rukom, ali ga Kirk udari u vilicu, tako da mu se podsjekeše koljena. Purley zaglavinja i poput posječenog stabla padne na Kirka, gurajući ga svom težinom svog onemoćalog tijela prema jarku sa žeravicom.

Kirk je trenutak oklijevao. Trebalo je da samo iskoraci u stranu i Purley bi se svalio u jarak. A uzbuđeno je mnoštvo, čini se, osjetilo njegovu neodlučnost.

— Baci ga unutra, Fallon! — vikne netko iz gomile. — To isto on je tebi namijenio!

Naglom kretnjom Kirk odgurne Purleya od sebe i ovaj mlitavo padne na zemlju, podalje od jaraka. Zasopljen i naporno dišući, Kirk je, čekao da se Purley pridigne na noge. Ali ovaj je, oslonjen na lakat, široko rastvorenih očiju zurio u jarak iznad kojega je treptavo lelujao sloj užarenog zraka. Zatim polako prenese pogled na Kirka.

— Pa, u redu je to — promumlja on kroz rasječene usne. — Pobijedio si me!... Idi do đavola! — Odmahne rukom, prevali se na zemlju i ostade nepomično ležati.

Netko gurne Kirku bocu viskija u ruku. On povuče dulji gutljaj. Kaput mu je bio poderan, a košulja je u krpama visila s njega.

Blijeda u licu, Vanessa mu pristupi.

— Ne krivim vas za ovo što se dogodilo, Kirk.

Libby dotrči do njih, bijesno sijevajući zelenim očima.

— Počeli svom ocu više sreće idući put! — vikne ona na Vanessu.

— Što hoćeš time reći? — upita je Vanessa oštro.

— Trebalo bi da tvoj stari bolje gađa — reče Libby suho. — Da je onom bocom pogodio Kirka u glavu, Purley bi ga ubio!

— Vidjela si mogega oca da je bacio onu bocu? — upita Vanessa s nevjericom.

Libby je trenutak oklijevala.

— Nisam, ali sam vidjela da je držao bocu viskija u ruci sekundu prije nego što se to dogodilo.

— Moj otac ne bi to učinio — reče Vanessa.

Kirku je sve to dozlogrdilo.

— To nikako. On bi samo pucao na svoja dva ortaka i ostavio jednoga od njih da umre, ali nikada ne bi bacio čovjeku bocu u leđa!

Vanessa je bila duboko povrijeđena.

— Vi niste čovjek koji bi nekome mogao biti drag, Kirk Fallon! — vikne ona na njega, okrene se i jecajući izgubi u mnoštvu.

Članovima »Smrekove družbe« i njihovim obiteljima prisjela je zabava. Pokupiše se i odjahaše zajedno s Kirkom i Libby, ne dajući Vanessi priliku da iznese svoju zamisao kako da na pašnjacima ponovno zavlada mir.

XV

Otprativši Libby njenoj kući, Kirk je odjahao do Larnetove trgovine i kupio jednog mrkova, što ga je netko

tamo ostavio na prodaju. Purleyeva šarca predao je Larnetu na čuvanje.

Već je zanočilo kad je stigao do svog imanja. Nakon večere ugasi svjetiljku i sjedne na verandi da popuši cigaru.

Iznenadni zvuk u tihoj noći natjera Kirka da naglo odbaci cigaru preko ograde verande. Ona padne na zemlju, rasprskavajući se u žarkom vatrometu iskri. Kirk prigušeno opsuje shvativši kako je lakomisleno odao svoj položaj. Pomakne se za nekoliko koraka i s revolverom u ruci napeto se zagleda prema šumi jasika što se kao tamna masa ocrtavala na mjeseci.

Ugledao je nešto bijelo kako se miče među drvećem. Tada ponovno začuje zvuk: netko je gazio kroz šikaru.

— Tko je tamo? — vikne Kirk poluglasno.

— Ja sam... Bob Coleman! — začuje se povik iz šume.

Krećući se dubokim sjenama, Kirk se sa strane približavao svijetloj mrlji u šikarju. Stigavši do tog mjesta ustanovi da se Colemanov povež bjelasio na mjeseci. A Coleman je, isprekidano dahćući, ležao ispružen preko jednog oborenog stabla.

— Namjeravao sam te sutra ponovno potražiti gore u pećinama — reče Kirk. — Gdje ti je konj?

— Pokušao sam danas proći kroz prijevaj — odgovori Coleman, hvatajući zraka. — Si Olcamp ustrijelio mi je konja. Stigao sam ovamo pješice.

Coleman je bio na kraju snaga.

— Jesu li te slijedili?

Coleman odmahne glavom. Uhvativši ga ispod ruke, Kirk ga podigne i pomogne mu da uđe u kuću. Nije upalio svjetiljku već je samo potaknuo vatru u peći i postavio lonac za kavu.

— Izvući ću te oдавде, Bobe — reče Kirk. — Gdje je drugi prolaz kroz planine?

— Kroz Alderov klanac. Ali to je oko stotinu kilometara puta kroz cijelu dolinu!

Kirk s negodovanjem odmahne rukom.

— Do đavola! Kupio sam ranč u dolini sa samo dva izlaza. Nemamo mnogo izgleda. Havenrite treba samo da zatvori oba prolaza!

On priđe vratima i proviri na dvorište. Mjesec se popeo visoko na nebo prosipajući nad krajolikom blijedožutu svjetlost. Nije se čuo nikakav sumnjivi zvuk.

— Ako te ne mogu otpremiti iz doline, odvest ću te liječniku u El Cobre — reče Kirk. — Havenrite te neće ondje tražiti, a liječnik će ti pregledati to rame.

— Radije ću riskirati da izgubim ruku nego da pružim Havenriteu priliku da me se dočepa!

— A što ako se njegovi ljudi spuste ovamo dolje? — reče Kirk nestrpljivo. — Ne možeš ostati ovdje!

— Ne vjerujem da će doći ovamo — odgovori Coleman. — Morali bi proći Hoskinsovim imanjem a stari i njegovi sinovi ne bi dopustili da Havenriteovi ljudi prolaze njihovom zemljom.

Kirk ga zamišljeno pogleda.

— Čuo sam da je stari Hoskins odlučio prodati svoj ranč Havenriteu.

— Što kažeš, do đavola?! — uzbudi se Coleman. Zatim naglo umukne, osluškujući. — Čekaj!... Što je to bilo?

Ponovno se začuo štopot oblutaka i sitnih grumenâ zemlje što su padali po krovu. Kirku bude jasno da se netko nalazi na izbojku hridine iza kuće.

— Fallone! — začuje se hrapav glas odanle. — Imaš minutu vremena da izađeš uzdignutih ruku. Povedi sa sobom Colemanâ. Ako do tog vremena ne izađete, istjerat ćemo vas dimom!

— To je Si Oldcamp — promrmlja Coleman. — Ipak su me slijedili ovamo, prokleti bili! — Zatim glasno vikne: — Oldcampe, govori Bob. Uvijek sam s tobom lijepo postupao. Zašto ne odeš odavde i ostaviš nas na miru?

— Žalim, Bobe, ali za ovo dobivamo posebnu nagradu. Hajde, vas dvojica iziđite!

— Havenrite će me ionako ubiti — pokušao je Coleman dobiti na vremenu — pa kakva je onda razlika umrem li ovdje u kući ili vani?

— Havenriteu je više stalo do Fallona nego do tebe, Bobe. Možda ćeš ostati živ, ako izađeš!

— Idi do đavola! — vikne Coleman bijesno.

Odjednom prasne hitac i zaspe daščani pod krhotinama prozorskog stakla.

Priljubivši se uza zid, Kirk je zirkao preko ruba razbijenog prozora. Uz jasikovu šumu nabrojao je šest do sedam tamnih ljudskih prilika, a po svoj su prilici barem još dvojica bila na izbojku iza kuće.

Ponovno prasne hitac, a za njim uslijedi bjesomučna pucnjava iz više pušaka. Oba su se muškarca bacila na pod dok su se meci zarivali u veliki stol i zviždeći se odbijali od peći. Odjednom nešto uz potmulu udar padne na krov i odsjaj iznenadne svjetlosti preplavi prostoriju; na krovušte prekriveno smolastom ljepenkâ pala je baklja.

Plamen zahvati zapadni zid kuće. U vrtlogu vjetra kroz razbijeni prozor ulijetale su iskre.

Vrućina je postojala sve žešća. Izvana su dopirali povici:

— Pazite na vrata! Pucajte kad izađu!

Kirk otvori stražnja vrata i privuče do njih Colemanâ.

— Poslužit ćemo se varkom. Kad otvorim prednja vrata, potrči prema stijenama iza kuće!

Naglim trzajem Kirk gurne vrata u stranu i baci stolicu preko trijema.

— Eno ih! — začuje se nečiji povik.

Ponovo zagrmješe puške. Meci udarahu u stolicu što se poskakujući prevrtala dvorištem.

Coleman je već istrčao kroz stražnja vrata, trčeći u zaklon povećih stijena ispod izbojka na grebenu iza kuće. Trenutak zatim za njim iz kuće istrči Kirk. Negdje gore plane hitac i Coleman zastade kao da je naletio na nevidljivu zapreku. Zatim klone na zemlju.

— Naprijed, Bobe! Trči! — vikne Kirk.

On ispali metak onamo gdje je ugledao bljesak iz puške. Začuje se mukli krik i pad ljudskog tijela. Puzeći na rukama i koljenima, Coleman se grčevito privlačio zaklonu od stijenja. S vrha izbojka ponovno plane puška i Coleman se ispruži po tlu i ostade nepomično ležati.

Cijela je kuća već plamtjela poput goleme lomače i u dvorištu postade vidljivo kao za bijela dana

Si Oldcamp vikao je snažnim glasom:

— Hank, Hank Ogden! Fallon se sakrio među stijenjem! Sigurno je pogodio Lewa, tamo gore na izbojku. Pošalj čamo nekoga!

Kirk opali u pravcu Oldcampova glasa. Čovjek umukne, psujući.

Za trenutak pucnjava je prestala. Sjedeći u svom skrovištu, Kirk je osjećao kako mu u rasušenim ustima i nepcu divlje udara srce. Uz polmtilu huku i praskanje plamen je gutao kuću. U jednom času sruši se krov, izbacivši u zrak vatromet iskri.

Osluškujući u noć, Kirk začu je neko kretanje na izbojku, nekoliko metara iznad sebe. Na mjestu gdje se on nalazio, stijena je bila podsječena i on je bio izvan domašaja nevidljivog strijelca, ukoliko se ovaj ne bi suviše nagnuo preko ruba izbojka.

— Coleman je mrtav! — dovikne čovjek svojim drugovima u dvorištu. — Vidim ga oдавде!

— Gdje je Fallon? — javi se Oldcamp odnekuda sa strane gdje je stajala suša.

— Negdje ispod mene!

Zguren u svom skrovištu, Kirk je čekao. Tada zamijeti da se iznad njega neko kreće; neka tamna spodobu proviri preko izbojka pokušavajući otkriti njegov zaklon. Kirk brzo ispal metak. Začuj se prodoran krik. Tamna se spodobu široko razmahnutih ruku odlijepe od ruba izbojka i poput goleme ptice poleti u dubinu te uz mukli tresak padne na kamenje nedaleko od Kirka.

Iz šikarja zaori pucnjava. Nekoliko odvježnijih pokušaja pretrčati preko vatrom osvjetljenog dvorišta, ali ih Kirk potisne brzom paljbom iz puške. U njemu se rađao bezgranični gnjev dok je gledao kako pred njegovim očima vatra uništava posljednje ostatke njegove kuće. Bijaše to samo obična daščara, ali je bilo i jedino što je ikada u svom životu posjedovao.

Iznenada se, iz šume južno od ceste, prolomi oštar uzvik:

— Što se to tamo događa?!

Prepoznajući glas, Kirk poviče:

— Oprezno, Larnete! Tu je banda s »Medvjede šape«!

S druge strane ceste, s mjesta gdje je bio Larnet, zapraštali su hici i meci

su se sasuli po momcima s »Medvjede šape«.

— Koliko ih ima, Fallone? — vikne Larnet, kad je pucnjava na trenutak utihnula.

— Desetak!

— Nas je dvadeset! — zaori Larnetov odgovor. — Bit će noćas vješanja kad ih pohvatamo!

Začuj se brzi koraci, uzvici i njiskak konja koji su se uz lomljivu granju i topot kopita udaljavali gustišem.

Iz daljine je razgovjetno dopirao prijetelji glas Hanka Ogdena:

— Ima još dana Fallone! Uхватit ćemo mi tebe!

Kirk pričekao nekoliko trenutaka, sve dok nije bio siguran da su napadači otišli. Z tim oprezno izviri iza stijenja i zovne Larneta po imenu. Držeći u rukama puške, iz šume iziđoše Larnet i šestorica članova »Smrekove družbe«.

— Dobro ste ih prevarili — reče Kirk, brišući vratnim rupcem uznoje no lice.

— Nikada ne otkrivaj neprijatelju kakvim snagama raspolažeš! — odgovori Larnet važno. — To sam naučio u ratu. — Zamisljeno se zagleda u zgarište. — Baš smo išli ovamo k tebi kadli ugledasmo požar. Hitjeli smo te upozoriti da će se ovdje uskoro povesti đavolje kolo. Haskins je prodao svoje imanje Rexu Havenricu!

Kirk umorno sjedne na jedan kamen, zureći tupo u vatru. Nesvjesno je, mehaničkim kretnjama, iz revolvera izbacio prazne čahure i nadomještio ih novim mecima. Glava ga je boljela i osjećao je gorčinu. Bilo mu je dosta svega.

— Imam kupoprodajnu potvrdu za ovaj ranč. Odstupit ću ga za tisuću dolara!

Ljudi se začudeno zagledaše u njega.

— Nitko ovdje u planini nema tisuću dolara u gotovu — reče Larnet.

— Onda pet stotina! — odgovori Kirk.

— Što je? Je li ti ova igra postala presurova, Fallone? — upita ga Larnet, no kako Kirk nije odgovorio nastavi: — Braća Shatto su mrtva zbog tebe, a

zbog tebe je i Jed Purley prešao na drugu stranu.

Drhtavom rukom Kirk otkloni pramen vlažne kose s uznojena čela. Koliko se god ova borba činila bezizglednom, ipak je on ovim ljudima nešto dugovao.

— Bojiš se da ćeš, ako se ovo nastavi, na kraju biti primoran da ubiješ Sama Berrymana i da će te njegova kći zamrziti! — reče Larnet i slegne ramenima. — Uložio si svoj novac u zemlju i smatram da je ovo i tvoja borba, Fallone! Ne napuštaj nas sada!

— Hoskins je, dakle, prodao imanje!

— A to znači da nas je Havenrite zgrabio za gušu — reče Larnet. — Može nas pritisnuti kad god zaželi.

— Ako »Medvjeda šapa« pokuša prigrabiti bilo koji planinski ranč, hoćete li se boriti? — upita Kirk. — Ako budu krali vaša goveda, hoćete li u poljeru za njima, umjesto da čekate dok oni prodaju svoju stoku i onda vi ukradete taj novac?

— Lako je tebi govoriti — progundā jedan od ljudi. — Ti nemaš ni žene ni djece.

— Tako dakle! — procijedi Kirk stisnutih usana. — Ostavljate takvima poput Yaneza i Purleya da za vas obavljaju prljavi dio posla, dok vi zabavljate sjedite u zapečku! Nikakvo čudo što je Havenrite uvjeren da vas lako može otjerati.

— Kad zatreba borit ćemo se! — izjavi Larnet mirnim glasom, a zatim dodu, uzdahnuvši: — Hajde, pokopajmo mrtve.

— Pokopajte najprije Boba Colemana — reče Kirk. — Od cijele te bande jedini on zaslužuje da bude pristojno pokopan.

— Tko će javiti Oldcampovoj ženi da joj je muž poginuo? — upita netko poluglasno.

— Ne brini, brzo će to ona saznati — reče Larnet.

Kirk osjeti kako ga nešto guši u grlu. Još jedna nesretnica, pomisli on. Prvo Irma Shatto, a sada i Oldcampova žena.

— Dobar je ovaj kraj za udovice — reče on gorkim glasom i pođe prema spremištu za alat da uzme lopate.

XVI

Kad je Sam Berryman otvorio oči, učinilo mu se da će mu glava prsnuti. Na stolu pokraj širokog kreveta od rezbarene hrastovine stajala je boca u kojoj je još bilo za dva prsta viskija. On ga naiskap popije, stresavši se.

Na vratima se začuje lagano kucaње i ona se počela otvarati.

— Oče...

On užurbano pokuša sakriti bocu, ali mu ona ispadne iz drhtavih ruku i otkotrlja se preko sga. Vanessa podigne bocu i stavi je natrag na stol. Zatim sjedne na rub kreveta i strogo se zagleda u njega, ali je on izbjegavao njezin pogled.

— Jesam li... jesam li se obrukao pred svojim gostima? — progovori on konačno.

— To se dogodilo samo jednom otkako sam došla živjeti ovamo — reče ona.

— Znam, to je bilo kad sam shvatio da sam kao budala nasjeo i kupio ranč bez kapi vode!

— A kakvo opravdanje imaš ovoga puta, oče? — reče kći složivši ruke u krilo. — Je li to zbog Kirka Fallona?

On kimne glavom.

— Nisi jučer smogao hrabrosti da se suočiš s njim, pa si se napijo!

Nije joj odgovorio, zagledavši se kroz prozor.

— Jesi li mi rekao istinu o onome što se dogodilo u Chihuahui?

— Čistu istinu! To su uradili Komanđi.

— Ipak, pobjegao si i ostavio ga. Da su se Indijanci vratili, ubili bi ga!...

— Već sam ti rekao kako sam bio uvjeren da je Kirk mrtav.

— Naredit ću Rexu da prikupi dovoljno stoke za prodaju. Moramo skupiti sedam tisuća i osam stotina dolara u gotovu.

Otac je iznenađeno pogledao.

— Ali to je nemoguće. Mi nemamo drugog tržišta osim Fort Bedloa. Ako bismo pokušali goniti stoku na sjever, mogla bi nas zaskočiti »Smrekova družba«.

— Tako Rex kaže, ali ja sumnjam da nam »Smrekova družba« želi baš toliko naštetiti. Uvjerena sam da ov-

dje može zavladatai mir i poradić ću na tome, oče!

— Nećeš uspjeti. Eto, jučer su se Fallon i Purley potukli zbog one žene...

— Nije Fallon kriv za to! Mislim da je Rex nahuškao Purleya. Osim toga Rex ti je istrgnuo bocu iz ruke i bacio je na Fallona. Moja je djevojka to slučajno vidjela. Ja... predomislila sam se što se tiče Rexa Havenritea.

— Čekaj malo! — On prebaci svoje mršave noge preko ruba kreveta. — Nemoj se suprotstavljati Rexu. On je naša jedina nada, kćeri.

Čvrsto stisnutih usta ona se uspravi.

— Zar ti zaista nemaš nimalo ponosa, oče? Je li to razlog što majka nije mogla živjeti s tobom? Jesi li se opijao od stida što nisi pravi muškarac?!

U velikoj prostoriji zavlada grobna tišina. Berryman je izgledao utučen. Vanessa tiho krikne i baci se uz njega na koljena.

— Zao mi je, oče. Oprosti mi. Nisam to smjela reći, ali...

On je ukočeno sjedio.

— To je istina — reče bezbojnim glasom. — Nemam hrabrosti ni za što. To mi je već jednom Rex nabacio.

— Previše je on sebi dopuštao za sve to vrijeme — reče ona. — Ti si bolji čovjek nego što će on ikada biti. Nemoj više dopuštati da te potcjenjuje. Nikada više!

Nekoliko jahača hitro prođe mimo kuće, skrenuvši prema kaubojским spavaonicama. Začuše se prigušeni uzvici, a zatim naricanje neke žene. Skočivši na noge, Vanessa pritrči k prozoru i baci pogled prema nastambama oženjenih jahača. Tamo se skupila oveća grupa.

— Dogodila se neka nesreća. Idem vidjeti što je — reče ona i istrči iz kuće.

Proguravši se kroz okupljenu gomilu, ona zapazi smeđokosu neuglednu ženu kako ukočeno stoji pred jednim od niza vrata na stambenoj zgradi.

— Što se dogodilo, gospodo Oldcamp? — upita Vanessa.

— Poginuo je Si! — ženin divlji i nemirni pogled usredotoči se na Vanessa. — Vi... vi... vi ste ih dovukli ovamo dolje, plesali s njima, hranili ih i napijali vašim viskijem, a oni su cijelo vrijeme smišljali kako će ubiti Sija!

— Kako će ubiti Sija?! — zaprepasti se Vanessa.

Zdepasta prilika Hanka Ogdena probije se kroz zbijeni krug ljudi pred zgradom.

— Dogodile su se gadne stvari, gospođice Berryman. Kirk Fallon ubio je Boba Colemana, a kad smo pošli da ga uhvatimo, ustrijelio je Sija Oldcampa i Joa Beaversa.

— Oh, ne! — krikne Vanessa.

Okrenuvši se, ona polako i nesigurno koraka pođe prema kući. Čula je kako je netko pritrčao iza nje, ali se nije okrenula.

Rex Havenrite uhvati je za ruku.

— Ne brini, uredit ćemo mi to. Fallon je ubojica. To sada i sama vidiš. Uzet ću nekoliko ljudi i uhvatiti ga.

— To je izlika koja ti je bila potrebna, zar ne, Rex?

— Zao mi je, Vanessa. Znam da ti se na neki način svidao, no ja sam ti odavno mogao objasniti kakav je to čovjek.

Ona zastane i na časak se zagleda u njegove žute oči. Zatim razgovjetno izgovori:

— Rex Havenrite, ti si lažljivac!

— Hej, čekaj malo! — njegovo lice porumeni od nagle navale srdžbe.

— Sve je to namještena igra! Uvjeren sam u to i upozorit ću Fallona.

Havenrite pruži za njom ruku, ali mu ostadoše u zraku, a ona, prikupivši suknju oko svojih dugačkih vitkih nogu, potrči prema kući. On jurne za njom. Sustigao ju je u velikom pred-soblju. Ona ga otvorenom šakom udara po licu. Jauknuvši od bola, on je uhvati za zapešća, ali ga ona svom snagom udari nogom i oslobodivši jednu ruku zagrebe ga noktima po licu. Zatim se istrgne i potrči.

Izbezumljen od bijesa, on se baci za njom. Šćepavši je za kraj duge kose, okrene je i baci o zid takvom silinom da je trenutačno ostala ošamućena. Pokuša je priklještit rukama, ali mu se ona izmakne i potrči prema vratima na dnu pred-soblja. On je sustigne i strgne joj ruku s kvake. Dok se ona vrišteći otimala, udari je snažno po ustima. Vanessa zaglavinja i bez svijesti klone na pod.

On klekne kraj nje i pridigne joj glavu.

— Vanessa, Vanessa! Nisam htio... ali ti si me izazvala...

Tada odjednom osjeti da su vrata na kraju predsoblja otvorena. Tamo je stajao Sam Berryman u izgužvanom sivom odijelu. Havenrite polako spusti Vanessinu glavu natrag na pod, oprezno promatrajući Berrymana. Rančero-vo lice bijaše blijedo, s tamnim sjena-ma ispod očiju; u očima se krijesilo nešto ubojito i zastrašujuće, od čega su Havenritea prošli hladni žmarci. Berryman je držao u ruci otkočen revolver.

Havenrite se polako uspravi.

— Stoj, Same..., nisam je htio udariti... ali ona je malo podivljala...

Vanessa se pomakne na podu i podigne glavu, zamagljena pogleda. Donja joj je usna bila rasječena i krvavila je.

— Odmakni se od njega, Vannie — progovori Berryman: nije ju tako nazvao još od kako je bila djevojčica. — To je trebalo već odavno uraditi.

Još je izgovarao posljednje riječi kad Havenriteov revolver zagrmi prostorijom. Berryman se zatrese kao podsjećeno stablo i sa čuđenjem se zagleda u otkočeni revolver u svojoj ruci. Zatim se poguri, spuzne na pod i umiri se.

Još uvijek ošamućena, Vanessa tromom kretnjom ruke ukloni kosu s očiju. Oslonjena leđima na zid, zurila je u oca i crvenu mrlju krvi što je natapala bijelu platnenu košulju koju mu je prošle godine donijela sa svog puta u Denver.

Više nije smogla ni krika ni suza.

Čula je poslugu u stražnjem krilu kuće kako uzbuđeni jedni drugima nešto dovikuju.

Havenrite zatakne revolver u korice.

— Uperio je revolver u mene. Vidjela si. Bio je pijan i morao sam se braniti. — On uspravi svoja široka ramena. — Ja te volim, Vanessa, i žao mi je što se to dogodilo. Ali to ne mijenja ništa među nama. Jesi li razumjela? — Požurivši prema vratima, dobaci joj preko ramena: — Vratit ću se sutra uvečer!

On sjuri u dvorište, vičući snažnim glasom na ljude koji su trčali prema kući, privučeni krikovima i pucnjem:

— Natrag! Sedajte konje! Svaki čovjek na svoje mjesto! Vrijeme je da obračunamo s Fallonom!

* * *

Vanessa se oporavila i pošla za meksikanskim služiteljem koji je njenog oca odnio u sobu i položio ga na krevet.

— Neka jedan od vas odjaše brzo u grad po liječnika — naloži ona posluži, a zatim požuri do ormara s rubljem. Izvadivši bijelu platnenu plahtu, razdere je na uske vrpce.

A na krevetu Sam Berryman borio se protiv groznice i bolova.

— Uхватili su Rubena! — vikao je užgarenih očiju, pridivljujući se u krevet. — Vidio sam što su uradili Rubenu! Ne dajte im da to učine i meni!

Pokušala ga je umiriti, ali je on i dalje grozničavo iznosio odlomke priče koja je godinama bila pokopana u njegovoj svijesti. Bila je to priča o jednoj karavani za Kaliforniju, o napadu Piuta, o njihovom stravičnom načinu obeshrabrivanja bijelaca da oskvρνjuju njihovu zavičajnu zemlju. Slušajući ga, ona osjeti veliko sažaljenje prema svome ocu.

Priča je bila ispriповijedana i Sam Berryman iscrpljen klone na jastuk, dok mu se lice sjalo od znoja. On se blijedo osmjehne svojoj kćeri i zatim zaklopi oči.

Ona mu opipa puls, ali on više nije kucao.

XVII

Bilo je gotovo podne kad je Libby Squires stigla do Larnetove trgovine. Požurila je do Kirka, a u zelenim očima odražavala joj se zabrinutost.

— Zao mi je zbog tvoje kuće, Kirk. Vidjela sam noćasnji požar. Neki su momci poslije svratili k meni i ispriповijedali mi što se dogodilo. — Zamišljeno ga je pogledala. — Čekala sam sve do ponoći nadajući se da ćeš doći k meni.

— Ne zatvaraj oči pred istinom, Libby — reče on. — Purley je preko ušiju zaljubljen u tebe.

— A ti nisi!... — Ona se kratko nas-
mije. — Čini se da nikako ne mogu
naći sebi muža.

— Što je s Purleyem?

— Rekla sam mu da se neću udati
za kradljivca! — reče ona.

Pogledavajući povremeno kroz pro-
zor, Larnet odjednom poluglasno uzvi-
kne:

— Eno Jeda Purleya! Dolazi ovamo!

Začuo se topot konja u brzom trku.
U trgovini je bilo još nekoliko članova
»Smrekove družbe«. Svi su se oni,
zajedno s Kirkom i Libby, nagurali oko
prozora, promatrajući Purleya kako
mamuzajući konja juri preko čistine.
Krupni se momak u trku baci iz sedla
i zagradi uz stepenice. Ugledavši Kir-
ka, zastane na pragu.

— Nisi dobrodošao u mojoj trgovini,
Purleyu — reče Ray Larnet olegnuto.

— U redu, ako ti tako osjećaš — reče
Purley poervjenčvši. — Nije me mnogo
briga za vas ostale, ali ne želim da
Libby strada!

— Što to znači, Jed? — upita Larnet
stisnutih očiju.

— Putem za El Cobre ugledao sam
Havenritea kako sa cijelom svojom
momčadi dolazi cestom s »Medvjede
šape«. Ima ih najmanje dvadeset i pe-
torica. Idu pravo ovamo.

— Mogu da se brinem sama o sebi,
Jed — reče Libby hladno. — Ipak, hva-
la za upozorenje. — Ona se okrene lju-
đima koji su stajali u grupicama na
širokoj verandi. — Što ćemo sada podu-
zeti?

Svi su muškarci priblijedili, osim
Kirka Fallona. On se zagledao prema
jugu, niz cestu za El Cobre.

Delmyre, koji je imao posjed neda-
leke od Hoskinsova imanja, nepovjer-
ljivo progunda:

— Možda je to neka pedvala! — reče
i izazovno pogleda Purleya. — One
noći Havenrite je naumio objesiti Pur-
leya, a odmah nakon toga čuli smo da
Purley pije Havenriteov viski...

Purley dobaci Kirku dugi pogled.

— Mislim da svi znaju zašto sam se
ponašao kao budala! Ljubomoran čov-
jek nije previše uračunljiv.

— Više ne treba da budeš ljubomo-
ran — reče Kirk. — Ako sve ovo dobro
završi, oženit ću Vanessu Berryman.

Svi se iznenađeno zagledaše u nje-
ga. Pa i on sam bio je presenećen što
je tako iznenada naglas izgovorio mi-
sao koja je u najboljem slučaju mogla
biti samo nejasna nada.

Libby skrene pogled s njegova lica.
Činila se ozlovoljenom. Zatim se osvr-
ne na ostale.

— Raduje me što nam se Jed ponov-
no vratio. A kako vi gledate na to?

Ljudi su se u tišini premještali s
noge na nogu; mnogi nisu bili voljni
oprostiti Purleyu.

— Raduje me što se vratio — progov-
ori Kirk.

Purley ga iznenađen pogleda. Dalmy-
re se iskašlje prije nego što će progov-
oriti.

— Stari Hoskins je prodao imanje —
reče — i tako smo mi ostali iznevjere-
ni, jer nas Havenrite sada može lako
dohvatiti. Fallon ima isto toliko šanse
da oženi Vanessu Berryman koliko i
mi da se suprotstavimo »Medvjedo-
j šapi«.

Kirk se zagleda u rančera.

— Znači, podvigate rep?!

— Znaš li koliko je Hoskins dobio
za svoj posjed? — zapita Dalmyre. —
Dvije tisuće dolara! A imao je najbo-
lji ranč u planini. Bio je sretan što je
i toliko izvukao. Rekao je da je
bolje i dvije tisuće u gotovu nego
rupa u zemlji duboka jedan metar!

Kirk slegne ramenima.

— Onda idite kućama! Ako je Haven-
rite potkupio Hoskinsa, tada je samo
pitanje vremena kad će vas protjerati
s vaših rančeva.

— Nitko neće mene istjerati iz moje
trgovine! To nikako! — reče Ray Lar-
net odlučno.

Iz daljine dopre nejasan topot konja
i muškarci na verandi se skamenise,
zureći u pravcu El Cobrea odakle je
nadolazila skupina jahača.

Kirk uđe u trgovinu gdje je proveo
noć i uzme pušku.

— Ako poduzmemo brzu akciju, mo-
gli bismo odbiti Havenritea — reče i
pode niz stepenice.

— Idem s tobom, Fallon — progovori
Purley i, sišavši u dvorište, stane uz
njega. — Još jučer mrzio sam i samu
pomisao na tvoje ime. Možda mi ni
sada još nije naročito stalo do tebe,
ali bit ću uz tebe.

I Larnet siđe niz stepenice, a* za njim krenuše još trojica rančera. Libby pride i stane uz Kirka. On zaokruži pogledom po prisutnima.

— Šest muškaraca i jedna žena protiv dvadeset i petorice! — reče i resko se nasmije. — Ne, nisam toliko lud da počinim samoubojstvo!

Okrenuvši se, pođe prema svome konju.

— Kamo ćeš? — zapita Larnet.

— Mašite bijelom zastavom kad se Havenrite pojavi iza brežuljka — reče Kirk. — Možda ćete moći malo porazgovarati prije nego što vas sve pobije...

Baci se u sedlo i, potjeravši konja trkom, uskoro se izgubi među stablima guste šume. Držeći se udubljenja i usjeka, prečacem je sišao niz planinu i stigao do ceste za El Cobre.

Postojala je mogućnost kako da pomogne Vanessi i ljudima u planini, zato odluču da to poduzme. Prisjetio se kako je potkraj rata prisustvovao jednom generalštabnom savjetovanju. Tada su se svi složili u tome da treba zarobiti ili ubiti generala Leeja kako bi se slomio otpor Juga. Samo je jedan čovjek snagom svoje ličnosti održavao borbeni moral Juga — a to nije bio predsjednik Jefferson, već general Lee.

Ista je stvar bila i s »Medvjedom šapom«, razmišljao je dok je jahao prema El Cobreu. Jedina prijetnja miru u ovom kraju bio je Havenrite. Kad nestane njega, nestat će i prijetnje.

Utvrdivši se u svojoj odluci, on još brže potjera konja.

Kad je ugledao samotnog jahača kako mu dolazi ususret putem s »Medvjede šape«, on postade oprezan. Tada prepozna Vanessu. Ona zaustavi konja i sjaše, blijeda lica, očiju široko otvorenih. On polako siđe s konja.

— Što se dogodilo? — bile su jedine riječi koje je smogao.

— Oh, Kirk! ... Bilo je strašno... kad se to dogodilo, jedina pomisao bio si mi ti... Morala sam te što prije pronaći, Kirk.

Pristupivši bliže, on zapazi da joj je usna otečena.

— Netko te je udario!

Činilo se da ga nije čula.

— Moj otac... moj otac je mrtav!

— Mrtav?!

— Rex ga je ubio!

— Zašto? Kako?

— Rex me je udario, a otac je u ruci držao revolver i... i... eto, nije stigao da ga upotrijebi.

— Zašto te je udario?

— Govorio mi je kako si ti ubio Boba Colemana i još nekoga... rekla sam mu u lice da laže... progonio me je... bio je grub... ogrebla sam ga po licu, a on me je udario...

Kirk stegne vilice osjetivši kako ga ispunjava osjećaj praznine. Koliko je ljudi poginulo, koliko je zla izazvano njegovim dolaskom u ovaj kraj?

Ona se osloni na njega, tako da ju je on morao pridržavati obgrlivši je rukom oko struka.

— Željela sam da te nadam — promrmlja ona. — Željela sam ti objasniti kako je moj otac...

— Nemoj sada ništa govoriti — reče on. — Pođimo u grad.

Ona zatrese glavom.

— Prije nego što je izdahnuo, otac je u vrućici govorio o nečemu što nikad prije nisam čula. Inao je starijeg brata koji se zvao Ruben. Moj ujak. Jednog dana, dok je moj otac bio još mlad, krenuli su s grupom ljudi u Kaliforniju da traže zlato. Jedan od tih ljudi... — glas joj se prekine i ona podigne pogled k njegovu licu. Kirk je ponuka da nastavi priču. — Jedan od tih ljudi naišao je na neku mladu indijansku djevojku, samu... i... i iskoristio je... Te iste noći Pluti su napali njihov logor. Otac se jedini uspio spasiti. Ali prije nego što je pobjegao vidio je što su uradili s njegovim bratom i ostalima. To ga je proganjalo cijelo vrijeme. Zato je i... — Njezino je pričanje prešlo u jecanje i ona počne tiho plakati.

— Znam, misliš na ono u Meksiku. Kad su Komančji napali naš ranč...

— On je bio lud od straha — reče ona grčevito plačući. — Može li se čovjek plašiti nečega, a da ipak ne bude kukavica?!

— Svatko se nečega plaši.

— Ali ti ne! Zbog toga sam u posljednje vrijeme tako mnogo mislila o tebi. Zbog toga što se ničega ne plašiš.

— Ti to ne možeš znati — reče on gorko.

— Ne plašiš se Rexa! — Nagnuvši se malo unatrag, ona ga pogleda. — Udarilo si ga one noći u mojoj sobi. Borio si se sam protiv svih njih i svi su govorili kako si hrabar čovjek. Svi osim Rexa. On te udario bocom po glavi kad si nru bio okrcnut leđima.

— Ima li neko mjesto u gradu gdje se možeš skloniti? Gdje te Havenrite ne bi mogao pronaći?

— Kod Oberleyevih. Gospoda Oberley je uvijek prema meni bila dobra. — Vanessa čitave oči o rukav košulje. — Ti se ničega ne plašiš. Kaži mi da se ničega ne plašiš!

— Zašto ti je to toliko važno?

— Moram da budem sigurna da na svijetu još ima dobrih, čestitih ljudi. Ako se i ti plašiš Rexa, to znači da će ljudi njegove vrste gospodariti ovom zemljom. I više neće biti nikakvih vrli na ni dobrote. — Na trenutak sklopi oči. — Kaži mi... kaži mi da se ničega ne plašiš.

Dugim pogledom Kirk obuhvati daleke planine utonule u zlatnom smiraju sunca.

— Plašim se isto toliko koliko se plašio i tvoj otac!

— Ali... ali čega se plašiš?

— Da postanem takav čovjek kakav je i Havenrite.

— Nikada! Ti ne bi nikada mogao biti poput njega.

— Sve ono čime sam se bavio nekako prirasta uz čovjeka — govorio je on polagano. — Pet godina živio sam samo za jedan cilj... da nađem tvog oca. Ona sam ubio Petea Shattoa i njegova brata, a prošle noći ubio sam dvojicu s vašeg ranča.

— Kirk, nemoj...

— Istina, napali su me u mojem domu... Ali ubijanje postaje navikom... ubijesh jednog čovjeka, pa zatim drugog... pa onda još jednog... i tako jednog dana više ne osjećaš grižnju savjesti.

— Ali tvoja je savjest uvijek prisutna u tebi. Kirk... Kad si došao u ovaj kraj, plašila sam se za život svoga oca. Ali ti ga nisi bezobzirno ubio.

Ona nasloni čelo na njegova prsa. Kirk se zagleda u njenu sjajnu crnu kosu, pažljivo razdijeljenu po sredini i

začešljanu unatrag. Položi ruku na njeno rame.

— Neki tvoji prijatelji žive u Santa Feu. Pođi k njima. Možda će se za mjesec dana prilike ovdje srediti, pa ćeš se moći vratiti.

— Ako još bude nečega čemu ću se moći vratiti... — reče ona glasom punim gorčine, pogledavši ga očima crvenima od plača.

— Odvest ću te do Oberleyevih. Reći ćeš im da ti uzmu voznu kartu za Santa Fe.

— Zašto me ne želiš u svojoj blizini?

— Jer se moram usredotočiti samo na jednu stvar! Ne želim razmišljati i o tebi — reče on oštro.

— Neću da idem Oberleyevima! — izjavi ona odlučno.

— Idi ćeš! Pokazat ćeš mi njihovu kuću.

— Neću!

— Moraš!

Zgrabivši je oko pasa i podignuvši je, posjedne je u sedlo njenog konja. Zatim uzjaši svog mrkova i potjera konje prema gradu. Vanessa nije progovorila sve dok se nisu postavili pred bijelom dvokatnicom.

— Što si našumio? — zapita ga muklim glasom.

— Imam ranč tamo gore u planini. Možda ne vrijedi mnogo, ali to je moj posjed i nitko mi ga neće otići!

Mahnuvši rukom prema kući, on okrene konja i, držeći se uspravno u sedlu, ode prema glavnoj ulici.

Vanessa ga isprati pogledom. Zatim se polagano popne stepenicama na trijem i pokuca na vrata.

XVIII

Pred gradskom konjušnicom Kirk je sjahao. Dok se suhonjavi razroki konjušar bavio oko životinje, on ga uita:

— Je li Bert Wingate u gradu?

— Da, stigao je sinoć. Sada je kod Oberleya. Jeste li čuli da je Sam Berryman mrtav? Sad će biti gužve... cijela momčad s »Medvjede šape« krenula je tamo...

Brbljavi konjušar mahne svojom mršavom rukom prema planinama.

— Znam... čuo sam! — reče Kirk i pođe prema izlazu, držeći u ruci pušku.

Oberleyeva je krčma bila prilično puna gostiju. Stojeći iza šanka, Oberley neprijazno dočeka Kirka.

— Ovdje se pronose glasovi da si ustrijelio Boba Colemana! Što možeš kazati o tome?

— A što treba da kažem? — zapita Kirk.

— Ako je to istina, onda ovdje nisi dobrodošao, Fallon! — reče krčmar.

— Nisam ga ja ubio! On se sakrio kod mene, a banda s »Medvjede šape« nas je zaskočila... oni su ga ubili!

Kirk se osvrne po prostranoj prostoriji. Opazivši za jednim stolom Berta Wingata pri partiji pokera, on mu pristupi.

— Nedavno ste mi ponudili šerifsku značku.

Omaleni rančer položi na stol karte što ih je držao u ruci i ustane. Ispod čupavih bijelih obrva oštro se zagleda u Kirka.

— Trebalo je da prije uzmete tu značku, Fallon! Da ste je imali, zacičelo bi neki od onih koji su sada mrtvi još bili na životu!

Kirk porumeni.

— Stvari su se sada izmijenile.

— Da, neke su se stvari izmijenile — Wingate upre prstom u karte i hrpe žetona što su ležale na stolu. — Ako se uključite u partiju pokera, Fallon, onda morate igrati onakvim kartama kakve dobijete.

— Ja igram za svoj račun.

— Do đavola, Fallon! — obrecne se Wingate. — Tražio sam od vas da uzmete tu značku jer ste već imali dobru reputaciju sposobnog šerifa. Kad biste vi predstavljali zakon u ovom gradu, Rex Havenrite bi dobro razmislio prije nego što bi se okomio na one bijednike tamo u planini! Ali niste me htjeli poslušati, već ste se na svoju ruku uključili u igru. Poginulo je nekoliko ljudi koji...

— Dobro — prekine ga Kirk — vidim da vam nisam po volji, pa razgovarajmo poslovno. Što je s tom značkom?

— Ako ste se već na svoju ruku uključili u tu igru, onda je i odigrajte

do kraja. Dovoljno ste vješti i sposobni da to obavite i bez te značke.

Kirk se stisnutih očiju zagleda u rančera.

— I vi ste vješt i sposoban rančer, Wingate. Imate li dovoljno gotovine da otkupite »Medvjedu šapu« od Vannesse Berryman?

Wingate ga iznenađeno pogleda.

— Pa, mislim da imam. Ali... Rex Havenrite ne bi sjedio skrštenih ruku i pustio me da uđem u njegov posjed. On ima dvadeset i pet posto udjela na ranču.

— To možete poslije srediti s njegovim nasljednicima, ukoliko ih bude... jer ja ću ga istjerati iz njegova legla i ubiti!

Nastala je grobna tišina, a ljudi su nijemo pogledavali jedan drugoga. Oberley postavi na tezgu bocu i jednu čašu.

— Ja častim, Fallon — reče krčmar. — Zao mi je što sam bio grub prema tebi u vezi s Bobom Colemanom!

Kirk se okrene k njemu.

— Vanessa je kod tvoje žene. Volio bih da se poslije pogreba njenog oca pobrinete da otputuje u Santa Fe.

Ne dotaknuvši čašu, izađe iz krčme. Polaganim korakom prijede preko trga i uđe u »Cantinu de los Amigos«, gdje se odmah osjeti prijatno, kao kod kuće. Razgovarao je španjolski i pio tekilu, stojeći uz kraj tezge, s puškom naslonjenom o koljeno, netremice promatrajući glavnu ulicu.

XIX

Oklijevajući, Libby Squires progovori:

— Sada kad si ubio njena oca Vannessa se nikad neće udati za tebe, Rex.

— Nije posrijedi Vanessa, već ranč! — reče Havenrite i dobaci joj značajan pogled. — Mogli bismo opet zajedno, nas dvoje, Lib... kao nekad. Ja šam te, ustvari, uvijek volio.

Stajali su ispred Larnetove trgovine. Članovi »Smrekove družbe« okupili se na trijemu, vrlo samosvjesna izgleda, zahvaljujući to puškama što su

ih držali u rukama. U dvorištu su ljudi s »Medvjede šape« besposleno ljenčarili u hladu razgranatih krošnji drveća.

Libby se široko nasimlje i rukom protirja vrat.

— Nisam još zaboravila onu noć kad si objesio Yaneza — nabaci Havenriteu.

— Pa, tebi se ne bi ništa dogodilo. Htio sam te samo malo zaplašiti.

— Zaista, Rex?

— Časti mi!... Ali, mogli bismo otići k tebi i o svemu porazgovarati — predloži Havenrite.

— Pa... — reče Libby — mislim da nema u tome ništa loše.

Stojeći na trijemu, Jed Purley je pratio cijeli razgovor.

— Libby... — zausti on, lica zgrčenog od jarosti.

Ali ona mu okrene leđa i pođe niz dvorište gipkim korakom, njišući bokovima u tijesnim farmerkama. Muškarci su je pratili očima i zavidljivo pogledavali Havenritea koji se pobjedonosno smješkao. Ubacivši pušku u navlaku, ona se vine u sedlo i lagano krene cestom što je vodila prema njenom ranču.

Jed Purley spusti ruku na dršku revolvera, ali ga Ray Larnet obim rukama uhvati oko zglavka.

— Nemoj, Jed, nemoj... Nije ona toga vrijedna!

Purley kao da se pribrao. Pogleda trgovca i zatim pođe niz stepenice prema svom konju.

— Kamo ćeš, Jed? — upita Havenrite popevši se u sedlo.

— Što dalje oдавde...

Slušao je Havenriteov smijeh dok je sve dublje ulazio u gustu šumu jasika. Zašto se svi plaše Havenritea?

Jedino su Yanez i on imali hrabrosti da mu se suprotstave. No sada je Yanez mrtav. Purley dotakne svoj vrat. Zamalo da nije i on ostao visiti tamo na onoj grani. A onda je, budala, dopustio da ga Havenrite napoji viskijem i nahuška na Kirka Fallona.

I danas je, eto, Havenrite sa svojom skupinom dojahao do trgovine, a Larnet i ostali mirno su stajali i slušali ga kako govori o dobrosusjedskim odnosima. I to sada kad je Berryman mrtav.

Ali su Jed, Larnet i još neki znali da Havenrite samo čini ustupke zbog toga što je ustrijelio Sama Berrymana. A to nije bio Coleman ili Oldcamp ili bilo tko od običnih ljudi. Berryman je bio veliki rančer. Ako glasine dopru do guvernera, ovaj bi mogao poslati ovamo saveznog šerifa da ispita slučaj. Havenriteu bi tada trebala podrška što većeg broja njemu naklonjenih ljudi.

Purley procijeni da je dovoljno odmaknuo u šumu, pa skrene konja i udari uzbrdicom prema Libbynom imanju. Nije osjećao nikakvu ljubomoru. Ona je, eto bila takva vrst žene. I bolje da je to saznao sada nego kad se oženi!

Svi ga, znao je, smatraju nespretnim glupakom. Vjerojatno je to i bio. Nikakvo čudo što ga je Libby ostavila i pokušala se spetljati s Fallonom. Naumio je ubiti Fallona, ali ovaj se pošteno i časno borio s njim i nije iskoristio svoju prednost nad njim. To mu se sviđalo.

Nije osjećao nikakve grižnje savjesti razmišljajući o ubojstvu Havenritea. A i Libby je to potpuno zavrijedila.

Napokon je stigao do Libbyna ranča. Sjahao je kojih stotinjak metara daleko od kuće i pažljivo odredio pravac vjetrova, kako bi se mogao približiti s one strane odakle konji ne bi mogli uhvatiti njegov miris.

Prozor na kući bijaše rasvjetljen. Na rubu dvorišta Purley skine čizme i u čarapama tiho pretrči ostatak puta, držeći čvrsto pušku ožnojenim prstima.

Priljubivši se uza zid kuće, razaznao je glasove. Čuo se i neki metalni zvuk, udar lonca o željeznu ploču štednjaka.

— Nije mi potrebna kava uz viski — govorio je Havenrite razdraganim glasom.

— Meni je potrebna — reče Libby.

— Dođi ovamo, Lib. Nemojmo gubiti vrijeme...

— Ne znam je li trebalo ili nije da ti dopustim da dođeš ovamo. Napokon...

— Nije trebalo da prekineš sa mnom i da se počneš bavljati s onim bukvanom Purleyem.

— Jed je bio dobar momak... dok nije postao kradljivac.

— A Kirk Fallon?

Libby ne odgovori.

— S njim je svršeno. Lib! Ja ću ga ubiti. Podijelit ću svoje ljude u manje grupe... lovit će ga kao zvijer. Hoću da mi ga dovedu — mrtvog!

— Kava će uskoro biti kuhana.

— Dođi, popij čašicu, Lib.

— Ne, ti popij... ja ću pričekati dok bude kava kuhana.

Čulo se kako netko pije iz boce. Zatim Libby ponovno progovori:

— Nije mi se baš svidalo tvoje objašnjenje zašto smo nas dvoje prekinuli.

— Pa, znaš kako je to... muškarac mora sačuvati svoj ponos! — reče Havenrite.

— Na račun ženina ponosa?! Pričao si naokolo da sam prekinula s tobom kad si tražio da nastavimo našu vezu i nakon tvog vjenčanja s Vanessom Berryman!

— Ne ljuti se, Lib! Imala si vremena da razmisliš o svemu otkako se nismo vidjeli.

— Kaži mi, Rex, zašto si se toliko zabrinuo kad se pojavio Fallon da naplati svoj dug od Berrymana?

— Trebalo je da ostvarim neke svoje zamisli i nisam htio da me neki stranac u tome osujeti. Nego, čemu sav taj razgovor o Fallonu i Berrymanu? Stari je mrtav, a Fallon...

— A Fallon će uskoro biti mrtav, to si htio reći, zar ne?

Purley, slušajući uz prozor, zamijeti kako joj je glas odjednom postao pun neke napetosti i on čvrsto stisne pušku u rukama.

— Eto, kava je gotova — reče opet Libby. — Uzmi svoju šalicu...

Havenriteov glas postade kreštav od iznenadnog zaprepaštenja:

— Pazi!

Vrisak bola izvije se iz njegova grla i začuo se štopot prevrnutе stolice. Malo zatim odjekne i oštar Libbyn glas:

— Učinit ću ovoj zemlji veliku uslugu. Prije nego što još netko pogine!

— Nemaš ti hrabrosti da povučеш okidač.

— Misliš?

Začu se štopot. Pucanj iz revolvera zagrm i prozor utone u mrak.

Havenrite je urlao:

— Hank! Hank! Vidi ima li koga tamo, vani. Uhvatio sam ovu vrazju divlju mačku!

— Vraga si uhvatio, a ne divlju mačku! — povikne Libby.

Još jedan pucanj zagrm i Havenrite krikne:

— Lib!

Purley potrči prema ulaznim vratima na kojima je Havenrite zazivao Hanka Ogdena. Ali se naglo okrene jer je odnekle zdesna neki zvuk privukao njegovu pažnju. No nije imao vremena da bolje usredotoči pažnju na to. Ulazna se vrata žestokim trzajem otvoriše i Havenrite glavačke izleti preko praga. U nezadrživom zaletu sudari se s Purleyem koji je upravo zakoračilo na stepenice. Silina udarca baci Purleya na zemlju. Od guštika je trčao prema kući Hank Ogden. Konji privezani kraj verande propinjali su se, njišteći.

Kroz vrata sune ognjeni plamen i prasak pucnja propara noć. Havenrite zauria:

— Prokletstvo, Hank! Požuri! Izgubio sam svoj revolver!

Havenrite je grozničavo tapkao naokolo pokušavajući da napipa oružje što ga je izgubio u sudaru s Purleyem.

Skočivši na noge, Purley upravi cijev puške u Havenritea. Ali nešto bljesne u mraku i on osjeti strahoviti udarac i bol. Tlo se uzbiba. Purley snažno udari licem o zemlju.

Nenaoružan, Havenrite pritrči svom konju i jednim trzajem razveže uzde. Baš u taj čas Libby, zaklonjena zidom brvnare, otvori pucnjavu iz puške. Začuo se brzi topot dvaju konja koji su se udaljavali u mrak.

— Jed! Jed! — vikne Libby i potrči niz stepenice te podmetne ruku pod Purleyevo rame.

Onako krupnog i teškog nije ga mogla pomaknuti, ali se on napokon pribrao i s naporom podigao. Pomogla mu je da ode u kuću. Iscrpljen, tu se strovalio na krevet.

— Htio sam ga ubiti, Libby — prostenje on. — Pred tvojim očima. Htio sam izravnati naše račune...

— Trebalo je da znam da mi Rex neće vjerovati — reče Libby.

Nije upalila svjetiljku. Pristavila je vodu da zavrije i stala cijepati komad platna za zavoje.

— Sigurno je prišapnuo Hanku Ogdenu da pođe ovamo za njim. Možda je mislio da mu spremam klopku.

— To si i učinila.

— Nisam bila naročito spretna! Izlila sam na njega kavu, ali sam stajala suviše blizu, pa me je dograbio... — Opipavši oprezno ranu, Libby pod prstima osjetiti metak na lijevoj Purleyevom boku. — Užarit ću nož, Jed. Moram ti izvaditi taj metak. Hoćeš li moći izdržati?

— Dabome! Libby, žao mi je za sve ono što sam ružno govorio... i kako sam se budalasto ponašao. Bi li se udala za mene da nisam ukradio »Medvjeđoj šapi« one novce?!

— Bih., Jed! Udala bih se za tebe.

— Čak i nakon što si upoznala Fallon-a?

— Jed, kad se budem udala, onda ću se udati jednom zauvijek! Možda većina ljudi ne vjeruje da sam takva.

— Eh, baš sam zabrljao stvar — progunda Jed.

— Kao i svatko drugi. Jed. Nož je užaren. Stisni zube.

— Hoćeš li me najprije poljubiti, Libby?

— Hoću!...

— Da sam malo mučnuo tom svojom tvrdom tikvom, mogli smo spojiti naša dva ranča. Imali bismo lijepo imanje, Libby. A trgovina stokom se razvija...

— Pričat ćeš mi o tome pošto ti izvadim taj metak.

...

Nakon operacije Libby bijaše sva uzdrhtala i mokra od znoja. Ona izađe na dvorište i uz svjetlo fenjera zapregne konje u omanja teretna kola. Nekako je uspjela dovući Jeda na dvorište i smjestiti ga u kola. Zatim dohvatiti uzde i šibajući konje potjera zapregu vratolomnom brzinom prema El Cobreu.

XX

Kirk je odmjereno, s podužim stankama, ispljao čašu tekile. U njemu se nije radala nikakva dvojba o

ishodu njegova susreta s Havenriteom — sada kad je Vanessa bila izvan opasnosti. To bijaše jedno od njegovih svojstava što su mu omogućila da preživi rat i nasilje u Meksiku i metež stočarskih gradova. Povjerenje u svoje sposobnosti, sigurnost koja mu nikad nije dopuštala da makar na trenu tak pomisli kako iz nekog sukoba neće izaći kao pobjednik.

Gosti u kantini pomalo su se razilazili svojim kućama, časkajući u prolazu sa crnookom meksikanskom djevojkom za tezgom, koja mu se bila osmijevala one večeri kad je ovuda bježao pred gomilom razjarenih građana...

Vlasnik kantine, Martinez, razgovarao je s Kirkom, pričajući mu o krasotama Chihuahua Cityja, gdje se bio rodio. Razgovarali su na španjolskom, a Martinez nije dopuštao Kirku da plati svoju tekilu. Napokon Martinez stade zijevati i spremi se na počinak. On naredi Carli, djevojci za tezgom, da lokal drži otvorenim tako dugo dok Kirk Fallon bude želio ostati.

Konačno on ostane jedini gost. I nadalje je netremice promatrao cestu. Jedina svjetlost širila se preko trga iz predsoblja Leejeva hotela i Oberleyeve krčme na drugoj strani ceste.

Tada, poput neke udaljene grmljavine što se prijeteci kotrljala sve bliže, on začuje užurban topot zaprege koja je dolazila glavnom ulicom iz pravca Bakrenih planina. Hitro priđe kratkim, rebastim krilima pomičnih vrata bez kvake i proviri. Kad je zaprega projurila mimo Leejeva hotela, on sasvim jasno u vozaču prepozna Libby.

Držeći u ruci pušku, obrati se djevojci:

— Carla, ako se ne vratim za petnaest minuta...

— Čekat ću vas, senor, kako je naredio Martinez.

On istrči iz kantine i opazi kola kako u širokom luku zamiču oko ugla jedne skupine zgrada sjeverno od hotela. Dotrčavši iza ugla, ugleda Libby kako zaustavlja konje pred kućom doktora Grahama, uvučenom u zelenilo, podalje od ceste. Na zvuk njegovih koraka ona se naglo okrene i uperi u njega pušku. Tada ga prepozna.

— U kolima je Jed! Ranjen je!

Zatim mu ispriča što se sve dogodilo na njenom ranču.

— Kirk, kad sam na putu ovamo prolazila kraj Larnetove trgovine, naši su momci razoružavali Havenritovu grupu!

— Nisu izgledali naročito poduzetni kad sam ih posljednji put vidio...

— Čekali su dok Havenrite nije pošao za mnoom i onda se privukli iza njegovih ljudi i uhvatili ih na prepad. Sada ih drže zarobljene dok se sva ta gužva ne okonča.

Njihov glasni razgovor privukao je pažnju doktora Grahama, koji se sa svjetiljkom u ruci pojavio na vratima. Oslonivši Purleya na sebe i podupirući ga rukom, Kirk mu pomogne da uđe u kuću. Dok ga je doktor Graham pregledavao, Libby i Kirk iziđoše na ulicu.

— Larnet ti poručuje da nisi sam u toj borbi. Rekao je da dodeš gore. Ostavit će nekoliko ljudi da čuvaju zarobljenike, a ostali će poći s tobom u lov na Havenrite. Berrymanova pogibija je čisto umorstvo i Rex bi mogao zbog toga odgovarati.

Kirk zatrese glavom.

— Havenrite će doći ovamo u grad. Čekat ću ga makar i tjedan dana.

— Rex je podivljao od bijesa i bit će dvostruko opasan.

— Tko je s njim?

— Hank Ogden.

— Hajdemo, otpratit ću te do hotela da uzmeš sobu — prekine je Kirk.

Libby odmahne glavom.

— Ostat ću ovdje. Ako Jed nešto zatreba...

— On je valjan momak — reče Kirk.

— Da, znam. — Ona krene prema kući. — Ne upuštaj se sam u to. Idi k Larnetu!

— Vidjet ću...

— Obecaј mi, Kirk.

On slegne ramenima i pođe natrag prema »Cantini de los Amigos«.

Dolazeći s »Medvjede šape«, Rex Havenrite i Hank Ogden ujahal su u El Cobre držeći se pokrajnih uličica i uskih mračnih prolaza. Kada bi god pomislio na Libby, Havenrite bi žestoko opsovao. Zarila ga je opekotina na desnom bedru gdje ga je Libby polila vrućom kavom, a izgubio je i svoj revolver.

Prolazeći trgovom, usporili su konje. Na ulici nije bilo nikoga. U Oberleyevoj krčmi još je gorjelo svjetlo, ali uz prečku nije bilo privezanih konja.

Havenrite zastane.

— Daj mi svoj revolver, Hank.

— Ali, Rex, ja...

— Daj mi ga, do đavola!

Ogden mu nevoljko pruži svoj revolver. Havenrite provjeri broj metaka i zavrti ga nekoliko puta u ruci kako bi se privikao na njegovu težinu.

— Pogledaj je li Fallon u krčmi.

Ogden pojaše naprijed, i uzdignuvši se u stremenima, virne kroz osvijetljeni prozor Oberleyeve krčme. Zatim se vrati, odmahujući glavom.

— Samo trojica kočijaša koji igraju poker. Nema nikoga drugoga.

— Hajdemo na jedno piće — reče Havenrite.

— Hoćeš li potražiti djevojku?

— Hoću — progunda Havenrite.

— Znaš li gdje je?

— Mislim da znam gdje bih je mogao naći.

Havenrite okrene konja prema krčmi. Ogden je zaostao.

— Ti pođi naprijed — reče. — Skoknut ću na trenutak da posjetim Carlu.

— Jednog će te dana netko ubiti u tim meksikanskim čumezima!... Nemoj ostati tamo svu noć. Mogao bih te zatrebati.

Ogden ne odgovori. Sada nije bio pogodan trenutak za prepirku s Rexom. Kad su sišli s planine, Rex je ustrajao na tome da svrate na »Medvjedu šapu«, ali Vanessa nije bila tamo.

Prešavši preko trga, Ogden sjaše pred »Cantinom de los Amigos« i priveže konja. Prije nego što će ući, baci pogled kroz vrata i u praznoj prostoriji ugleda samo Carlu; stojeći iza tezge, razgovarala je s nekim.

Ogden gurne vrata i uđe u kantu. Na zvuk njegovih kôraka Carla podigne glavu; kad ga ugleda, njene oči zablistaše. Hitro pride k njemu na drugi kraj tezge, gdje se on bio naslonio. pa stavi pred njega bocu i pruži obje ruke uz radostan osmijeh.

— Dugo te nije bilo ovdje — reče ona. — Mislila sam da ti se više ne sviđam.

— Ni govora, naravno da mi se svi-
đaš — odgovori Ogden, naličevajući
piće u čašu.

Osjećao se nekako nevoljko, kao da
je gol bez svog revolvera. Imao je
samo pušku u navlaci na sedlu i širo-
ki nož u koricama o pojasu.

Gost ispije svoje piće i iziđe, ostav-
ljajući Ogdena i Carlu same za tez-
gom.

Martinez proviri iza zastora na vrati-
ma iza teze i osvrne se po prostoriji.
Oči mu bijahu podbuhle od sna. Kim-
ne Ogdenu, a zatim se obrati Carli
bujicom španjolskih riječi.

Ogdenovo poznavanje tog jezika bi-
jaše vrlo oskudno, ali je ipak bez
muke u gomili nepoznatih riječi razaz-
nao ime Kirka Fallona.

Carla odgovori nešto na španjols-
kom i Martinez se povuče iza zastora.
Opruge na krevetu zaškripale su pod
njegovom težinom.

Ogden se užarenih očiju zagleda u
Carlu.

— Što je to bilo s Fallonom?

Carla slegne obnaženim ramenima.

— Bio je ovdje — reče ona. — Stajao
je tu satima i pio tekilu. On i Marti-
nez razgovarali su o Meksiku. Marti-
nez vrlo cijeni Fallona. Kaže da ima
malo Jenkija koji govore španjolski
kao pravi Meksikanac. — Ona mu se
nasmiješi, otkrivši niz blistavo bijelih
zubi. — Hoćemo li? — Polako krene
prema stepenicama na drugom kraju
teze.

Ali Ogden se nije micao. Promatrao
je ulicu.

— Kada je bio ovdje?

— Prije desetak minuta. Zašto? Nije
on toliko važan... mi smo važni, zar
ne? — Ona se nasmiješi i ponovo poku-
ša da ga povede prema stepenicama.

Ogden pride vratima i virne kroz
njih. Najednom se ukoči zamijetivši
visokog muškarca kako čvrstim koraci-
ma prelazi trgom prema kantini. Bio
je to Fallon. Ogden hitro uzmakne od
vrata.

— Eno ga, dolazi — obrati se Carli,
napregnutih živaca. — Zabavi ga razgo-
vorom. Nastoj mu se toliko približiti
da se dočepaš njegova revolvera. Jesi
li razumjela? Kad to uradiš, vikni, a
ja ću ga onda doći.

Carla ga iznenađeno pogleda i strese
glavom.

— Ne!... Došao si ovamo da budeš sa
mnom, i to je u redu. Ali, ja se ne
miješam u stvari koje me se ne tiču!

Ogden nervozno opsuje.

— Donesi mi onda revolver. Zacrjelo
Martinez posjeduje nekakvo oružje...

U taj čas izvana se začuje sve glas-
niji bat koraka što su muklo odjekiva-
li drvenim nogostupom. Ogden šmug-
ne oko teze i ščućuri se iza nje.

Kirk Fallon uđe na vrata i ukruti
se ugledavši usplahireno lice djevojke
koja je razrogačenim očiju stajala leđi-
ma okrenuta tezi.

On polako prijede razdaljinu što ih
je dijelila i zaustavi se na korak-dva
od nje.

— Tko je tamo? — upita Kirk spoko-
jno, mahnuvši glavom prema zastrtim
vratima. — Havenrite?

U tom trenutku Ogden poput sjenke
jednim skokom preskoči tezu, udariv-
ši Kirka nogama u prsa. Od žestokog
udarca Kirk zatetura i izgubivši ravno-
težu padne na pod. Ogden se baci na
njega, a u mutnom sjaju svjetiljke zlo-
kobno bljesne oštrica noža. Kirk se
izmakne u stranu i oštrica noža, umje-
sto po vratu, zahvati ga po desnoj
ruci. On osjeti oštru bol i krv ga obli-
je. Ogden, ponesen zamahom svoj
nasrtaja, prevrne se, a Kirk hitro sko-
či na noge i dogradi svoju pušku za
cijev. Kad se Ogden pridigao, udari
ga kundakom u čelo. Jeknuvši, Ogden
se sruši licem na pod i ostade ležati.

Carla je stajala kao skamenjena,
zureći u Ogdena. Probudivši se od
buke, Martinez se pojavi iza zastora,
trijajući snene oči. Pogled mu padne
na desni Kirkov rukav natopljen
krvlju.

— Prijava pseto!... Ranio te je! —
reče on.

— Imate li neku košulju da se pres-
vučem? — Upita Kirk.

— Samo trenutak! — podvikne Marti-
nez djevojci. — Donesi vode.

Kirk oprezno skine košulju. Rana
na sreću, nije bila suviše duboka. Ni-
jedna tetiva nije bila povrijeđena.
Kirk je mogao micati rukom, premda
je osjećao kako mu pomalo postaje
teška, kao da je od olova.

Pošto mu je ruka povezana, Kirk
odjene plavu vunenu košulju što mu
je dao Martinez. Na podu Ogden se

počeo micati. Kirk se sagne, dograbl Ogdena i jednim trzajem dignu ga na noge. Čovjek se mlitavo osloni na tezg, tresući glavom. Trepćući kapcima, otvori oči koje ostadoše široko otvorene kad pred sobom ugleda Kirka. U njima se očitovao strah i mrzovoljni prkos.

— Gdje je Havenrite? — upita ga Kirk.

Ogden rukom dotakne masnicu na čelu.

— Nisam ga vidio!

— Libby Squires kaže da ste ti i Havenrite bili zajedno gore kod nje!

— Rex je otišao na »Medvjedu šapu«.

— S kime si došao u grad?

— Ni s kim!

— Kako to da me nisi pokušao ustrijeliti s leđa? — zapita Kirk. — Zašto si me napao nožem?

— Zato što sam tako želio. Ubio si Sjia, koji mi je bio najbolji prijatelj.

Kirk pogledom preleti niz tijelo zdepastog, crnobradog muškarca i zapazi prazne korice.

— Zar si izgubio svoj revolver?

— Jesam, i đavo neka te nosi. Fallon!

Kirk se obrati Martinezu na španjolskom.

— Možete li ga zaključati negdje na sigurnom mjestu?

— Kako da ne! U skladištu — reče Martinez.

Povede ih u usku uličicu iza kantine gdje su bila neka vrata. On ih otključa i ugura Ogdena u omanju prostoriju gdje je držao svoju zalihu. Zatim ponovo pažljivo zaključa vrata.

— Budi oprezan — reče Meksikanac Kirku. — Ova ti ruka ne valja... ne možeš brzo izvući revolver.

— Ne brinite — odgovori Kirk. — Pazite na Ogdena i sve će biti u redu!

XXI

Kirk obide kantinu i spletom pobočnih uličica stigne do Oberleyeve krčme. Grad je bio miran, uspokojen snom. Čak ni pas nije zalajao na mjesec što se pojavio iza oblaka.

Krenuvši udesno, Kirk se nečujno prikrade verandi krčme. Hitrim pogledom kroz prozor on zapazi Oberleya kako bljed u licu stoji iza tezge. Bio je sam.

Kirk uđe i osloni se leđima o zid. Krila pomičnih vrata neko su se vrijeme njihala, škripajući u nenauljenim škarama, a zatim se umiriše i nastade tišina.

Oberley okrene glavu prema njemu.

— Je li Havenrite bio ovdje? — zapita Kirk.

Krčmar nijemo kimne glavom. Činio se suviše zaplašen da bi govorio.

Kirk se ogleda po prostoriji. Na jednom stolu ležale su razasute karte, a uz jedan njegov rub ostavljena je cigareta iz koje se još izvijao tanki pramen dima.

— Gdje su ti gosti, Oberleyu?

— Havenrite im je naredio da se gube odavde. Nisu željeli doći u sukob s njim.

Kirk osjeti kako u njemu raste napetost.

— Bolje da mi kažeš istinu. Oberleyu. Gdje je Havenrite?

— On... ja... ja mislim da je otišao u hotel.

Zapazivši krčmarevo izmučeno lice i drhtave usne, Kirk se zguri i tako prikriven zaobiđe tezg i stane iza Oberleya. Iza tezge je bila omanja prostorija. Držeći pušku u lijevoj ruci Kirk proviri preko ruba dovratka u sobu, ali tamo ne bijaše nikoga. Okrene se Oberleyu:

— Vidim da te je Havenrite zaplašio. Ali njemu je ovdje odzvonilo i uvjeren sam da je i on toga svjestan! Kaži mi, dakle, gdje je.

Oberley obori pogled, zureći u svoje šake kojima je stezao rub tezge.

— Ja... ja...

Nije mogao izustiti ni riječi.

Kirk vikne na njega izbezumljen od bijesa:

— Rekao si mu, zar ne?! Rekao si mu gdje je Vanessa!

Oberley obliže suha usta.

— Morao sam, Fallon! Morao sam...

— Prokletstvo, Oberleyu!

Kirk žurno krene prema vratima, ali Oberley potrči i uhvati ga za ruku.

— Ne idi u moju kuću. Zaboga, ne idi tamo!

— Ako se Havenrite dočepa djevojke...

Oberley skoči pred njega i stane pred vrata raskrivši ruke.

— Havenrite mi je zaprijetio da nikome ne smijem kazati kamo je otišao, inače... inače će moja žena stradati.

Kirk ga odgurme ustranu, nestrppljiv.

— Tvojoj se ženi neće ništa dogoditi — reče on.

— Tvoja ruka, Fallone! Što je s tvojom rukom?

Kirk pogleda. Rana se otvorila i krv je ponovo natopila rukav košulje. Možda to Havenrite u mraku neće opaziti. On potegne revolver iz korica, a oštra ga bol štreone kroz ruku. Zatim vrati oružje u korice, sav uznojen od muke.

Iznenada se iz vana začuje odjek koraka jednog muškarca i jedne žene. Prionivši pušku uz zid, Kirk uzma-kne od ulaza i priček. Vrata se razdvajše i uđe Vanessa Berryman smijući se glasno. Havenrite je išao uz nju, gledajući je sa smiješkom. Kimne glavom Kirku, pa se obrati Vanessi:

— Sjedni za stol, Vanessa. Ne pristoj-ji se dami da stoji uz tezgju. Oberley, pripremi nam nekoliko sendviča i nekoliko boca piva. Da i jednu bocu viskija za mene.

Oberley je nepomično stajao kao da je prirastao za pod. Havenrite ga presiječe pogledom.

— Hajde, požuri čovječe!

Zatim priđe najbližem stolu i primakne Vanessi stolicu. Ona sjedne. a beskrvne su joj usne bile razvučene u usiljeni smijeh, kao da joj je Havenrite vani ispričao nešto smiješno.

— Taj je čovjek ubio tvog oca, a ti uživaš u njegovim šalama — reče Kirk, pomaknuvši pušku bliže vratima.

Vanessa ne odgovori odmah. Tada, ne pogledavši ga, reče suspregnutim glasom:

— Moj je otac poginuo nesretnim slučajem.

— Vanessa i ja odlazimo da se vjenčamo — reče Havenrite. — Je li tako? — pogleda on djevojku.

— Da, tako je — reče ona.

Kirk zatrese glavom.

— Nešto nije u redu. Zacijelo te nečim prisililo na to!

— Svojevoljno sam tako odlučila — odgovori Vanessa, ali ovoga puta Kirk osjeti u njenom glasu nesigurnost.

Drhtavim rukama Oberley stavi na tezgju nekoliko boca hladnog piva i jednu bocu viskija.

— Nemam mesa da priprelim send-viće — reče on.

Havenrite slegne ramenima.

— Nije važno. Stavi bocu u vreću. Treba da krenemo. Moram još unajmiti kočiju.

Oberley pronađe vreću od jute i stavi u nju bocu. Zatim položi vreću na tezgju. Kirk je stajao oslonjen leđima uza zid. Od silne napetosti boljela su ga ramena.

— Vanesso — progovori on mirnim glasom — izidi. Havenrite i ja treba da okončamo jednu stvar koja se tiče samo nas dvojice. — On posprdno iskrivi usta. — Dakako, ako on smatra da je tome dorastao!

Djevojka je kao skamenjena sjedila na stolici. Havenrite reče Kirku:

— Voljan sam ti pružiti priliku da živ odjašeš uz El Cobreca, Fallone! Zbog Vanesse. Ne tjeraj mak na koga.

— Izidi, Vanesso — ponovi Kirk.

Odmakne se za korak od zida. Noge mu bijahu opuštene, dok mu je desna ruka lebdjela iznad drške revolvera.

Napetost je rasla. Havenrite ga je promatrao. Moram ga obmanuti, pomisli Kirk, sve dok se djevojka ne skloni na neko sigurno mjesto. U tom trenutku začuje kako se netko šulja po-bočnom uličicom uzduž krčme i jedno mu ime munjevito preleti glavom: Hank Ogden.

Havenrite čvrsto stisne usta, nagnuvši malo glavu u stranu kao da i on osluškuje te zvukove.

— Mogu se ja nositi s tobom, Fallone! — izbaci on izazovno: oči su mu časkom sjevnule u pravcu zvuka iz pokrajne ulice, a zatim se opet svrnusi na Kirka.

— Trebalo bi da shvatiš da ću se udati za Rexa. Možda ga sada ne volim, ali zacijelo ću ga s vremenom zavoljeti. — Ona korakne prema Kirku. — Možda sve ova baš nije kako bi valja-

lo... ali ja sam cijelog svog života imala dovoljno novca i ne mogu dopustiti da ostanem siromašna. Kirk. — Njene su oči izgledale vrlo tamne na njenom blijedom licu. — Rex kaže da može spasiti naš ranč od propasti — nastavi ona, koraknuvši još za korak prema Kirku — i ja mu to vjerujem. — Sitne kapljice znoja izbiše joj nad gornjom usnom. Znoj je zapeče na posjekotini od Havenriteova udarca i ona prstima lagano takne to mjesto. — Rex i ja prilično smo grubi jedno prema drugome — reče ona polako. — On me je udario, no pogledaj što sam ja uradila od njegova lica.

Ona upre prstom u Havenriteov obraz na kojem su se ocrtavali tragovi njenih nokata. Ali Havenrite nije gledao u nju. Njegove oči bijahu prikovane za prste Kirkove desne ruke. Niz te prste klizile su kapi krvi, slijevajući se preko nokata na priljavi pod gdje su se skupljale male crvene lokvice. Havenrite podigne pogled prema Kirkovu licu i slávodobitno se nasmiješiti.

— Požuri, Vanesso! Jedva čekam da se obračunam s tim revolverašem!

U tom trenutku i Vanessa je zamijetila krv. Kao i Oberley, koji je još uvijek stajao iza svoje tezge kao obamro.

— Sretno, Rex — reče Vanessa i korakne kroz vrata, ali se u istom trenutku okrene i pogradi Kirkovu pušku, prislonjenu uz zid pokraj vrata. — Ogden je vani! — vikne ona i povuče polugu na okidaču, ubacujući metak u cijev.

Kirk se baci prema Vanessi, kako bi je svojim tijelom srušio na pod i zaštitio od opasnosti. Ali je ona bila brža i već je nestala kroz vrata. Mogao je samo čuti kako joj potpetice topoču preko verande.

— Pazi, Fallone! — krikne Oberley.

Havenrite povuče revolver iz korica. Usprkos bolovima u ranjenoj ruci, Kirk također izvuče svoje oružje. Istovremeno se baci na koljena i otokotrlja u stranu kad je Havenrite ponovno opalio. Nešto ga udari u lijevu nogu i ona mu utrne.

Izvana se začuje prasak puške i hroptavi jauk nekog muškarca. Zatečen, Havenrite pogleda prema vratima.

Prebacivši revolver u lijevu ruku, Kirk ispalio metak i pogodi Havenritea, tako da ovaj zaglavinja.

Prasak oružja u prostoriji bijaše za-
glušujući. Gusti pramenovi barutnog
dima kovitali su se u zraku. Havenrite
se zgurio ispod tezge i napinjšao
kokot svog revolvera povlačeći ga dlanom
lijeve ruke umatrag. Kirk se
prevrne u stranu i pridigne se na koljena.
Osjetio je kako mu je metak
prohujao mimo lica. Umiri se i nanišani.
Isпали dva metka jedan za drugim.

Havenrite se polako počne naginjati
prema njemu dok mu se ruka s revolverom
opuštala sve više.

— Proklet bio, Fallone, proklet bio! —
— procijedi.

Mlaz krvi navre mu na usta. Tijelo
mu se u luku izviije i on beživotno padne
na pod.

Kirk se podigne na noge, ali izgubi
ravnotežu. Tek sada otkrije da mu je
Havenrite metkom otkinuo petu s
lijeve čizme. Odšepesa do oborenog
protivnika, podigne njegov revolver i
baci ga na tezgulo.

— Pripazi malo na njega Oberleyu —
napomene krčmaru, mahnuvši glavom
prema Havenriteu te othramlje kroz
vrata.

Zatekao je Vanessu kako se jecajući
šćućurila na stepenicama verande. Do
nje je bila puška, a na ulici je ležala
opružena prilika nekog muškarca, licem
u prašini. U prozorima su se pojavljivala
svjetla. Ljudi su provirivali na okna,
prozori na hotelu su se otvarali. Službenik hotela izišao je na vrata
predsoblja i, okrenuvši se iznutra,
nekome nešto doviknuo. Iz gradske
konjušnice trčao je stajski momak, a
preko trga nagrnuli su stanovnici meksi-
kanske četvrti.

Kirk siđe na ulicu i okrene Hanka
Ogdenu na leđa. U sredini čela zijevala
je rupa. Oko mrtvaca počela se
okupljati gomila, dok su se ostali gurali
u krčmu.

Oberley iziđe na verandu, blijed u
licu.

— Havenrite je mrtav. — On se osvrne
preko ramena. — Neka netko pripazi
na krčmu. Idem da vidim što mi je
sa ženom.

— Ne morate se brinuti zbog nje —
reče Vanessa, brišući suze nadlaničicom

ruke, a zatim nasloni glavu na Kirkova prsa. — Rex se nalazio na trijemu Oberleyeve kuće i vidio tebe i Martinezu kako upravo zaključavate Ogdena. Potegao je revolver i naciľjao prema tebi govoreći da će te ubiti s leđa ako ne pristanem na njegove zahtjeve. Morala sam se pokoriti. Kad si se ti odmakao, prisilio je Martinezu da oslobodi Ogdena i pokušao da ti namjesti zamku u krčmi. Nisam znala kako bih te upozorila. Netko je morao onemogućiti Ogdena i... i... tako sam... ja...

Umirujući je, Kirk je rukom pogladio po kosi.

— Trebalo bi da pođeš u Santa Fe, a kad se vratiš...

— Kirk »Medvjeda šapa« je propala. Jasno mi je da sam ostala bez ićega.

Ali, ne bismo li mogli početi... zajedno?

— Imam ranč, tamo u planini. Sada ne vrijedi mnogo, ali... jednog dana... možda...

— Povedi me kući, Kirk,

— Nema tamo kuće... samo je zgarište...

— Živjet ćemo pod šatorom, tako dugo dok ne sagradimo kuću.

— Trebalo bi da se najprije vjenčamo...

— Pa što onda čekaš?!

Oberley pruži Kirku vreću što ju je pripremio za Havernitea.

— Idi i potraži kočiju. Treba da stignete na vjenčanje prije nego što pivo postane suviše toplo!...

KRAJ

BENNETT FOSTER:

KUŠNJA HRABROSTI

Owen Harbeson ležao je u mraku i mislio na svoga brata, na konja Majora i na jednoga divljeg bika. To troje zajedno predstavljalo je jedan problem koji on nije mogao riješiti. Bila je hladna novembarska noć i na visinama je bilo snijega. Pa ipak Owen odbaci pokrivače, bilo mu je prevruće pod njima.

Prvi stigne Clay. Clay i Owen nalazili su se ovdje na Montoya Mesi kako bi sakupili odbjeglih stoku. Ed Harbeson mnogo je držao do te stoke, zato naredi obojici sinova da je potraže. Clay preuzme komandu, kao obično.

— Čuj — reče Clay kad stigoše u Ojo Azul Camp — kako ne želimo ovdje ostati do Nove godine, razdvojiti ćemo se. Nije teško hvatati životinje. Tebi nije potrebna pomoć, a ni meni.

To se nikako ne sviđa Owenu. Pomisli na surovu zeniđu s podmuklim šipražjem i na strme obronke. Pomisli na govoda, pomisli i na konje. Pa ipak ne reče ni riječi. Prizna Clayevu nadmoć.

Kad je Clay i Owenu bilo sedam godina, Ed Harbeson preseli se s obitelji u grad kako bi dječaci mogli pohađati školu. Tako su radili gotovo svi rančeri. I gotovo svi dječaci imali su konje. Subotom bi priređivali male trke. Jednoga dana uplaš se Owenov konj, a Owen se uhvati za jabuku na sedlu. Clay ga tada udari bičem po rukama.

— Ti si moj brat — reče — Ne dopuštaj drugim dječacima da zapaze strah u tvojim očima... nikada!

Otada se Owen neprestano držao uz brata. Zajedno su izveli mnoge psine. U nekoliko navrata Owen osjetio ozbiljan strah, no nikada ne dopusti da to Clay opazi.

Eto, tako je bilo s Clayem. Preostaju još Major i divlji bik.

Prije šesnaest sati Owen je jahao na Majoru preko Montoya Mese i susreo divljeg bika. Životinja im je neprestano izmicala, no Major se razumio u te stvari i stvorio je Owenu priliku da baci laso. Kad je zavitlao lasom, bik se iznenadno okrene i u punom trku potrči niz obronak. Major odmah krene za njim. Owen ga je uzalud pokušavao zauzdati.

Owen je to morao očekivati. Major je bio izbježban u hvatanju stoke i nikako mu se ne bi svidjelo kad bi morao odustati usred lova. Pojuri za bikom poput munje. Owen izgubi ne samo svoj šešir nego i stremen. Prilikom slijedećeg skoka ispadne iz sedla. Major se odmah zaustavi, vrati se k Owenu i pričekaj da opet sjedne u sedlo. Ipak su čitavi stigli u klanac. Owen sjaše kako bi se malo odmorio. Pošto se umirio, povede Majora uz obronak, pronađe svoj šešir, a onda odjaše natrag u logor.

Odjednom pomisli kako bi bilo da probudi Claya.

Čuj me, Clay, htio je reći, ovako nikada nećemo prikupiti stoku. Htjede mu spomenuti doživljaj s divljim bikom na obroku. U šipražju je izgubio noge, a i bedra su ga boljela jer ga je Major pritisknuo o stijenju.

Owen je znao da o svemu tome mora razgovarati s Clayem. No znao je i to kako će Clay reagirati.

Što je, mladiću? zapitat će. Zar se bojiš?

Neki jahač dojaše do kolibe Oja Azul kampa, a muški glas pozove Claya i Owena po imenu. No sudeći po glasu to je bio Celaso Aragon iz logora u Las Huveos Cannonu.

— Clay! — poviče Owen. — Clay, probudi se!

Clay se pospano uspravi, a Owen pripali petrolejku. Vrata se otvore i Celso Aragon uđe u prostoriju.

Celso je tražio svoga druga Joea Benavidesa koji nije stigao u logor. Celso se ponadio da se čovjek možda zadržao u Claya i Owena. Stari je običaj da se druga potraži ako ne stigne u logor. Možda je negdje povrijeđen. Celso je poštovao taj običaj.

— I ja ću poći, Celso — reče Clay. — Koliko je sati?

Owen pogleda na staru budilicu. Dva sata. U praskozorje Clay, Owen i Celso napuste logor u Los Huevom Cannonu i krenu u potragu za nestalim drugom. Los Huevos Cannon bila je otprilike tisuću stopa duboka usjeklina između dvije okomite stijene.

Sigurnošću ljudi koji žive u slobodnoj prirodi, u mraku su pronašli put do logora. Sada su smrknuti jahali držeći puške poprijeko u sedlu. U kanjonu je bilo samo malo snijega. Tragovi goveda i konja bili su posve jasni. Na nebu su se nagomilali tamni oblaci. Začuju Celesov hitac.

Kad su stigli, Celeso je stajao pokraj svoga mrtvog druga. Joe Benavides ležao je kraj potoka. Na stotinjak metara od njega ležao je uginuli osedlani konj.

— Joe je ustrijeljen — reče Celso. — A konj nije njegov. Jučer je jahao Picachoa.

Sutke su zurili u mrtvaca.

— Moramo pretražiti okolicu — reče Clay.

Celso kimne, a onda pristupe konju. Uginuo je od taneta što ga je pogodilo u vratnu žilu. Na putu što je vodio prema Gonzalees Mesi razabirali su se tragovi krvi, a pokraj jedne stijene pronašli su dvije čahure kalibra 30-30.

Clay, Owen i Celso pregledaju tragove. U kanjon je došao konj (Celso ustvrdi da je to bio Picacho), a pokraj otisaka kopita razabirali su se tragovi čovjeka. Taj se čovjek popeo u sedlo i odjahao iz kanjona.

Celso odbaci šešir.

— Taj je čovjek — reče Celso i pokaže prema uginulom konju — ugledao Joea. Joe se vraćao u kamp, a konj toga čovjeka je iskrvario. Čovjek se sakrio iza stijene. Kad se Joe sagnuo nad uginulim konjem, čovjek ga je ustrijelio. Picacho se uplašio, no čov-

jek ga uhvati, uspne se u sedlo i odjahao iz kanjona.

Clay kimne, a Owen uzbuđeno reče:

— Joea moramo prenijeti u kamp.

Niže u kanjonu. Clay spazi nekoliko konja. Jednoga uhvate lasom. Celso priveže svoga mrtvog druga na konja.

— Čuj me, Owen — reče Clay — trebalo bi da se javimo kući. Kad skinemo Joea u kampu, odjahat ćeš na ranč. Celso i ja slijedit ćemo tragove.

— Ne — reče Owen. — Osim majke nikog nema kod kuće. Momak je krenuo starim poštanskim putem. Poruku možemo ostaviti u Crojacke Storeu. Jahat ću s vama.

Clay nabora čelo, promisli i kimne.

— Dobro, ostat ćemo zajedno.

Celso je šutio. Joe Benavides bio mu je rođak. U kampu ga smotaju u šatorsko krilo i polože u sušu. Celeso zatvori vrata i navali težak kamen.

— Možemo krenuti — reče.

Trag je okretao prema sjeveroistoku.

— Čini se da namjerava u Sabio Breks — reče Clay. — Past će snijeg. Najprije ćemo do Crojacks Storea.

Crojacks Store nalazio se tri milje od kanjona, na novoj cesti iz Linna u Rosiadu. Bila je to niska kamena zgrada s nekoliko suša zalihe i oborima. Kad su ušli, Crojack je upravo razgovarao s Candidom Salasom.

— Što vas je dovelo ovamo? — zapita Crojack. — Progoni vas potjera?

— Ako je koja potjera na putu rado bismo je susreli — uzvрати Clay. — Netko je ustrijelio Joea Benavidea u Los Huvoe Cannonu i ukrao njegova konja. Slijedili smo trag ubojice sve do staroga poštanskog puta.

Crojack opsuje.

— Doble Hinde — progunda. — Đavolski ubojica! Zar još niste čuli?

— Ništa nismo čuli — odgovori Clay.

— Što je s Hindsom?

— Abe Roberts obavijestio je sve logore. — Crojack se nasloni na težu. — Čudi me što to ne znate. Hinde je pobjegao. Trebalo je da ga izvedu pred sud u Santa Feu. Ubio je čuvara i pobjegao. Pri tome je iz šerifova ureda uzeo pušku, a konja je ukrao. Sada ga traže po cijeloj zemlji. Netko ga je vidio južno od Linne. Roberts je odmah odjahao s potjerom.

— Stigli su ga — ubaci Candido.

— Onda... — započne Owen. Svi su znali da je Hinds izvršio u Old Townu surovo umorstvo. Owen ga je vidio samo jednom. Hinds je bio nizak i imao je svijetloplave oči. Bio je vrlo opasan.

— Nisu ga uhvatili. — Crojak potrese glavom.

— Kad su ga stigli, došlo je do pucnjave. Hinds se bacio na tlo kao da je pogođen. A kad su mu prišli ustrijelio je Dana Thomasa i pobjegao. Ne može mu se vjerovati. Dogodilo se to jučer, zapadno odavde.

— Pogodili su njegova konja — promrmlja Clay. — Iskrvario je. Hinds je ustrijelio Joea jer mu je bio potreban konj. A gdje je potjera?

— Ovdje su prenoćili — odgovori Crojack. — Roberts je Thomasa poslao mojim kolima u Rosiadu. Krenuli su rano jutros i htjeli su preko Montoya Mese do vašega ranča. A oni su odjahali kroz Arena Cannon.

— Zato ih nismo susreli — reče Clay. — Celso je sinoć stigao u naš logor. Netko mora obavijestiti potjeru. — Pogleda Candida Salasa.

— Preuzet ću taj zadatak — izjavi Candido. — A što ste vi naumili?

— Ostat ćemo na tragu — reče Clay. — Po svemu sudeći on kreće prema Sabio Breaksu, ali može i skrenuti. — Razmisli trenutak. — prenoćit ćemo u starom logoru Gonzalitas Rincona. Dalje ionako nećemo stići prije mraka. Možeš poručiti šerifu, Candido, da ćemo u blizini Muleshoe Cannona naići na njega. A do tada ćemo znati kojim je putem krenuo Hinds.

Candido kimne.

Odmah ću krenuti. Rano će se smračiti — reče i iziđe.

— Potrebna vam je hrana. Pripremit ću vam nešto — reče Crojack. Uzme nekoliko limenki s police i stavi ih na tezgju. — Imate li dovoljno naboja? Dat ću vam nekoliko kutija. Ako se Hinds probije do Breaksa bit će nam potrebna vojska da ga izvučemo. Nije li mu žena u Arellanou?

Sva trojica krenu prema Los Huevos Cannonu. Četvrt milje prije stije- ne opet naiđu na Hindsov trag. Na Gonzale Mesi naiđu na prvu teškoću: tu je paslo krdo mustanga koji su izbrisali tragove. Iza napajališta nađu

dogorjelu logorsku vatru. Osim ogara- ka pronađu i šest opušaka.

Hinds je ovdje logorovao, ali zašto? Sigurno ne zbog konja. Ubojica koga progoni potjera morao bi jahati sve dok se konj ne sruši ispod njega od iscrpljenosti. A onda odmah mora doći do novoga konja. Hinds je već jednom postupio tako.

— Kladio bih se da je ranjen u okr- šaju s potjerom — reče Clay. — Morao se zaustaviti zbog iscrpljenosti.

Owen i Celso se složiše. Naravno, nisu znali što se događa u Hindsovoj glavi. Mogli su samo nagađati zašto je iz Los Huevos Cannona pojahao u smjeru staroga poštanskog puta umje- sto da krene prečacem. Do sada su pretpostavljali da bjegunac ima pred- nost od najmanje dvadeset sati. Sada je odjednom sve izgledalo posve druga- čije.

— Ako je logorovao ovdje, vjerojat- no će to učiniti još nekoliko puta — reče Clay. — Zato moramo ostati zajed- no i biti na oprezu. Naidemo li na Robertsa imat ćemo mu što reći.

Istočno od pojilišta, odakle se krda mustanga vratilo na Mesu, ponovo su naišli na Hindsove tragove. Sada su jahali jedan do drugoga. Celso je pro- matrao tragove. Sada su jahali i dok su Clay i Owen pazili na okolinu. Trag je vodio prema sjeveroistoku. Počelo je sniježiti. Pahuljice su bivale sve gušće. A kad se snijegu pridružio i oštar vjetar, Clay prizna da više ne mogu slijediti trag.

— Do vraga i nevrijeme! — progun- da. — Ne preostaje nam ništa drugo nego da odjašemo do Gonzalitas Rinco- na i tamo pričekamo.

Napredovali su vrlo polagano. Konji su bili iscrpljeni. Celso predložili da logoruju. Clay htjede nastaviti, no Owen se pridruži Celsovu prijedlogu.

— Pojašemo li sutra rano, još uvijek ćemo stići prije Robertsa — reče Owen. — Celso, koliko je do Gonzali- tas Rincona?

— Nalazi se otprilike deset milja juž- no od puta — objasni Celso.

Kad su stigli i pobrinuli se za ko- nje, Celso se pozabavi vrećom sa zali- hama, dok su Clay i Owen raspirili logorsku vatru.

— Hinds se nekamo zavukao — gun- dao je Clay dok je vjetar urlao povrh

glava. Po takvom nevremenu sigurno neće pojahati prema Sablo Breaksu.

— Ovdje je mnogo ugodnije nego u starom logoru na Gonzalitas Rinconu — reče Clay. — Bio si već u ovom kraju, Celso?

— Često — potvrdi Celso. — Jednom sam bio s Joeom...

Owen zaspi.

Probudi se ukočen. Vatra se ugasila. Clay je ležao pokraj njega. I Celso je spavao uvijen u pokrivač. Nebo je bilo posve vedro. Vidjele su se zvijezde. Owen ustane ukočenih udova.

Tada se probude i ostala dvojica. Celso potpali vatru.

— Moramo krenuti — reče Clay. — Rekli smo da ćemo se s Robertsom sastati kod Gonzalitasa.

Celso pogasi vatru.

Potjeraše kasom kroz mekani snijeg. Istog se zarumeni. Na uzvisini zauzdaju konje. Pred njima se pružio Gonzalitas Rincon.

— Picacho! — procijedi Celso i posegne za puškom. Clay i Owen također prepoznaje konja. Trgnu oružje. Životinja podigne glavu i pozdravi ih rzanjem.

Među ruševinama nešto se pokrene, a onda prasne hitac.

Jahači opale. Nisu imali vremena da sjašu. Pucali su neprekidno. Između ruševina iskoči čovjek, potrči i baci se preko zida. Owenova puška bila je prazna. Okrene konja i potjera ga uzbrdo. Clay i Celso potjeraju konje u suprotnom smjeru.

— Clay! — poviče Owen. — Pričekajte me!

No Clay i Celso nisu se osvrtni. Vratolomnom brzinom jurili su kroz gusto šipražje. Tamo se nalazila mala čistina. Na njoj zauzdaju konje i pričekaju Owena.

Clayev lice bilo je blijedo a oči neprirodno velike.

— Pao je! — reče. Vidio sam posve točno.

— Upravo je tako prevario Dana Thomasa. — Clayev glas zadrhtli. — Smatrali su ga mrtvim.

Konji su nemirno kopkali kopitima. Celso obriše znoj s čela i prisili se na smijeh.

— Mogu vam reći da me maločas uhvatio smrtni strah

Clay i Owen ne odgovore. Clayu se polagano vraćala boja u lice. Stane čeprkati po džepu, a onda izvuče na- boj i ubaci ga u pušku. Owen i Celso također napune oružje.

— Morali bismo se vratiti i pogledati — reče Clay.

Celso se usprotivi. Šerif i potjera su na putu. I dok su se Clay i Celso prepirali, Owen je promatrao Claya. Clay se napokon smiri.

Svejedno mi je što ćeš ti učiniti — reče Clay. Owen i ja ćemo odjahati natrag. Načinit ćemo luk i prići mu sa sjevera. Ako je još u životu, izići ćemo nakraj s njim. Dođi ovamo, Owen!

Clay okrene konja, Owen krene za njim. Celso ih je sljedio i gundao. Oprezno se približio rubu, a onda izviril iz šipražja.

Sada ugledaju ruševine iz suprotnog smjera. Picacho je još uvijek stajao na istom mjestu. Pokraj ruševnog zida ležao je čovjek. Clay sjaše, Owen i Celso isto tako. Povedu konje držeći u rukama oružje spremno za paljbu. Kad su stigli do sipine, ostave konje. Dobie Hinds se još uvijek nije pomakao.

Ležao je s licem prema zemlji, puška mu je bila izvan dohvata ruke. Kad ga je Celso preokrenuo, ugledaju rupu u grudima. Nitko nije mogao reći tko je ispalio hitac. U sebi se svatko od njih osjećao nedužan, nitko se nije radovao toj smrti.

Trostruki ubojica Dobie Hinds mrtav je djelovao nekako sitan.

— Da, tane ga je natjeralo da prillegne — reče Celso. — Imao si pravo, Clay, netko iz potjere ga je pogodio.

Desna nogavica Hindsovih hlača bila je razderana, na nozi se vidio krvlju natopljen povoj.

— Nije mogao dalje.

— Kako je uopće dospio tako daleko? — začudi se Owen. — Što misliš...

Konji podignu glave i pogledaju prema istoku. Skupina jahača spuštala se niz obronak.

— Abe Roberts — reče Celso.

— I otac — doda Clay. — Jaše Shortyja.

Jahači se približe i zaustave konje. Ed Harbeson mrko pogleda sinove.

— Što radite ovdje?

Roberto sjaše. Šerif je bio čovjek s velikim trbuhom.

— Trenutak Ede — reče. — Kako se sve to dogodilo? Candido nam je sinoć predao vašu poruku. Gdje ste pronašli Dobieja? Zar ovdje?

Clay uzdahne.

Da, ovdje — odgovori. Zadržala nas je snježna oluja, inače bismo još sinoć naišli na nj. Bio je ranjen i nije mogao dalje.

Ljudi iz potjere u krugu se sakupe oko njih. Clay je nastavljao. Abe Robert postavi mu nekoliko pitanja, a Clay, mu ispriča kako je Celso došao u Ojo Azul kamp u potrazi za Joeom Benavidesom. Spomene tragove kod pojilišta. Onda opiše kako su putem do ruševina otkrili Picacha i kako je došlo do okršaja s Hindsom. Pri tome prešuti paniku što ih je obuzela kad su ušli u trag ubojici.

— Pao je na tlo — zaključio Clay — a onda smo mu se oprezno približili. Sjetili smo se kako je ubio Dana Thomasa.

— Izvrsno — pohvali ih Roberts. Vriškom čizme dotakne mrtvaca. — Candido, pogledaj gdje mu je sedlo. Konja dovedi ovamo. Moramo natrag u grad. Možemo li na tvom ranču dobiti svježije konje, Ede?

— Dakako — odgovori Ed Harbeson. — Samo krenite, Abe. Htio bih još malo porazgovarati s Clayom i onom dvojicom. — Raskorači se, a ruke podboči o bokove. Bradu isturi. Abe Roberts se okrene.

— A sada me poslušajte! — započne Ed Harbeson.

...

Kad je potjera napustila Gonzalitas Rincon, Picacho posluži kao tovarni konj. Cini se da mu se to baš nije osobito sviđalo. Ušli je položio prema natrag i opirao se uzdama. Celso i Candido Salas povedu povorku. Za njima su jahali Clay i Owen, pa Ed Harbeson i Abe Roberts. Uspnu se na obronak, a onda krenu prema Muleshoe Cannonu.

— Clay — tiho će Owen.

— Da?

— Jesi li se bojao... barem koliko i ja?

Clay je izbjegavao njegov pogled.

— Možda — progunda zlovoljno. — Pa onda?

Owen malo pričekao pa nastavi.

— Sjećaš se jutra prije nego što je Celso stigao u logor? — Pošto Clay kimne, Owen nastavi: — Eto, na rubu Montoya Mese naišao sam na divljeg bika. Pojurio je niz obronak, a Major nastavi za njim iako sam ga pokušavao zauzeti. Mogu ti reći da u tom trenutku ne bih više ništa dao za svoj život. Htio sam ti reći kako bi bilo bolje kad bismo jahali zajedno.

— Čuj me — uzvratila Clay tonom starijega brata — nekako ćemo izići na kraj. Samo zato što je jedan bik odmakao iz stada... — Naglo se prekine jer je opazio da je već rekao previše.

Owenove oči zasjaju.

Clay je i nadalje promatrao uši svojega konja.

— Owen zbog toga se ne moramo svađati.

— Zamalo što me Major nije ubio! — bijesno će Owen. — Moje je pravo da nešto kažem i zato zahtijevam da ubuduće jašemo zajedno. — Na licu mu se pojavi nepopustljiv izraz.

Celso i Candido potjeraju konje laganim kasom, za njima i ostali. Netko se potuži na Picacha koji se još uvijek opirao uzdama.

Clay se nasmješi bratu.

— Pa dobro, kad ti je toliko do toga, jahat ćemo zajedno.

...

Ed Harbeson okrene se starom prijatelju Abeu Robertsu.

— Vražja djeca — progunda. — Olako se bacaju u potjeru za opasnim ubojicom! Bilo bi mi drago kad bi im i ti rekao nekoliko prikladnih riječi. Od mene će još čuti svoje!

No Roberts je bio umoran i nije bio raspoložen.

— Koliko su stari Clay i Owen?

Pitanje iznenadi Eda.

— Clayu je dvadeset a Owenu sedamnaest. No kakve to ima veze?

Roberts otpuhne.

— Nisu ništa divljiji niti bezobzirniji od tebe — progunda Roberts. — Što da im kažem? Da im ispričam o ludorijama što si ih ti počinio u mladosti? Ostavi ih u miru, Edel! To više nisu djeca, već muškarci.

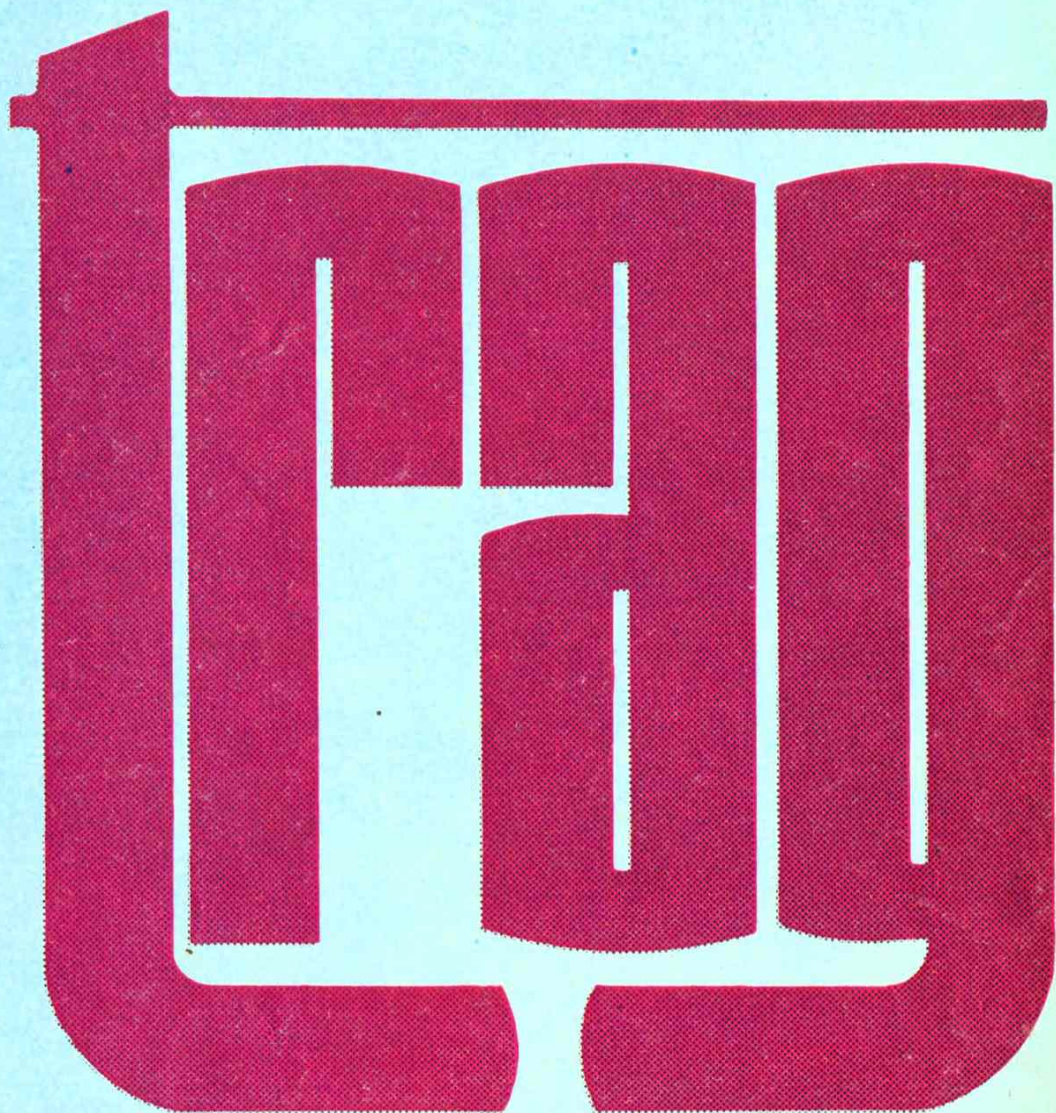
DOSAD IZASLI ROMANI NOVE SERIJE »LASO«

53. G. A. Lutz: PUCNJI U PRAZNO
54. E. Jones: NEUSTRASIVI SLADE
55. L. L'Amour: ZLATNA PLANINA
56. H. Hatten: SMRTONOSNI POKOLI
57. T. West: TEKSASANIN
58. E. Jones: SMRT SVIM IZDAJICAMA
59. W. O'Connor: KANJON SMRTI
60. L. L'Amour: KLAN SACKETTOVIH
61. D. Dean: OSISANA OSVETNICA
62. D. Dean: VATRENA OSVETA
63. J. Gilmoor: LOV NA SVJEDOKE
64. C. Hunter: ALI TADA SE POJAVIO SAM
65. F. Glaser: VRIJEME OBRACUNA
66. F. Short: NI PAKAO ME NEĆE
67. R. Ullman: JACKSONOV KLAN
68. G. Lord: TAJNI TOVAR
69. W. O'Connor: STOTINU DANA PAKLA
70. F. Short: SKINITE HULJU IZ SEDLA
71. A. C. Morgan: REVOLVERASI SU ČEKALI
72. L. L'Amour: BRACA SACKET
73. H. Werner: ZLOČIN OTACA
74. L. Wallis: U OLOVNOJ OLUJI
75. C. Martin: IZASLANICI PAKLA
76. R. McLeod: TEŽAK PUT DO MEKSIKA
77. R. Hogan: OVAJ GRAD PRIPADA JESSUPOVIMA
78. S. C. Lawrence: TEKSASANIN
79. Paul Evan Lehman: PAKAO U NOVOM MEKSIKU
80. H. S. Sharon: DRUŽINA SMRTI
81. L. Ernenwein: SNJEŽNI JAHACI
82. L. L'Amour: UTAH BLAINE
83. F. SHORT: ZASTITNIK IZ TEKSASA
84. Hal Warner: LESINARI TONTO BASINA
85. John Gilmoor: PAKLENA PIJESMA PUSTINJE
86. William O'Connor: DVOBOJ S PRIJATELJEM
87. Al Cody: NA STRANI INDIJANACA
88. Jim Sheridan: NAMAMI VUKOVE U ZAMKU
89. H. S. Sharon: SMRTI U SUSRET
90. H. S. Sharon: ĐAVOLJI RANČ
91. Clay Hunter: USAMLJENIK S RIO BRAVA
92. Robert Ullman: MOHIKANINA DRUŽBA
93. H. S. Sharon: LOV NA DOLAR
94. Robert Ullman: SANSA ZA BENA
95. Shepard Rifkin: PUT KINGA FISHERA
96. L. L'Amour: DOLINA MIRA
97. H. Hatten: KONJANICI IZ PAKLA
98. B. Arthur: DVA REVOLVERA
99. Dudley Dean: TVRD ORAH

U PRIPREMI:

100. D. B. Newton: Povratak osvjetnika

KOD VAŠEG PRODAVAČA NOVINA

**BIBLIOTEKA KRIMINALISTIČKO
— LJUBAVNIH ROMANA**